

Årsberetning 2008 | Norges Råfisklag

For kystens verdier

Innhold

Kjære leser!	3
Styrets og kontrollnemndas medlemmer	4
Representantskapsmøte 2008	6
Endring av statuttene for Norges Råfisklags Hjelpesfond.....	6
Virksomhetsrapport 2007. Pris- og markedsituasjonen 2008	6
Styrets beretning	8
Virksomhetens art.....	8
Formål.....	8
Fortsatt drift.....	8
Nøkkeltall.....	8
Styrets aktiviteter	8
Omsetning.....	8
Økonomi.....	12
Arbeidet med størrelsen på – og sammensetningen av styrende organer i Råfisklaget	14
Datterselskaper	14
Arbeidsmiljø	15
Ytre miljø	15
Godtgjørelser og honorarer.....	15
Utsikter 2009.....	15
Regnskap	18
Resultatregnskap pr. 31. desember 2008.....	18
Balanse pr. 31. desember 2008.....	19
Regnskapsprinsipper	20
Noter	21
Kontantstrømanalyse	27
Revisors beretning	28
Kontrollnemndas beretning	29
Virksomhetsrapport	30
Hovedtall for omsetning.....	30
Kvantums- og verdiutvikling	31
Omsetningsformer	33
Utenlandske landinger	33
Landinger ved nøytrale fryselagre.....	35
Kjøpere.....	36
Sjømateksport fra Norge	37
Omsetning av viktige arter/produkter	37
Kontrollordninger	60
Styrets markedsmidler	60
Økonomi.....	61
Informasjonsteknologi.....	62
Råfisklagskortet.....	63
Valg og oppnevninger til tillitsverv.....	63
Statistikk	64
Representanter fra Norges Råfisklag i styret, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringen pr. 31.12.2008	67
Organisasjonskart	67

Fiskerimessa i Trondheim

Råfisklaget hadde stand og presenterte blant annet nytt elektronisk auksjons-system – NR Auksjon og Råfisklagskortet på Nor-Fishing i Trondheim 12.-15. august 2008.

Foto: Thor E. Kalsaas

Miljøsertifisering av sei

MSC-sertifiseringen for sei ble sluttført i september 2008 for alle flåte- og redskapsgrupper, og fiskesalgslagenes førsthandsomsetning ble tatt inn i hovedsertifiseringen.

Foto: Sturla Bakken/Eksportutvalget for fisk

Kjære leser!

Råfisklagets omsetning passerte 6 milliarder kroner i verdi for sjette gang i 2008. Sluttresultatet ble 6,2 milliarder kroner i samlet verdi til fiskerne for 580.000 tonn med omsatt fangst. Dette utgjør en nedgang på 428 millioner kroner og 17.000 tonn fra 2007.

Isolert sett ble 2008 et bra år for norske fiskere, men markedsforholdene endret seg ut over året og det ble et merkbart fall i prisene. Den ekstraordinære finanskrisen slo inn for fullt, vi kom inn i en situasjon med redusert kjøpekraft og produktene våre møtte tøff konkurranse. Alt dette skjedde i en situasjon med en sterk og økende torskebestand, i forberedelsene til et nytt kvoteår.

Vi var alvorlig bekymret for situasjonen i våre hovedmarkeder, både på grunn av nedgang i etterspørsel og på grunn av en stadig vanskeligere finansiell situasjon.

I midten av oktober tok vi kontakt med Innovasjon Norge, og etter hvert også Fiskeri- og kystdepartementet, Næringsdepartementet og Statsministerens kontor. Vi informerte og ba om tiltak som kunne møte næringens behov.

Det ble mange møter mellom organisasjonene i fiskerinnæringen og fellesmøter med departement og politikere. Vi har hatt en tett dialog mot finanskomiteen, som sammen med Fiskeri- og kystdepartementet fikk til en ordning med økte garantier for kjøp på første hånd. De økte rammene har virket positivt for omsetningen, men de har på ingen måte løst de store markedsutfordringene vi står overfor.

Fiskerinnæringen er vant med svingninger, senest i 2002 og 2003 var prisene lave. Men den bølgen som rammet næringen utover i 2008 og 2009, er noe av det vanskeligste vi har stått overfor i Råfisklaget. 2009 tegner til å bli et mørkt og lite minneverdig år.

I en vanskelig økonomisk tid gjelder det å bevare roen og arbeide for løsninger som kan demme opp for og snu den negative utviklingen. Vi registrerer at en del aktører og organisasjoner benytter anledningen til å hente frem gamle slagord om modernisering av råfiskloven, som et middel for å bøte på den globale uroen. Vi føler oss nesten litt bæret over å virke i medhold av en lov som blir tillagt slik betydning. Kanskje vi heller skulle bruke den nære fremtid til å løse våre felles omsetnings- og markedsutfordringer? Så kan vi sammen ta tak i de mer langsiktige- og strategiske forholdene etter hvert.

Vi bør også se på torskenæringens bidrag til markedsarbeid, og minimum vurdere tiltak som kan bringe oss opp på nivå med det som gjøres for laksen. Vi bør ta en debatt

om mangelen på organisering og rundt styrking av vårt eksportledd – kanskje spesielt for vår viktige saltfisk.

80 prosent av fisken som landes i Råfisklagets distrikt er fersk. Hvitfisknæringen har en bearbeidingsgrad som ligger langt over hva man opererer med for laks og pelagiske arter. Med de høye kostnadene vi har til arbeidskraft og produksjon i Norge, rammes hvitfisknæringen ekstra hardt i slike krisetider. Det hjelper lite at Russland og Island med store likviditetsutfordringer, har pøst sine varer ekstra billig ut i markedene.

I desember ble det avholdt minsteprisdrøftelser for hovedsesongen 2009. Drøftelsene endte med meklingsforslag for torsk og hyse. Riksmeklingsmannen la frem et forslag, som Norges Råfisklag vedtok som vinterens nye minstepriser. Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening og Norske Sjømatbedrifters Landsforening tok forslaget og prisfastsettelsen til etterretning.

Siden oppstarten i 2009 har det vært uro rundt minsteprisene. Det endte med at kjøperorganisasjonene ba om nye prisdrøftelser. Det ble en ekstraordinær drøftelse i januar, etter at omsetningen knapt nok var kommet i gang. Det ble ikke oppnådd enighet. Partene møttes igjen i februar. Omsetningssituasjonen var usikker. Kjøpersiden klarte da ikke å bli enige om en prisjustering. Tidlig i mars ble det en ny ekstraordinær drøftelse, etter krav fra kjøpersiden. Det ble oppnådd enighet om nye og reduserte minstepriser for torsk og hyse.

Råfisklagets hovedoppgave er å løse konkrete omsetningsutfordringer, men også å rette blikket fremover. Vi har bidratt økonomisk gjennom oppgjørs- og garantiordningen både mot kjøpere og fiskere. Vi har tatt et betydelig ansvar og en risiko i en situasjon hvor bankene har vært passive. Vi har bidratt med markedsmidler og støtte til føring av fisk. Vi er dessuten aktive i fremtidsrettede prosjekter som ny sluttsettelsesløsning, fangstsertifikat, elektronisk auksjon, automatisering av tjenester, sporing m.m.

Fiskerne er vant med svingninger – det samme er fiskerkjøperne, men det er bare sammen vi kan styrke og svinge oss ut av den vanskelige situasjonen vi nå er opp i!

Robert Hansen
Styreleder

Trygve Myrvang
Adm. direktør

Styrets og kontrollnemndas medlemmer

Sammensetning i beretningsåret 1. januar til 31. desember 2008:

Styret

Styreleder: Robert Hansen, Skjervøy

Nestleder: Hilmar Blikø, Måneset, Kolvereid

Finnmark:

Roger Hansen, Skarsvåg

1. vara Johnny Pettersen, Forsøl
2. vara Ken Ivan Pettersen, Kamøyvær

Willy Andreassen, Berlevåg

1. vara Alf Steinar Thomassen, Skarsvåg

Troms:

Robert Hansen, Skjervøy

1. vara Tor Antonsen, Harstad
2. vara Roy-Iver Isaksen, Spildra

Kurt Ludvigsen, Sommarøy

1. vara Trond Hågensen, Skjervøy (til 22.5)
Svein Roger Karlsen, Arnøy (fra 22.5)
2. vara John Olav Enoksen, Silsand (til 22.5)
Hallgrim Nilsen, Engenes (fra 22.5)

Nordland:

Harald E. Hansen, Kleppstad

1. vara Kurt Karlsen, Øksnes
2. vara Karl Viktor Solhaug, Svolvær

Einar Frismo, Husvær, Brasøy (til 22.5)

Ove Johnny Måsøy, Brønnøysund (fra 22.5)

1. vara Fritz Nilsen, Napp
2. vara Tom Tobiassen, Bø

Kjell Ingebrigtsen, Bodø

1. vara Jan Erik Johnsen, Toftsundet
2. vara Kjell Bjørnar Bakken, Støtt

Midt-Norge:

Hilmar Blikø, Måneset, Kolvereid

1. vara Egil Berge, Mausund
2. vara Ronald Settnøy, Rørvik

Nordmøre:

Idar Gustad, Langøyeneset, Averøy (til 22.5)

Knut Henden, Averøy (fra 22.5)

1. vara Torkil Hopmark, Smøla (til 22.5)
Bent Selmer Tysnes, Smøla (fra 22.5)
2. vara Helge Aukan, Aure

Norsk Sjømannsforbund:

Ole G. Koch, Sørreisa

1. vara Erlend Hanssen, Stokmarknes
2. vara Ann-Jorunn Olsen, Laukvik

Fiskebåtredernes Forbund:

Johnny Caspersen, Tromsø

1. vara Harald M. Iversen, Smøla (til 22.5)
Andreas Haugen, Andenes (fra 22.5)
2. vara Svein T. Jørgensen, Finnsnes (til 22.5)
Kjell Larsen, Harstad (fra 22.5)

Jan Roger Lerbukt, Tromsø

1. vara Egil Hansen, Tromsø
2. vara Knut R. Holmøy, Sortland

Norges Kystfiskarlag:

Steinar M. Friis, Ramberg (til 22.5)

Oddleif Torsteinsen, Røst (fra 22.5)

1. vara Paul O. Jensen, Kvaløysletta
2. vara Knut Nilssen, Hasvik

Ansattes representant:

Lisbeth Drotz, Tromsø (til 7.8)

Tove Isaksen, Tromsø (fra 7.8)

Vara Arvid Johansen, Tromsø

Arbeidsutvalget

Oppnevnt av styret:

Robert Hansen – leder

Hilmar Blikø – nestleder

Johnny Caspersen

1. vara Ole G. Koch
2. vara Knut Henden

Kontrollnemnda

Leder: Stig Myhre, Rørvik

Johnny Ingebrigtsen, Gjesvær

1. vara Bjørn Rogne, Frei
2. vara Tor Nilsen, Hammerfest

Geir Roger Benonisen, Sørvågen

1. vara Ottar Olaussen, Vokkøy
2. vara Leif Ulriksen, Reipå

Stig Myhre, Rørvik

1. vara Roger Kristiansen, Trondheim
2. vara Leif B. Hagen, Vestsmøla

Statens kontrollør: Arild O. Eidesen, Tromsø

Foto: Bjarne Riesto, www.riesto.no

Representantskapsmøte 2008

Norges Råfisklags 70. representantskapsmøte ble avholdt 21. og 22. mai 2008 på Radisson SAS Hotel i Tromsø. Representantskapet møtte med 57 delegater fra fylkesfiskerikarlagene i Norges Råfisklags distrikt, Norsk Sjømannsforbund, Fiskebåtredernes Forbund og Norges Kystfiskerilag.

I tillegg deltok Norges Råfisklags styre, kontrollnemnd, statens kontrollør og revisjon. Tilstede var innbudte gjester fra myndigheter, fylkesmannsembetet, fiskerierorganisasjonene og andre organisasjoner. Fra Norges Råfisklag deltok den administrative ledelse og innbudte funksjonærer.

I forbindelse med 70-årsmarkeringen var første dag et fiskeriseminar etterfulgt av paneldebatt. Agenda for seminaret var:

- Fiskerinæringens framtid sett i relasjon til nordområdene og næringens betydning for samfunnet. Innleder: Fiskeri- og kystminister Helga Pedersen
- Historisk gjennomgang med framtidstanker. Innleder: Professor Bjørn Hersoug
- Fiskerinæringens og framtidens organisasjoner. Innleder: Professor Kjell Arne Røvik
- Fiskerinæringen framover – forventninger til næringen, myndighetene og salgslag. Innleder: Sekretær Charles Aas, Troms Fiskerifylking
- Framtidsscenario. Innledere: Direktør Bjørn Eirik Olsen, Nofima Marked og forsker Audun Iversen, Nofima AS

Fiskeri- og kystminister Helga Pedersen overrakte prisen «Årets skreifisker 2008» til Karl Viktor Solhaug, Svolvær.

På møtets andre dag sto følgende saker, utenom ordinære årsmøtesaker, på programmet:

Endring av statuttene for Norges Råfisklags Hjelpesfond

Endringene berørte pkt. 5, 15d og 16 og gikk i korthet ut på å endre at styreleder velges av Norges Råfisklags styre i stedet for av representantskapet, fondsstyret skal legge frem beretning og revidert regnskap til Norges Råfisklags styre i stedet for til representantskapet og Norges Råfisklags styre skal godkjenne det reviderte regnskapet i stedet for representantskapet.

Virksomhetsrapport 2007. Pris- og markedssituasjonen 2008

Innlegg v/ass. direktør Svein Ove Haugland, markedssjef Lise Mangseth og markedssjef Tor-Edgar Ripman.

Etter debatt og oppsummering ble følgende vedtak fattet:

Representantskapet tar innledningen fra markedssjef Lise Mangseth, markedssjef Tor-Edgar Ripman og assisterende direktør Svein Ove Haugland til orientering.

Representantskapet konstaterer at verdiutviklingen for norsk sjømat har vært generelt god i beretningsåret, og at dette har gitt grunnlag for et godt utkomme både i fiskeflåten og i fiskeindustrien. Ressursgrunnet, etterspørsel, konkurransesituasjonen og fokus på trygg mat og helse tilsier at det er grunn til optimisme for framtida til norsk fiskerinæring. Det er imidlertid grunn til å uttrykke bekymring for utviklingen i valutasituasjonen. En fortsatt styrking av den norske krona i forhold til andre sentrale valutaer, vil skape problemer for eksportnæringene. Dette vil også ramme fiskerinæringa.

Representantskapet vil uttrykke bekymring for at det høye norske kostnadsnivået, herunder spesielt bunkersprisen, på sikt vil føre til at flere marginale fiskeri ikke vil bli gjennomført.

Samtidig er det viktig at fiskerinæringa og næringas organisasjoner og aktører, tar tak i de utviklingsområdene vi selv har mulighet til å gjøre noe med. Dette for å styrke posisjonen til norsk sjømat i den internasjonale konkurransen.

Representantskapet er derfor opptatt av at Råfisklaget viderefører og om mulig styrker sine aktiviteter på følgende prioriterte innsatsområder:

Foto: Svenn A. Nielsen

- Arbeidet med en felles norsk miljødokumentasjon og sporing
- Kvalitetsarbeid for å sikre best mulig kvalitet på norsk sjømat
- Markedsarbeid med prioritet på prosjekter og kampanjer for sei, hyse, reker og taskekrabbe
- Ressurskontroll for å sikre mest mulig like konkurransevilkår for alle aktører i næringa

I tillegg fattet Representantskapet følgende vedtak om seismikk:

Representantskapet i Norges Råfisklag viser til at myndighetene har planlagt intens seismisk aktivitet på områdene Nordland VII og Troms II i de nærmeste månedene.

Representantskapet tar sterk avstand fra at det skal drives seismisk aktivitet i områder der det drives et utstrakt fiske og der det ved oppstart av seismikkskytingen fortsatt er fisk som gyter i området.

Representantskapet har det prinsipielle syn at det ikke skal være petroleumsaktivitet i Nordland VI, Nordland VII, Troms II og på Møreblokkene. Myndighetene har likevel vedtatt seismisk aktivitet i disse områdene mot tilrådingene fra en samlet fiskerinnæring. Representantskapet krever at årets seismiske aktivitet begrenses til de perioder der det er minst fiskeriaktivitet rundt juli måned.

Representantskapet kan ikke akseptere en endret regulering av blåkveitefisket slik dette er kunngjort fra Fiskeri- og Kystdepartementet. Denne reguleringen vil forsterke fiskernes

problemer og vil resultere i store vansker i avviklingen av fisket. Representantskapet stiller også store spørsmål vedrørende hjemmelsgrunnlaget for å fastsette forskrift for regulering av fisket etter blåkveite der hensikten er å legge til rette for seismikkskyting.

Representantskapet krever at foranstående snarest tas opp til drøfting i Regjeringen.

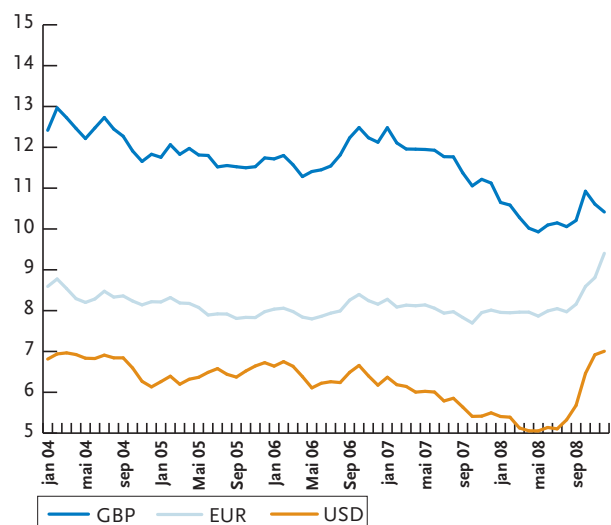

Diagram 1: Månedlige valutakurser for pund, euro og dollar mot norske kroner 2004–2008 (kilde: Norges Bank, månedsgjennomsnitt av daglige noteringer)

Styrets beretning

Virksomhetens art

Norges Råfisklag er fiskernes salgsorganisasjon som i medhold av råfiskloven og med geografisk virkeområde fra og med Finnmark til og med Nordmøre, organiserer førstehåndsomsetning av hvitfisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Norges Råfisklag ble etablert i 1938 og er organisert som et andelslag. Lagets eiere er Norges Fiskarlags fylkesfiskarlag i salgslagets distrikt, Fiskebåteredernes Forbund, Norsk Sjømannsforbund og Norges Kystfiskarlag. Norges Råfisklag er lokalisert med hovedkontor i Tromsø og med regionkontorer i Svolvær og Kristiansund.

Formål

Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerier næring.

Fortsatt drift

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger budsjett for år 2009 samt strategiplan for årene fremover. Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

Nøkkeltall

Omsatt fangst 2008 i rund vekt: 579.000 tonn.
Omsetningsverdi 2008: 6.158 millioner kroner.

Tabell 1: Nøkkeltall fra regnskapet 2008 sammenlignet med 2007 (millioner kroner)

Konsern		Norges Råfisklag	
2007	2008	2007	2008
95	72	64	59
- 3	- 11	- 8	- 16
22	- 28	25	- 25
12	- 43	12	- 43

Styrets aktiviteter

I beretningsåret ble det avholdt 6 ordinære styremøter og det ble behandlet 65 saker. Styremøtene ble avviklet slik:

Tromsø 25. februar
Tromsø 31. mars og 1. april
Tromsø 19. og 20. mai
Tromsø 22. mai
Svolvær 1. september
Tromsø 11. og 12. desember

Styret ble delt og gjennomførte to studieturer høsten 2008:

- En gruppe fra styret reiste på studietur i Lofoten. Turen startet i Svolvær med båt, som fraktet gruppen til Røst, Værøy og Sørvågen. Videre gikk turen med buss til Å, Ramberg, Stamsund og Leknes. Formålet med reisen var å få nærmere kjennskap til fiskekjøpere i Lofoten og deres situasjon. Gruppen besøkte forskjellige produksjonsanlegg og fikk innføring i tørrfisk-, saltfisk- og lutefiskproduksjon. Det ble gjennomført møter med fiskekjøpere, lokale fiskarlag og lokale politikere på de forskjellige stedene.
- Den andre gruppen reiste på studietur i Vesterålen. Reisen gikk med buss fra Svolvær. Første stopp var Kystvakta på Sortland, hvor det ble en interessant og nyttig orientering om Kystvaktas arbeid. Turen gikk videre til Bø – til møte med fiskarlagsformenn og ordfører. Dagen etter ble det besøk hos flere fiskemottak og -bedrifter, også på Myre. Siste dag gikk turen til Andenes – til møte med lokale fiskarlag. Gruppen besøkte også rakettskytebasen og studieturen ble avsluttet med bedriftsbesøk på Nordmela.

Arbeidsutvalget (AU) har i beretningsåret avholdt 10 ordinære møter og 7 telefonmøter. AU behandlet totalt 65 saker.

Omsetning

Årets omsetning

Etter en periode på fire år med en positiv verdiutvikling for landingene i Råfisklagets distrikt, fikk vi i 2008 et år med tilbakegang. Den totale omsetningsverdien ble 6.158 millioner kroner, noe som er en nedgang på 428 millioner kroner fra året før. Verdinedgangen ble dermed

Fra venstre: Økonomidirektør Alf-Erik Veipe, adm. direktør Trygve Myrvang, ass. direktør Svein Ove Haugland, Roger Hansen, Ove Johnny Måsøy, Oddleif Torsteinsen, Willy Andreassen, Harald E. Hansen, Knut Henden, Kjell Ingebrigtsen, Jan Roger Lerbukt, Tove Isaksen, Kurt Ludvigsen, Ole G. Koch, Johnny Caspersen, nestleder Hilmar Blikø og styreleder Robert Hansen. Foto: Thor E. Kalsaas

på 6,5 prosent. Verdinedgangen kom som en følge av en kvantumsnedgang på torsk, hyse og sei, samt reduserte enhetspriser på hyse og sei når vi ser året under ett. For torsken startet året med gode priser, men man observerte en fallende tendens fra våren og ut året. På grunn av høye priser og store landinger først på året, fikk vi i gjennomsnitt en høyere torskepris i 2008 enn i 2007.

Totalt ble det landet 579.000 tonn med fisk, skaldyr og kval i løpet av året fordelt med 458.000 tonn fra norske fartøy og 121.000 fra utenlandske fartøy. Nedgangen fra året før var på 17.000 tonn. Samlet kvantum torsk endte på 256.000 tonn, noe som representerer en nedgang på 15.000 tonn fra året før. For seien ble årskvantumet på 101.000 tonn mot 112.000 tonn i 2007. Hysa endte med 71.000 tonn, noe som var en nedgang på 8.000 tonn fra året før. Omsatt kvantum av reker økte med 8.000 tonn til 29.000 tonn i 2008. Det er også viktig å ha med seg at omsetningen av krill påvirker de totale landingstallene for norske fartøy, etter at denne arten kom tungt inn fra og med 2006. I 2008 utgjorde landingene av krill 63.000 tonn mot 53.000 tonn året før.

For de norske fiskerne endte totalverdien på 4.782 millioner kroner. Norske fiskere fikk dermed en verdinedgang på 292 millioner kroner eller i underkant av 6 prosent. Den norske flåten hadde verdinedgang på alle de viktigste artene unntatt for reker. Utover beretningsåret viste de fleste fiskepriser en fallende tendens. Dette ble særlig synlig i omsetningen av ombordfryst torsk og hyse, hvor omsetningen gikk særlig tregt utover høsten. For seien fikk man imidlertid en positiv prisutvikling i andre halvår. Det er også verdt å nevne den meget positive verdiutviklingen for kongekrabben, som på grunn av økt kvantum i det uregulerte vest-fisket og økte kvoter i det regulerte øst-fisket, fikk en verdioppgang på 45 prosent til totalt 142 millioner kroner.

Den utenlandske flåten landet 121.000 tonn til en verdi av 1.376 millioner kroner. Det representerte en kvantumsnedgang på 10.000 tonn og en verdinedgang på 136 millioner kroner fra året før. Utenlandske landinger er i hovedsak landinger fra den russiske trålflåten. Det har vært en viss usikkerhet med hensyn til den videre utviklingen av disse landingene. Dette på grunn av signalene fra russiske myndigheter om at de ønsker å få en større andel av disse inn til russiske havner.

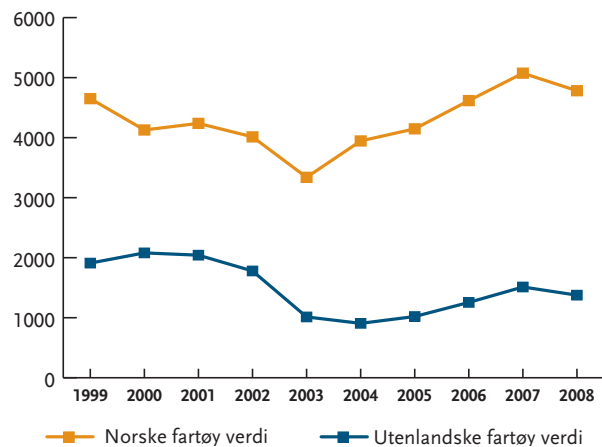

Diagram 2: Total omsetningsverdi for norske og utenlandske fartøy 1999–2008 (millioner kroner). Verditalle er i løpende millioner kroner. Tallene er ikke korrigert for inflasjon.

Råfisklagets omsetningsordninger

Råfisklaget praktiserer og tilbyr flere forskjellige former for omsetningstjenester. Innenfor et etablert regelverk og avhengig av hvilke produkter som skal selges, kan fiskerne velge blant omsetningsordningene. I bunnen for ordningene ligger et minsteprissystem som definerer laveste pris for god vare.

De viktigste ordningene er:

- Frivillige avtaler om leveranser av fangst direkte til fiskekjøperens mottaksanlegg. Omsetningen foregår innenfor Råfisklagets forretningsregler og prisbestemmelser.
- Frivillig auksjon av ombordfryst fangst som mellomlagres på nøytralt fryseler i Råfisklagets distrikt. På auksjonen tilbys fangstene til interesserte kjøpere i og utenfor Råfisklagets distrikt.
- Obligatorisk auksjon av ombordfryste reker i kombinasjon med forpliktende direkteavtaler mellom fisker og kjøper. Det var i 2008 ikke minstepris for industrireker.

I tillegg kan fiskerne velge å benytte tjenester som aktiv formidling av fangster til kjøpere med best pris, auksjon av fisk på kjøp og auksjon av låssatt sei. All kval selges på obligatorisk auksjon.

Bruken av regulering og dirigering

Fiskesalgslagene kan i medhold av råfiskloven, regulere fisket ut fra avsetningsmessige hensyn (§5) samt dirigere fangster til bestemte kjøpere eller anvendelser når dette er nødvendig for å få en hensiktsmessig gjennomføring av fisket (§6). I beretningsåret ble disse hjemlene benyttet i følgende tilfeller:

- I seinotfisket ble det gjennomført dirigering/regulering av leveranser av rund sei i perioden 13.–27. august i nord, hvor fisket slo til og man i en periode anså at fangstkapasiteten langt overgikk mottakskapasiteten. Dirigering ble gjennomført for å fordele den begrensede mottakskapasiteten mest mulig rettferdig mellom deltakende fartøy.
- Før vintersesongen hadde Arbeidsutvalget (AU) fattet vedtak om prinsippene for reguleringer av fisket etter torsk og hyse hvis behovet skulle oppstå. Signalet om at reguleringer ville bli iverksatt ved behov, var kommunisert ut til næringen. Etter at hysefangstene økte kraftig og det oppstod mottaksproblemer i første halvdel av mars, ble det iverksatt ukekvoter for landinger av hyse fra fartøy som drifter med konvensjonelle redskaper, fra og med 11. mars i området Troms, Vesterålen og Lofoten. Ukekvotene ble justert en gang i perioden, og reguleringsområdet ble fra 31. mars utvidet til også å omfatte leveranser i Finnmark. 8. april vedtok AU å oppheve hysereguleringene.
- Kvalomsetningen har de siste årene vært preget av en begrenset mottakskapasitet og omsetningsproblemer. Kvalfangsten ble derfor regulert med turkvoter som begrenset mengden kjøtt som ble levert etter hver tur. Dette med grunnlag i erfaringen om at det kunne være vanskelig å omsette store fangster.

I taskekrabbefisket oppstod det problemer med omsetningen på grunn av en negativ markedsutvikling. Avset-

ningsproblemene ble imidlertid løst ved at krabbekjøperne selv innførte leveringsbegrensninger på de fleste mottakene slik at tilgangen på krabbe ble tilpasset behovet. Dette ble gjort som direkte avtaler mellom fiskerne og kjøperne og uten bruk av Råfisklagets reguleringshjemmel.

Prisutviklingen

Torsken er den suverent viktigste arten i Råfisklagets omsetning og prisutviklingen for denne har stor betydning for økonomien til fiskerne. I løpet av beretningsåret skjedde det et dramatisk skift i prisutviklingen, ved at torskeprisene begynte å falle kraftig etter at det viktigste vinterfisket var over. Særlig tydelig ble prisleppet utover høsten hvor man vanligvis har en prisoppgang som følge av god etterspørsel og små tilførsler. For den ombordfryste torsken ble prisleppet aller mest dramatisk, da prisene falt ned mot minstepris i november og omsetningen nærmest stanset opp. På tross av prisleppet i løpet av året, lå den gjennomsnittlige torskeprisen i 2008 litt over prisene i 2007. Dette på grunn av at prisene holdt seg på et høyt nivå gjennom vintersesongen da de største volumene ble levert.

Som følge av sviktende markeder og fallende fiskepriser, måtte minsteprisene på torsk reduseres ved prisdrøftelsene i september og desember. Under desemberdrøftelsene ble det ikke enighet mellom forhandlingspartene, og minsteprisene på torsk og hyse ble derfor fastsatt etter råd fra en offentlig oppnevnt meklingsnemnd. Ved inngangen til vintersesongen 2009 var utsiktene at fiskerne ville oppleve en prisnedgang på 25 prosent fra forrige vintersesong.

For hysa har det vært et betydelig prisfall som startet høsten 2007 og som vedvarte gjennom hele beretningsåret. Dette medførte at minsteprisene på hyse gikk ned ved alle tre prisdrøftelser i beretningsåret. Det var også et betydelig problem med omsetningen av ombordfryst hyse, og det bygde seg opp et visst lager utover høsten. Lageret er imidlertid solgt primo 2009.

For seien skjedde det en endring midt i året og prisene hadde en positiv utvikling i andre halvår. Dette gjenspeiltes også på auksjonene av ombordfryst sei. Det antas at en positiv utvikling for klippfisk av sei i Brasilmarkedet, var en medvirkende årsak til den positive utviklingen.

Prisene på taskekrabbe sank i beretningsåret, som følge av en svært anstrengt markedssituasjon. Også for kongekrabben ble det en viss nedgang i minsteprisene på de viktigste kommersielle størrelsene. Til gjengjeld ble det innført minstepriser for de største vektklassene av krabbe som fanges i det uregulerte fisket, samt for hun-krabbe og skadet krabbe som hadde egne kvoter i beretningsåret. Den samlede verdiutviklingen for kongekrabbe var meget positiv som følge av økte kvantum og god avsetning. Prøveordningen med meklingsnemnd i prisdrøftelsene, ble første gang prøvd i Råfisklaget i forbindelse med prisdrøftelsene på kongekrabbe høsten 2008.

For øvrig vises det til detaljer i de respektive kapitler i virksomhetsrapporten og til tabell 2 på neste side.

Tabell 2 viser utviklingen i faktisk betalte priser fordelt på hovedvaregruppene fisk, reker, taskekrabbe, småvalkjøtt og biprodukter. Prisene er oppgitt pr. kilo rund vekt for fisk, reker og krabbe, og for levert vekt av småvalkjøtt og biprodukter. Tabellen viser gjennomsnittstall for den enkelte gruppe eller art og kan kun brukes som indikasjon på utviklingstrekk. Tabellen tar ikke høyde for kvantumsforskyvninger mellom fiskeslag i en gruppe, endringer i størrelsessammensetning eller endringer i kvalitet.

Føringstilskudd

For å sikre mottaksmulighetene for fiskeflåten på steder som ikke har eget produksjonsanlegg, har Råfisklaget etablert ordninger med tilskudd til frakt av fisk fra mottaksstasjoner til produksjonsanlegg. Ordningene finansieres med offentlige tilskuddsmidler, og i 2008 disponerte Råfisklaget totalt 18,8 millioner kroner i slike føringsmidler. De viktigste føringsordningene er føring av fisk fra mottaksstasjoner og føring av taskekrabbe fra mottaksstasjoner.

I takt med at det har blitt færre produksjonsanlegg langs kysten, har behovet for mottaksstasjoner økt. Fisket etter taskekrabbe har også spredt seg nordover, uten at produksjonskapasiteten er bygd ut, noe som har økt behovet for å føre taskekrabbe til produksjonsanlegg.

Styret vil understreke viktigheten av å ha gode føringsordninger for fiskeråstoff for å sikre en differensiert flåte- og mottaksstruktur, samt en desentralisert bosetningsstruktur langs kysten. Ut fra endringen i mottaks- og produksjonsstrukturen samt økte logistikkostnader i distriktene, er det sannsynlig at behovet for føringstilskudd vil øke snarere enn avta.

I beretningsåret gjennomførte Fiskeri- og kystdepartementet en høring om endringer av innrettingen for føringstilskudd. Signalene er at departementet vil legge seg på en noe mer restriktiv holdning til hvilke føringsordninger som skal tilgodeses i fremtiden.

Nytt elektronisk auksjonssystem – NR Auksjon

I beretningsåret har arbeidet med et nytt elektronisk auksjonssystem pågått for fullt og med gode resultater. Systemet skal bidra til å modernisere Råfisklagets auksjoner og gjøre gjennomføringen av selve auksjonene mer rasjonell og tidseffektiv. Målsetningen er at systemet skal være i drift i første kvartal 2009.

Tabell 2: Utvikling i faktisk betalte priser* fordelt på hovedvaregrupper som fisk, reker, taskekrabbe, småvalkjøtt og biprodukter 1999–2008 (kroner pr. kg)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Fisk (alle arter)	9,76	10,07	10,64	9,56	7,81	8,57	9,47	10,09	11,67	11,46
Reker	12,00	12,24	10,55	9,27	9,41	11,37	9,56	10,67	14,09	12,77
Krabbe (ekskl. kongekrabbe)	6,18	6,64	7,30	7,46	7,56	7,47	7,46	7,69	7,94	7,42
Småvalkjøtt	28,39	30,40	30,59	30,59	29,41	29,47	29,08	29,94	31,82	31,50
Biprodukter (ekskl. rognkjeksrogn)	4,45	5,32	7,68	7,96	4,77	4,90	5,21	5,60	6,27	6,67

* Prisene er oppgitt i kroner pr. kg rund vekt for fisk, reker og krabbe, og for levert vekt av småvalkjøtt og biprodukter.

Meklingsnemnd

I 2006 ble det avtalt å kjøre et prøveprosjekt med bruk av offentlig oppnevnt meklingsnemnd i forbindelse med prisdrøftelsene. Prøveperioden gikk ut 31.12.2008. I hele toårs-perioden er det bare på slutten av 2008 at meklingsnemnda har måttet tre sammen innenfor Råfisklagets prisdrøftelser. Første gang forhandlingspartene ikke ble enige, var under drøftelsene om kongekrabbe i september. Også under de ordinære minsteprisdrøftelsene i desember var det så stor uenighet om minsteprisene for torsk og hyse, at meklingsnemnda måtte tre sammen og komme med en anbefaling. Prøveperioden vil formodentlig bli evaluert i 2009, og Råfisklaget vil da gi sitt syn på erfaringene.

Nasjonal miljødokumentasjon

Arbeidet med å fremskaffe troverdig miljødokumentasjon for viktige fiskerier har pågått for fullt i 2008. MSC-sertifiseringen for sei ble sluttført i september for alle flåte- og redskapsgrupper og fiskesalgslagenes førsthandsomsetning ble tatt inn i hovedsertifiseringen. Slik sparer flåteleddet store kostnader og merarbeid som ellers ville kunne påløpt ved senere sertifiseringer av sporingssystemene i de forskjellige produksjonsleddene i verdikjeden. Dette resultatet er Råfisklaget meget godt fornøyd med og det forutsettes at samme godkjenning vil bli gitt ved MSC-sertifiseringen av torsk og hyse, selv om Råfisklaget ikke deltar direkte i denne prosessen.

Arbeidet med å fremstille en norsk miljødokumentasjon for torsk med validering fra uavhengig 3. part er i sluttfasen etter at Fiskeri- og kystdepartementet gikk inn i prosjektet som aktiv bidragsyter til selve dokumentasjonsdelen. Det gjenstår nå å kommunisere denne løsningen ut mot markedet og samtidig integrere denne i sporing og merking av produktene, slik at dette kan fremstå som en troverdig og god løsning for salg og markedsføring av sjømat fra miljøvennlige fiskerier og fra garantert lovlig norsk fangst.

Markedsprosjekter med utgangspunkt i representantskapsvedtak

Representantskapet vedtok i 2008 å prioritere markedsarbeidet for sei, hyse, reke og taskekrabbe. Tidligere vedtatte prosjekt for markedsføring av klippfisk sei på Brasil ble ferdigstilt i beretningsåret, og styret har med utgangspunkt i representantskapets vedtak, besluttet å videreføre dette

i 2009 og 2010. Tilsvarende er det bevilget midler til to større prosjekter knyttet til markedsføring av taskekrabbe. I samarbeid med Eksportutvalget for fisk (EFF) er det besluttet å kjøre markedsprosjekter for hyse i UK-markedet i 2009 og 2010. Rekeprosjektene initieres og gjennomføres gjennom Informasjonsutvalget for reker, hvor Råfisklaget bidrar med en vesentlig andel av finansieringen.

På grunn av den negative utviklingen i torskemarkedet, har styret også besluttet å sette av midler til økt markedsarbeid for torsken i de viktigste markedene. Dette arbeidet vil foregå sammen med EFF.

For øvrig viser styret til utfyllende detaljer om pris, omsetning og marked i 2008 i administrasjonens virksomhetsrapport bak i beretningen.

Økonomi

Resultat 2008

Resultatregnskapet for 2008 viser et underskudd etter skatt på 42,6 millioner kroner, mot et overskudd på 12,1 millioner kroner i 2007. Reduksjon i omsetningsverdien ga en reduksjon i Råfisklagets avgiftsinntekter på 3,2 millioner kroner. Samlede avgiftsinntekter utgjorde 51,0 millioner.

Driftsresultatet viser et underskudd på 16 millioner kroner. Det er 8,4 millioner svakere enn året før.

Gjennom styrets fastsettelse og oppfølging av Råfisklagets budsjetter vektlegges en kontinuerlig kontroll og vurdering av driftskostnadene. Samtidig prioriterer styret effektivitet, kvalitet, service og sikkerhet på alle tjenester Råfisklaget utfører for fiskere og fiskerinæringen. I driftsregnskapet for 2008 er det i likhet med de senere år utgiftsført betydelige kostnader for å skape et moderne, fremtidsrettet tjenestetilbud gjennom langsiktig satsning på forskning og utvikling, markedsarbeid, infrastruktur, informasjon med videre.

Den internasjonale finanskrisen har påvirket resultatet dramatisk i 2008. Markedsverdiene på verdipapirene har samlet sett falt sterkt, og årets avkastning på omløpsporteføljen ble -18 prosent. Finanskrisen var global og påvirket både aksjemarkedene og rentemarkedet. Selv om Råfisklagets portefølje er plassert med stor spredning i papirer med moderat risiko, var det ikke mulig å unngå kurstap og nedskrivning av markedsverdiene.

Pengemarkedsrenten utviklet seg positivt utover året noe som ga en økning i renteinntektene på ca. 8 millioner i forhold til året før. Totalt sett ble det inntektsført renter for nærmere 27 millioner. Inkludert i finansresultatet er Råfisklagets investeringer i datterselskaper, som i 2008 hadde et samlet overskudd på 4,2 millioner.

Netto realiserste kurstap på verdipapirene utgjorde 5,6 millioner, mens verdiendringene på markedsbaserte omløpsmidler ga et bokført tap på 39,7 millioner i 2008. I tillegg ble det bokført finanskostnad gjennom nedskrivning av anleggsaksjeposten i Hurtigruten Group på 11,4 millioner basert på utviklingen og resultatet av refinansieringen i selskapet.

Netto finansinntekter i 2008 ble på -25,1 millioner. I 2007 var det et netto overskudd på 24,6 millioner.

Råfisklagets resultat før skatt viser et underskudd på 41,0 millioner kroner. Skattemessig resultat gir en skattekostnad på 1,5 millioner kroner, hvorav betalbar skatt utgjør 2,9 millioner kroner, jfr. regnskapets note 1.

Den totale omsetningen ble på 6.158 millioner kroner, noe som er 428 millioner lavere enn i 2007.

Styret er ikke tilfreds med årsresultatet i 2008. Med bakgrunn i den dramatiske utviklingen på finansmarkedene verden over var det imidlertid ikke mulig å unngå at Råfisklagets plasseringer i kapitalmarkedet medførte betydelige nedskrivninger av porteføljens markedsverdier.

Årsresultatet i 2008 viser et underskudd for Råfisklaget på 42,6 millioner etter skatt.

Balansen pr. 31. desember 2008

Råfisklagets eiendeler utgjorde ved årets slutt 536 millioner, hvorav 383 millioner er knyttet til omløpsmidlene. Kortsiktig gjeld var på 90 millioner, og Råfisklagets egenkapital etter disponering av årets resultat er redusert til 435 millioner. Arbeidskapitalen utgjorde ved årets slutt 293 millioner.

Kontantstrømanalysen

Kontantstrømanalysen viser at betalingsmidlene er redusert med 14,1 millioner. Netto utbetalinger på operasjonelle aktiviteter er 7,3 millioner. Beholdning av betalingsmidler var ved utgangen av året 20,3 millioner mot 34,4 millioner året før.

Oppgjørsordningen

Råfisklagets ordning for garanterte oppgjør for levert fangst er en primærtjeneste for fiskerne. Oppgaven med å forestå oppgjør for levert fangst med rask og presis betaling har høy prioritet i Råfisklagets administrasjon, og det brukes store ressurser, kompetanse og avansert teknologi for å utføre denne oppgaven.

I tillegg til å sikre betaling for fangstene, så medvirker oppgjørsordningen til like konkurransevilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne. Det er derfor viktig for ordningen at regelverket følges av både fisker og kjøper.

Oppgjørsordningen krever solid likviditet, spesielt i perioder med høy omsetning og store utestående hos fiskekjøperne. Det må til en hver tid være tilstrekkelig med betalingsmidler for å kunne foreta utbetaling av oppgjør til fisker i henhold til fastsatt tidspunkt, uavhengig av betalingstidspunkt fra fiskekjøper. Råfisklagskortet er et supplement til oppgjørsordningen, og kortet utvider funksjonaliteten i oppgjørssystemet og gir fiskerne en mulighet til å gjøre fangstens verdi tilgjengelig kort tid etter levering. Samlet sett gir kortet og oppgjørsordningen det beste oppgjørstilbudet for fiskerne, og fremover vil det satses på å forbedre dette ytterligere.

Råfisklagets solide egenkapital og likviditet er en forutsetning for at oppgjørssystemet skal fungere, og framover er det derfor viktig at Råfisklagets resultater og forvaltning sikrer et slikt fundament.

Foto: Bjarne Riesto, www.riesto.no

Garantiordningen

Utestående hos fiskekjøper er sikret gjennom Råfisklagets garantiordning som er spesifisert i regnskapets note 11.

Generelt sett var kjøpernes betalingsevne i 2008 tilfredsstillende. Likevel ble garantifondet påført tap som følge av konkurser. En hver svekkelse av garantifondet reduserer den samlede økonomiske kjøpekapasiteten, og det ble derfor nødvendig å foreta enkelte justeringer i kjøpsrammene for å redusere risikoen for tap på garantifondet.

Samarbeidet med Innovasjon Norge om den statlige garantiordningen ble videreført med reduserte rammer i 2008. Denne ordningen ga i 2008 ca. 80 millioner i løpende ekstra garantiramme for kjøp av fisk, og er et viktig bidrag til å holde kjøpet i gang og til å øke muligheten for bearbeiding. I forbindelse med de markedsmessige utfordringene næringen står overfor i 2009 ble det innledet drøftelser om å kunne øke rammene for den statlige garantien.

Råfisklagets garantiordning er fordelaktig for kjøperne sammenlignet med det andre salgslag krever, og også sammenlignet med betingelser kjøpere på utenlandske auksjoner har. Tilpasset kjøperstruktur og omsetningsformer med stor grad av direkte avtaler mellom kjøper og fisker, gir ordningen gode garantivilkår for kjøperne.

Kapitalforvaltning

Styrets strategi for forvaltning av Råfisklagets overskuddslikviditet følges innenfor de rammer styret har vedtatt. Målsettingen er å plassere formue og overskuddslikviditet i henhold til en definert langsiktig strategi for å oppnå så godt økonomisk resultat som mulig. Strategien gir retningslinjer til administrasjonen for hvordan Råfisklagets midler skal forvaltes, og spesielt har styret lagt vekt på moderat risiko med stor spredning i investeringene. I 2008 ble det negativ avkastning fra kapitalforvaltningen, men samtidig gir forvaltningen over tid en positiv meravkastning.

Rapport fra kapitalforvaltningen legges fram for styret på hvert styremøte med oversikt over oppnådde resultater og fastsatte rammer. Hoveddelen av kapitalforvaltningen ivaretas av eksterne forvaltere i henhold til instruks.

Porteføljen består i dag av aksjer/aksjefond og obligasjoner/obligasjonsfond i inn- og utland, pengemarkedsplasseringer og eiendomsfond. Sammensetningen pr. 31.12.2008 fremgår av diagram 3.

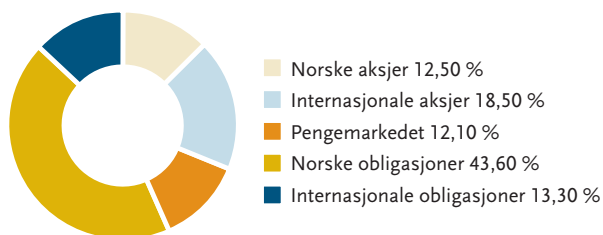

Diagram 3: Norges Råfisklags plasseringer

Eiendomsforvaltning

Drift av eiendommer gir positivt bidrag til resultatet, og er samtidig en del av den langsiktige formuesforvaltning som skal gi økt avkastning av midlene på lang sikt. I tillegg til løpende avkastning på eiendomsdriften vil eiendommene også oppnå en langsiktig verdistigning.

Drift og forvaltning av eiendommene ivaretas av Råfisklagets heleide datterselskap Fiskernes Hus AS.

Redegjørelse for årsregnskapet

Styrets beretning sammen med resultatregnskap og balanse med noter gir en rettvise oversikt over resultat, status og utvikling i virksomheten. Risiko knyttet opp til fordringer mot kjøpere er sikret gjennom særskilt garantiordning (regnskapets note 11). Virksomhetens plasseringer i verdipapirer er basert på styrets retningslinjer der det er vektlagt diversifisering gjennom forvaltningen for å oppnå moderat risiko.

Disponering av årets resultat

Styret innstiller overfor representantskapet at underskuddet for 2008 på kr 42.590.588 bokføres ved å belaste annen egenkapital kr 46.411.405 og tilføre fond for vurderingsforskjeller kr 3.820.816.

Arbeidet med størrelsen på – og sammensetningen av styrende organer i Råfisklaget

Styret startet i 2007, et arbeid med å justere størrelsen på – og sammensetningen av Råfisklagets styrende organer. Et forslag som innebar en reduksjon av størrelsen både på representantskapet og styret, ble sendt på høring til eierorganisasjonene høsten 2007. Man har ikke lyktes med å få et samlet syn på saken fra eierorganisasjonene, og det ble derfor nedsatt et utvalg i styret, som skulle arbeide videre med saken. Etter dette utvalgsarbeidet har styret besluttet at det skal gjennomføres nye sonderinger med eierorganisasjonene for å avklare om det er grunnlag for å fremme en sak for representantskapet.

Datterselskaper

Fiskernes Hus AS

Selskapet ble stiftet i 1996 og har som formål å kjøpe, selge og drive utleie av fast eiendom samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette ved aksjekjøp eller på annen måte. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer. Selskapets aksjekapital er på 25 millioner kroner.

Selskapet eier eiendommene Stortorget 2, Sjøgata 41/43 seksjon 1 og Sjøgata 39 i sentrum av Tromsø, samt Fiskergata 22 i Svolvær. I tillegg eier selskapet 94 prosent av ANS Sjøgata 41/43 (øvrige 6 prosent eies av Råfisklaget) og 25 prosent andel av Samvirkegården AS.

Regnskapet for 2008 viser et overskudd på 5,1 millioner etter skatt. Balansen pr. 31.12.2008 viser en egenkapital på 42,7 millioner.

Selskapet inngår i konsernregnskapet.

Marinvest AS

Selskapet ble stiftet i 1998 og har til formål å eie andeler eller aksjer i selskaper som driver forretningsvirksomhet innen fiskerisektoren og tilknyttet virksomhet til denne, for eksempel virksomhet innen eksport, markedsføring og rådgivning. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer i selskapet. Aksjekapitalen i selskapet er på 36 millioner kroner, og egenkapitalen utgjorde ved årsskiftet 59,6 millioner kroner. Selskapets regnskap for 2008 viser et underskudd på 0,9 millioner kroner.

Selskapet inngår i konsernregnskapet. Selskapet har administrasjonsavtale med Fiskernes Agnforsyning.

Fiskeribladet AS

Fram til 3. januar 2008 var Fiskeribladet heleiet datterselskap av Norges Råfisklag. Fra 3. januar 2008 fusjonerte selskapet med Fiskaren AS inn i Eierselskapet FiskeribladetFiskaren AS der Råfisklagets andel pr. 31.12.08 utgjorde 32 prosent. Selskapet utgir avisen FiskeribladetFiskaren.

Arbeidsmiljø

Det har i beretningsåret vært 1 arbeidsuhell som har medført rapportering til Arbeidstilsynet. Uhellet har karakteren mindre alvorlig.

Arbeidsmiljøet i bedriften oppfattes som godt. Bedriftens arbeidsmiljøutvalg gjennomfører i samarbeid med bedriftshelsetjenesten arbeidsmiljøundersøkelse annet hvert år. Resultatet i undersøkelsene gjennomgås regelmessig, og eventuelle tiltak for forbedringer blir fulgt opp.

Sykefraværet i 2008 var på 5,9 prosent. Dette innebærer en reduksjon fra 6,8 prosent i 2007. Sykefraværersprosenten i 2008 har sammenheng med langtidssykemeldte, det vil si personer som er sykemeldt mer enn en måned. Arbeidsgiver følger opp sykemeldte i henhold til Arbeidsmiljølovens bestemmelser og er registrert som IA-bedrift.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av to representanter fra de ansatte og to representanter fra ledelsen. Det er valgt verneombud ved alle kontorsteder, og hovedverneombud med virke fra Tromsø-kontoret. I beretningsåret har representant for de ansatte vært leder i AMU, mens representant fra ledelsen har fungert som sekretær. AMU har i beretningsåret behandlet innkomne saker, planlagt aktiviteter knyttet til bedriftshelsetjenesten og gjennomført handlingsplan for miljøarbeidet.

Ved utgangen av beretningsåret var det 67 hel- og deltidsansatte i Råfisklaget. Totalt ble det utført 59,5 årsverk i 2008.

Samarbeidet med de ansatte og deres organisasjoner oppfattes som konstruktivt og godt.

Redegjørelse om likestilling

Det er en målsetting at Norges Råfisklag skal være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. I den praktiserte personalpolitikken skal det legges vekt på at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Av Råfisklagets 67 ansatte pr. 31. desember 2008 var det 37 kvinner og 30 menn. Gjennomsnittlig årslønn for menn var kr 494.000, mens den for kvinner var kr 368.000. Årsaken til at kvinnenenes gjennomsnittslønn er lavere enn for menn, har sammenheng med at det er færre kvinner i ledende stillinger. Arbeidstidsordninger, personaltilbud og lignende er de samme for kvinner og menn.

Bedriften vil prioritere å øke andelen kvinner i ledende stillinger. Andelen kvinner i ledende stillinger utgjorde 30 prosent i 2008. Dette er på nivå med 2007.

Ytre miljø

Konsernets selskaper forurensrer ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for kontorvirksomheter. Det gjennomføres papirinnsamling ved Råfisklagets kontorsteder, noe som bidrar til en mest mulig miljøriktig håndtering av papiravfall. I 2008 ble det arbeidet videre med en miljøanalyse og -prosess i samarbeid med Grønn Hverdag for å få virksomheten godkjent som Miljøfyrtårn.

I Råfisklagets kontorbygg i Tromsø og Svolvær, er det installert varmegjenvinningsanlegg som bidrar til å holde energiforbruket på et lavest mulig nivå.

Godtgjørelser og honorarer

Godtgjørelse og honorar til representantskapet, styret, kontrollnemnda og administrerende direktør i Norges Råfisklag framgår av note 15 til regnskapet. Revisors honorar framgår også av samme note 15.

Utsikter 2009

Kvotene siden 1999 for de viktigste fiskeslagene Norges Råfisklag har omsetningsretten til framgår av tabell 3 nede på siden.

De norske kvotene for torsk og hyse nord for 62° N er i 2009 de høyeste vi har hatt de ti siste årene. Også kvoten for sei er stor i 2009 – den nest høyeste i nord de ti siste årene. Kvotesituasjonen i 2009 åpner for betydelig fiske, men det stilles også store krav til mottakskapasitet og flyt for at så store ressurser i hektiske sesonger skal kunne omsettes.

Det er omtalt lengre frem i styrets beretning at det ble nedgang både i kvantum og verdi på de samlede

Tabell 3: Kvoteutvikling torsk, sei og hyse nord for 62° N 1999–2009, inklusive forskningskvoter (tusen tonn rund vekt)

Fiskeslag nord for 62° N	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Torsk	237	193	196	196	196	225	226	220	200	202	244
Sei	138	119	125	152	154	154	200	176	201	225	203
Hyse	46	38	51	51	58	71	65	68	76	79	97

landingene i Råfisklagets distrikt i 2008. Det er også omtalt at torsken, hysa og seien bidro sterkt til nedgangene, og at markedsutfordringer og prisfall – særlig for torsk og hyse, reduserte inntektene til fiskerne ut over i 2008.

I gjennomsnitt for all torsk og sei landet i Råfisklagets distrikt gjennom hele 2008, ble det likevel betalt priser omtrent på nivå med i 2007 – seien riktignok med en prisnedgang på 4 prosent. Tilsvarende analyse for hyse omsatt i 2008, viser derimot en betydelig prisnedgang på 18 prosent fra 2007. De viktigste forklaringene til dette er at førstehandsprisene for torsken var stabile og gode gjennom hovedsesongen tidlig i 2008, og for seiens del ble prisfallet på våren/sommeren nesten kompensert med høyere priser siste del av 2008. For hysa var det fallende priser og minstepriser gjennom hele 2008 som bidro til den store nedgangen.

Minsteprisdrøftelsene i desember 2008, i forkant av den viktige vintersesongen, endte for første gang for torsk og hyse med bruk av offentlig oppnevnt meklingsnemnd. Det var stor usikkerhet for omsetningen av torsk og hyse de neste 4 månedene. Både fisker- og kjøpersiden tok meglingsnemndas forslag til etterretning, og nye reduserte minstepriser ble fastsatt gjeldende fra og med 15. desember 2008. Følgende sitat fra uttalelsen

til nemnda, hentet fra hjemmesidene til Riksmeklingsmannen, beskriver godt den situasjonen næringsaktørene sto overfor i desember:

«... Nemnda vil presisere at det kan virke uheldig med for dramatiske endringer i nivået på minsteprisene, noe som i seg selv vil kunne skape ytterligere usikkerhet i markedene. I forbindelse med at det er mange usikre ytre rammebetingelser, bør prising ta hensyn til langsiktighet og forutsigbarhet. Samtidig er rammebetingelsene, især i forbindelse med finanskrisa, uoversiktlig og vil kunne skape ubalanse i markedet uansett det nivået som nå settes for minsteprisene. Dette innebærer at partene må være villig til fornyede prisdrøftelser dersom finans- og valutaforhold endres dramatisk i perioden ...»

(Kilde: www.riksmeklingsmannen.no)

Etter 13 uker i 2009

Siste del av 2008 og de 13 første ukene i 2009 fikk vi store utfordringer i kjølvannet av den ekstraordinære internasjonale finanskrisen. Vi var inne i en situasjon med redusert kjøpekraft i viktige markeder, det var betydelige utfordringer i omsetningen av saltfisk og det var et stort konkurrerende utbud av råstoff blant annet fra Russland, Island og fra oppdrettet fisk fra Asia. I tillegg skulle økte kvoter håndteres. Det hele ga en vedvarende nervøs og

Tabell 4: Utvikling i minstepriser, vinter 1999–2009 (kroner pr. kg og prosent)

Fiskeslag/Sortering	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Endring 2008–2009 i prosent
Torsk over 5,0 kg										25,00	20,75	- 17,0
Torsk over 2,5 kg*	16,85	19,00	20,00	19,00	15,00	17,00	18,25	19,25	21,50	22,00	17,25	- 21,6
Torsk 1,0–2,5 kg	14,25	15,60	15,60	15,60	13,00	14,00	15,00	16,25	18,50	19,00	14,00	- 26,3
Hyse over 8 hg	11,25	12,60	14,30	14,30	11,00	7,50	7,75	8,25	10,50	10,75	7,50	- 30,2
Sei over 2,3 kg	7,35	6,40	6,40	6,20	5,20	5,00	5,00	7,50	8,00	7,50	7,00	- 6,7
Sei 1,2–2,3 kg	6,50	5,35	5,20	5,20	4,30	4,30	4,30	5,20	5,90	5,50	5,40	- 1,8

* Fra mai 2007 ble det opprettet en egen minstepris for torsk over 5,0 kg. I denne tabellen er derfor minsteprisen for torsk over 2,5 kg fra og med 2008 begrenset til torsk 2,5–5,0 kg.

Tabell 5: Omsetning 2000–2009 i kvantum pr. uke 13 (tonn rund vekt)

		Pr. uke 13									
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Norske fartøy:	Torsk:	76.300	89.600	93.200	101.400	108.500	96.500	92.900	103.000	100.600	92.600
	Hyse:	10.500	15.600	10.900	8.400	13.400	12.900	9.700	14.300	13.300	12.600
	Sei:	24.000	27.000	23.800	25.700	23.000	20.900	22.100	20.500	17.200	13.000
	Reker:	4.400	4.500	6.900	2.200	4.300	400	5.100	400	4.000	1.000
Sum all fangst norske:		123.300	147.400	142.200	143.100	158.500	142.100	144.400	166.700*	167.900*	136.400*
Utenlandske fartøy:	Torsk:	23.400	23.000	21.300	18.400	12.100	20.400	19.700	20.600	20.300	23.500
	Hyse:	2.500	4.600	3.900	2.600	2.100	4.300	3.900	6.800	5.400	7.400
	Sei:	1.100	1.000	700	400	1.000	1.200	1.300	2.000	2.400	3.000
	Reker:	2.200	1.800	800	200	600	900	300	300	0	0
Sum all fangst utenlandske:		39.800	43.300	40.800	36.800	21.300	32.600	36.600	34.700	33.900	41.200
Sum norske og utenlandske:		163.100	190.700	183.000	179.900	179.800	174.700	181.000	201.400*	201.800*	177.600*

* I sum for norske fartøy og i total sum for norske og utenlandske fartøy, inngår krill fisket i Sørishavet med henholdsvis 14.000, 19.800 og 8.700 tonn pr. uke 13 i 2007, 2008 og 2009.

avventende holdning blant markedsaktørene, noe som igjen resulterte i tiltagende lokale og regionale leveringsproblemer for flåten her hjemme.

Norges Råfisklag har i første kvartal 2009 hatt et stort og viktig ansvar i å legge forholdene til rette for flyt i omsetningen og sørge for likebehandling og ryddighet blant aktørene. Salgslaget har pleiet en tett og nær dialog med øvrige næringsorganisasjoner, finansinstitusjoner og myndighetene gjennom høsten 2008 og under etterfølgende vintersesong.

Ved inngangen til 2009, etter at både fisker og kjøpersiden hadde tatt forslaget fra den offentlige oppnevnte meklingsnemnda til etterretning og et nytt redusert minsteprisgolv var etablert for torsk og hyse, var det stor spenning knyttet til hvordan omsetningen ville forløpe. Minsteprisene for torsk og hyse, avhengig av størrelses-sortering, var henholdsvis 10–16 prosent og 18–21 prosent lavere enn for ett år siden. Nedgangen i faktisk betalt pris til fisker skulle vise seg å bli betydelig større.

Ekstraordinære prisdrøftelser

Omsetningen i januar 2009 kom tregt i gang. Pr. uke 3 var kun 5.000 tonn torsk omsatt fra norske fartøy. Det ble innkalt til ekstraordinære prisdrøftelser 19. januar, etter anmodning fra kjøpersiden. Det ble ikke oppnådd enighet. Gjeldende minstepriser fra desember ble videreført. Det ble avholdt et nytt ekstraordinært møte med kjøpersiden 10. februar. Omsetningssituasjonen var usikker. Pr. uke 6 var 25.000 tonn torsk omsatt fra norske fartøy. Kjøpersiden klarte ikke å bli enige om et opplegg for justering av torskeprisene og gjeldende minstepriser ble videreført.

Det ble nye ekstraordinære prisdrøftelser mellom partene 6. mars, også denne gang etter anmodning fra

kjøpersiden. Omsetningssituasjonen var vanskelig og en rekke fartøy hadde fortsatt ikke kommet inn i fisket. Pr. uke 10 var 57.000 tonn torsk omsatt fra norske fartøy. Det ble oppnådd enighet om nye og reduserte minstepriser gjeldende fra 7. mars 2009. Enigheten innebar nye minstepriser for torsk og hyse, avhengig av størrelses-sortering, som var henholdsvis 17–26 prosent og 18–30 prosent lavere enn for ett år siden.

I løpet av 1. kvartal 2009 har fiskerne som leverte fangst i Råfisklagets distrikt i gjennomsnitt oppnådd 27 prosent lavere priser for torsken, 29 prosent lavere priser for hysa og omtrent de samme priser for seien som i samme periode i 2008. Ombordfrysede reker til pilling har oppnådd et prisløft på 9 prosent.

I samme periode ble det samlet omsatt et 24.000 tonn lavere kvantum fangst enn i samme periode i 2008. Torskeomsetningen fra norske fartøy viste vel 8.000 tonn (- 8 prosent) mindre omsatt enn i 2008. Samlet verdi på all fangst omsatt i Råfisklagets distrikt i 1. kvartal 2009 ligger ca. 740 millioner kroner etter 1. kvartal 2008. Av denne verdinedgangen har norske fiskere samlet måttet bære en nedgang på ca. 720 millioner kroner, og av dette igjen utgjør ca. 570 millioner kroner (- 33 prosent) verdifall i torskefiskeriene for norske fiskere etter 13 ukers drift i 2009.

I perioder med slike utfordringer som man har hatt gjennom vintersesongen 2008/2009, har det vært viktig for styret i Norges Råfisklag å legge organisasjonens formål til grunn for de prioriteringer som må gjøres. Råfisklagets formål er: «Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring»

Tromsø, 31. desember 2008
3. april 2009

Willy Andreassen

Robert Hansen
Styreleder

Trygve Myrvang
Adm. direktør

Hilmar Blikø
Nestleder

Knut Henden

Roger Hansen

Kurt Ludvigsen

Kjell Ingebrigtsen

Ove Johnny Måsøy

Ole G. Koch

Oddleif Torsteinsen

Harald E. Hansen

Tove Isaksen
Ansattes representant

Jan Roger Lerbukt

Johnny Caspersen

Regnskap

18

Resultatregnskap pr. 31. desember 2008

(tall i hele tusen)

Konsern			Norges Råfisklag	
2007	2008	Noter	2008	2007
		Driftsinntekter		
6 586 280	6 158 480	Omsetning	6 158 480	6 586 280
-6 532 095	-6 107 491	Avregnet til fisker	-6 107 491	-6 532 095
54 186	50 989	Lagsavgift	50 989	54 186
12 791	13 078	Leieinntekter	28	24
27 759	8 373	Andre driftsinntekter	8 321	9 735
94 736	72 439	Sum driftsinntekter	59 338	63 945
		Driftskostnader		
43 163	36 543	Lønn og pensjonskostnader	35 713	33 807
43 447	36 285	Andre driftskostnader	32 006	29 796
5 798	5 654	Bevilgninger	5 654	5 798
5 081	4 882	Ordinære avskrivninger	1 915	2 085
97 489	83 364	Sum driftskostnader	75 288	71 487
-2 753	-10 924	Driftsresultat	-15 950	-7 541
		Finansinntekter og finanskostnader		
		Inntekt på investering i datterselskap	4 232	7 426
1 771	2 363	Inntekt på investering i tilknyttede selskap	73	54
962	942	Aksjeutbytte	902	849
20 969	28 752	Renteinntekter	26 888	18 806
11 823	-8 807	Netto kursgevinst/tap(-) verdipapirer	-5 575	9 076
-12 344	-38 614	Verdiendring av markedsbaserte omløpsmidler	-39 741	-10 944
-1 481	-12 563	Finanskostnader	-11 879	-693
21 701	-27 928	Netto finansinntekter	-25 100	24 574
18 948	-38 852	Ordinært resultat før skattekostnad	-41 049	17 033
-6 833	-3 738	Skattekostnad på ordinært resultat	-1 541	-4 919
12 114	-42 591	Årsresultat	-42 591	12 114
		Overføringer		
		Overført til fond for vurderingsforskjeller	3 821	7 606
		Overført fra (-)/til annen egenkapital	-46 411	4 508

Balanse pr. 31. desember 2008

(tall i hele tusen)

Konsern		Norges Råfisklag			
2007	2008		2008	2007	
		EIENDELER			
		Anleggsmidler			
5 514	6 973	Utsatt skattefordel	1	763	
28 748	28 252	Eiendommer, bygninger	10	629	597
6 207	4 684	Inventar, maskiner etc	10	4 562	5 692
		Investeringer i datterselskap	6	101 844	99 206
12 703	14 616	Investeringer i andre tilknyttede selskap	6	577	504
38 248	26 792	Aksjer og andeler	7	10 363	19 450
6 336	11 024	Pensjonsmidler	4	11 024	8 182
23 573	25 399	Langsiktige fordringer	9,13,15	23 054	21 266
121 330	117 740	Sum anleggsmidler		152 816	154 898
		Omløpsmidler			
213 238	180 146	Tilgode fiskekjøpere	11	180 146	213 238
23 392	12 527	Andre kortsiktige fordringer	9	12 628	12 481
70 133	57 434	Aksjer, grunnfondsbevis	5	57 434	70 133
140 049	132 371	Obligasjoner og fond	5	112 746	125 628
62 239	49 638	Betalingsmidler	8	20 298	34 443
509 051	432 117	Sum omløpsmidler		383 251	455 923
630 381	549 857	SUM EIENDELER		536 068	610 821
		EGENKAPITAL OG GJELD			
		Egenkapital			
		Innskutt egenkapital			
		Andelskapital		11	11
		Opptjent egenkapital			
20 937	16 784	Fond for vurderingsforskjeller		16 784	12 964
456 736	418 298	Annen egenkapital		418 288	464 699
477 673	435 083	Sum egenkapital	14	435 083	477 673
		Langsiktig gjeld			
10 079	9 018	Pantelån	12		
		Utsatt skatt	1		591
14 056	10 682	Annen langsiktig gjeld	16	10 682	14 056
24 135	19 700	Sum langsiktig gjeld		10 682	14 647
		Kortsiktig gjeld			
60 186	23 905	Skyldig fiskere		23 905	60 186
6 584	5 591	Betalbar skatt	1	2 895	4 604
33 062	29 695	Skyldig offentlige avgifter		29 422	32 247
28 740	35 883	Annen kortsiktig gjeld		34 081	21 463
128 572	95 074	Sum kortsiktig gjeld		90 303	118 501
630 381	549 857	SUM EGENKAPITAL OG GJELD		536 068	610 821
4 600	3 690	Garantistillelser	12	3 690	4 600
10 079	9 018	Pantstillelser	12		

Tromsø, 31. desember 2008
3. april 2009

Willy Andreassen
Willy Andreassen

Robert Hansen
Robert Hansen
Styreleder

Trygve Myrvang
Trygve Myrvang
Adm. direktør

Hilmar Blikø
Hilmar Blikø
Nestleder

Knut Henden
Knut Henden

Roger Hansen
Roger Hansen

Kurt Ludvigsen
Kurt Ludvigsen

Kjell Ingebrigtsen
Kjell Ingebrigtsen

Ove Johnny Måsøy
Ove Johnny Måsøy

Ole G. Koch
Ole G. Koch

Oddleif Torsteinsen
Oddleif Torsteinsen

Harald E. Hansen
Harald E. Hansen

Tove Isaksen
Tove Isaksen
Ansattes representant

Jan Roger Lerbukt
Jan Roger Lerbukt

Johnny Caspersen
Johnny Caspersen

Regnskapsprinsipper

Generelt

Regnskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Norges Råfisklag eier 100 % av aksjene i Fiskernes Hus AS og Marinest AS, som sammen med Norges Råfisklag utgjør konsernregnskapet.

Klassifiseringsprinsipper.

Fordringer og gjeld knyttet til oppgjør gjennom Norges Råfisklag klassifiseres som omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Fordringer og gjeld som ikke er knyttet til oppgjør gjennom Norges Råfisklag klassifiseres som omløpsmidler og kortsiktig gjeld dersom de forfaller til betaling innen ett år eller er lett omsettelige. Som ekstraordinære inntekter og kostnader føres vesentlige inntekter og kostnader av uvanlig art og som ikke kan forventes å opptre regelmessig.

Driftsinntekter

Norges Råfisklag presenterer omsetning som første linje i resultatregnskapet. Omsetningen er totalt ilandbrakt førstehandsverdi på fisk, skalldyr, bløtdyr, akkar, småkval og biprodukter av disse.

Eierandeler i andre selskap

Norges Råfisklag eier 6 % av andelene i ANS Sjøgata 41/43. Disse eierandelene blir sammen med datterselskapene Marinest AS og Fiskernes Hus AS, presentert som netto andel av egenkapital (egenkapitalmetoden). Fiskernes Hus AS eier 94 % av andelene i ANS Sjøgata 41/43 og vurderer disse andelene etter egenkapitalmetoden. Fiskeribladet AS som var 100 % eid av Norges Råfisklag, ble fusjonert inn i nytt selskap i 2008. Norges Råfisklag har etter dette en eierandel på 32 %, og hvor største eier i selskapet eier over 60 %. Selskapet vurderes etter kostmetoden. Andre andeler og aksjer er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi pr 31.12.

Obligasjoner, sertifikater og aksjer

Kortsiktige plasseringer klassifiseres som omløpsmidler. Markedsbaserte verdipapirer er vurdert til markedsverdi pr 31.12, mens andre verdipapirer er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og markedsverdi pr 31.12. Ved vurdering av eventuell nedskrivning av andre verdipapirer er

Foto: Thor E. Kalsaas

hele porteføljen lagt til grunn. Plasseringer i utenlandsk valuta er omregnet etter den laveste av transaksjonskurs og kurs pr 31.12. Urealisert tap kostnadsføres, mens urealisert gevinst bare inntektsføres i den utstrekning den medgår til å dekke urealisert tap i samme valuta.

Pensjonsforpliktelser

Norges Råfisklag dekker i hovedsak sine pensjonsforpliktelser via kollektive pensjonsordninger i Norges Råfisklags pensjonskasse. For valgte organer er pensjonsordningene sikret i livsforsikringsselskap. Disse pensjonsordninger omfatter i alt 136 pensjoner, herav er 64 personer yrkesaktive. Pensjonsordningene er behandlet som ytelsesplaner. Dette innebærer at Norges Råfisklag har forpliktet seg til å utbetale pensjoner etter en nærmere avtalt størrelse.

Pensjonsforpliktelser er vurdert til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som er opptjent på balansedagen. Pensjonsmidler er vurdert til markedsverdi. Hvilke forutsetninger disse beregningene bygger på fremgår av note 4.

Pensjonsmidler som kan sannsynliggjøres til bruk til dekning av fremtidige pensjonsforpliktelser er oppført som en eiendel i lagets balanse.

Varige driftsmidler og avskrivninger

Varige driftsmidler vurderes til historisk kost etter fradrag for bedriftsøkonomiske avskrivninger. Bedriftsøkonomiske avskrivninger er beregnet på grunnlag av kostpris og fordelt lineært over antatt økonomisk levetid.

Kontantstrømsoppstilling

Kontantstrømsoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metode i henhold til foreløpig norsk regnskapsstandard.

Noter

Note 1 Skatter

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon over forskjellen mellom det regnskapsmessige resultat før skattekostnad og årets skattegrunnlag.

Konsern			Norges Råfisklag	
2007	2008		2008	2007
18 948	-38 852	Resultat før skattekostnad	-41 049	17 033
2 665	57 565	Permanente forskjeller	53 197	5 198
-414	-835	Endring i midlertidige forskjeller	-2 616	-2 043
-872	-1 145	Resultatandel datterselskap/tilknyttet selskap	-4 232	-7 426
20 327	16 733	Sum	5 300	12 762
-493	-1 805	Fremførbart ligningsmessig underskudd		
19 834	14 928	Årets skattegrunnlag	5.300	12.762
5 553	4 180	Årets betalbare inntektsskatt	28%	1 484
1 358	1 411	Årets formueskatt	0,3 %	1 411
-328		Tilbakeført tilleggs-skatt		-328
6 584	5 591	Årets betalbare skatt	2 895	4 604

Utsatt skatt

Utsatt skatt eller skattefordel pr 31.12 er beregnet på grunnlag av forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Negative midlertidige forskjeller og positive midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

Konsern			Norges Råfisklag	
2007	2008		2008	2007
-1 114	-1 114	Omløpsmidler	-1 114	-1 114
-21 003	-23 010	Anleggsmidler	-830	-604
6 775	11 024	Andre forskjeller	11 024	8 182
-15 343	-13 100	Sum midlertidige forskjeller som påvirker betalbar skatt	9 080	6 464
-4 352	-11 804	Forskjeller knyttet til verdipapirer	-11 804	-4 352
-19 694	-24 904	Sum midlertidige forskjeller	-2 724	2 112
-5 514	-6 973	Utsatt skattefordel(-)/skatteforpliktelse	-763	591
	28%	Anvendt skattesats	28%	

Skattekostnad

Konsern			Norges Råfisklag	
2007	2008		2008	2007
6 584	5 591	Årets betalbare skatt	2 895	4 604
213	-1 459	Endring utsatt skatt	-1 354	299
	-394	Tilbakeført utsatt skattefordel ved salg datterselskap		
36		For lite beregnet skatt forrige år		16
6 833	3 738	Årets skattekostnad	1 541	4 919

Note 2 Lagsavgift

Driftsinntektene består av lagsavgift samt leieinntekter og andre driftsinntekter. Lagsavgiften har for inntektsåret 2008 vært på 51 millioner og avgiftssatsene har vært som følger.

	1.1–31.12
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc.	0,95%
Ombordfrosne fisk, ombordfrosne skalldyr	0,73%
Tilvirket vare	0,73%
Ombordtilvirket, frosne produkter i konsumpakning	0,30%

Omsetningen har i 2008 vært på 6,2 milliarder. Det har vært både utenlandske og norske landinger, og omsetningen samt inntektene fra denne omsetningen fordeler seg slik:

	Norge	Utland	Sum
Omsetning	4 782 339	1 376 141	6 158 480
Lagsavgift:			
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc.	32 667	128	32 795
Ombordfrosne fisk/skalldyr, tilvirket vare	8 855	8 317	17 172
Ombordtilvirket, frosne produkter i konsumpakning	351	670	1 021
Sum lagsavgift	41 874	9 115	50 989

Note 3 Bevilgninger

Bevilgninger og bidrag gis av Norges Råfisklag til ulike formål. Fordelte midler benyttes i stor grad til støtte for lokale tiltak til fordel for fiskeribefolkningen, og kan ha stor nytte for bosettingsmønsteret. Dette gjelder spesielt støtte til velferd-, service- og mottaksstasjoner i lagets distrikt. Det gis også støtte til allmenne og kulturelle formål. Videre er laget delaktig i prosjekter til å markedsføre fiskeprodukter samt utvikling innenfor næringen. Det gis også studiestøtte som kan relateres til næringen. Herunder følger en oversikt over bidrag og bevilgninger gitt av ulike utvalg til disse formål.

	2008	2007
Styrets bevilgninger	3 654	5 752
Markedsutvalgets bevilgninger	2 000	46
Sum bevilgninger	5 654	5 798

Note 4 Pensjonskostnader og netto pensjonsmidler

Netto pensjonsmidler	2008	2007
Verdi av pensjonsmidler	16 617	73 752
Nåverdi av pensjonsforpliktelser	-5 593	-84 506
Utsatt resultatføring av estimatavvik	0	18 936
Netto pensjonsmidler oppført i lagets balanse	11 024	8 182

Estimatavvik resultatføres over pensjonsordningenes gjennomsnittlige opptjeningsstid.

Sammensetning av årets pensjonskostnad	2008	2007
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	5 829	3 298
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	4 561	4 271
Forventet avkastning av pensjonsmidler	-4 480	-2 405
Årets pensjonskostnad	5 911	5 164

Forutsetninger som er lagt til grunn for beregningen	2008	2007
Avkastning av pensjonsmidlene	5,80%	5,75%
Diskonteringsrente	5,80%	5,20%
Årlig lønnsvekst	4,00%	4,50%
Årlig G-regulering	3,75%	4,25%
Regulering av løpende pensjoner	3,75%	4,25%

Note 5 Markedsbaserte aksjer og andre omløpsmiddelaksjer

Markedsbaserte aksjer				
Selskapets navn	Antall	Pålydende	Kostpris	Bokf. verdi
Storebrand Privat Investor	104 484	104	1 085	768
Eltek ASA	30 000	30	1 744	46
Arthumas Group Inc.	20 000	20	1 392	58
Royal Caribbean Cruises LTD	5 000	0	1 258	481
Nord-Norge Eiendom AS	25	500	500	500
Global Eiendom AS	98 039	2	981	833
Orkla ASA	20 000	25	2 227	948
Tandberg ASA	20 000	20	2 726	1 574
Statoil Hydro ASA	11 080	28	2 049	1 287
Yara International ASA	20 000	34	7 408	3 105
Biotec Pharmacon ASA	2 124	2	92	23
Ementor ASA	3 800	38	145	63
DnB Nor ASA	20 000		1 040	555
Telenor ASA	15 000		1 384	713
Remedial Limited	8 000		216	40
Sparebanken Midt-Norge	3 752	94	265	118
Nøtterøy Sparebank AS	1 700	170	196	126
Sparebanken Rogaland	4 340	109	265	142
Sum aksjer			24 971	11 378
Danske Fund Global	18 019	18 019	1 689	1 459
Danske Fund Norge III	2 716	2 716	4 472	4 161
Danske Fund eastern europe	11 909	11 909	2 665	3 389
Danske Fund High Dividend	34 970	34 970	6 000	4 496
Global Infrastruktur	97 943	97 943	1 020	971
Alfred Berg Gambak	531	531	6 600	4 044
ABN Amro Global quant	63 402	63 402	12 369	12 127
FLF Eq World Embarkment CI	335	335	747	763
Ishares Euro STX50	7 090	7 090	2 276	1 702
Ishares S & P euro 350 ldx fund	9 174	9 174	2 588	1 987
Xact Fonder SBX	6 609	6 609	2 281	1 106
Landkreditt Kina		0	1 000	794
DIA Diamonds Dow Jones	9 351	9 351	7 291	5 693
DnB Nor obx omsetningsfond	165 215	165 215	6 483	3 362
Sum aksjefond			57 481	46 055
Sum omløpsaksjer /aksjefond			82 452	57 434

Obligasjoner

Det er ingen forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet vedrørende obligasjoner, obligasjonsfond og pengemarkedsfond.

Selskaps navn	Rente	Pålydende	Kostpris	Bokf.verdi
Pan Fish	8,57%	2 571	2 571	1 157
Selbu Sparebank 08/13		2 000	1 979	2 018
Sparebanken Pluss 05/		720	624	484
Obligasjonsforetaket II	4,50%	270	262	130
Obligasjonsforetaket III	6,10%	1 000	969	100
Obligasjonsforetaket IV	5,30%	2 000	2 000	700
Obligasjonsforetaket V	6,02%	3 500	3 500	875
Bnbank 05/15		270	258	248
Karmøy kommune	3,85%	1 000	1 000	989
Hegra Sparebank 04/14	4,85%	1 500	1 514	1 451
Hegra Sparebank 06/10	3,77%	1 000	1 000	989
Lillestrøm Sparebank	5,17%	500	505	332
Sandsvær Sparebank		1 008	1 021	700
Sandsvær Sparebank 08/18		500	500	433
Aberdeen End. Hold.Baltic.		1 000	974	881
Gjerpen Solum Sparebank		500	471	356
Sparebank1 Midt-Norge		1 000	949	650
FRN DNO ASA 05/12	6,96%	1 500	1 516	825
Toten Sparebank	5,21%	1 000	1 039	705
Toten Sparebank 06/99	5,29%	2 300	2 304	1 242
Sparebank1 Liv		833	795	524
Sparebanken Nord-Norge	5,62%	2 000	1 997	1 321
District Offshore 04/09		1 000	988	864
Hexagon Composites	5,47%	2 500	2 498	2 251
Nes Prestegjeld Sparebank		500	494	439
Kverneland		500	500	375
Hønefoss Sparebank 08/11		5 000	5 000	4 910
Sparebanken Møre 08/13		2 500	2 521	2 641
Sparebank 1 SR Bank 08/13		5 000	5 000	5 050
Ørland Sparebank 08/13		500	472	481
Danske Andelskassers Bank	4,40%	1 000	1 002	600
Sum obligasjoner			46 222	34 720

Obligasjonsfond	Andeler	Kostpris	Bokf.verdi
Storebrand Rente +	2 169	2 115	1 940
ABN Amro Kort obligasjon	21 592	2 147	2 208
ABN Amro obligasjon	179 483	20 009	20 169
ABN Amro obligasjon 3-5 +	3 921	4 348	4 574
ABN Amro OECD+	3 440	3 010	3 195
FLF Bond High Yield World	4 165	1 774	1 974
Danske Invest norsk obligasjon	16 895	16 744	17 310
Ing Intl senior bank loans euro	50	20 919	18 928
Sum obligasjonsfond		71 065	70 298

Pengemarkedsfond	Antall	Kostpris	Bokf.verdi
Danske Fund Norsk Likviditet	2 968	2 969	2 965
ABN Amro Pengemarked	48 274	4 871	4 764
Sum pengemarkedsfond		7 840	7 729

Sum obligasjoner og fond		125 128	112 746

Det er kostnadsført kr 39.741 på disse verdipapirene. Beløpet fremkommer slik:

Kostnadsført forrige års verdøkning aksjer og aksjefond	5 927
Kostnadsført verdireduksjon av bokført verdi for 2008	25 018
Inntektsført forrige års nedskrivning av obligasjoner og fond	-3 586
Kostnadsført verdireduksjon av bokført verdi for 2008	12 382
Sum kostnadsført 2008	39 741

Note 6 Investeringer i datterselskap og tilknyttede selskap

Egenkapitalmetoden benyttes ved vurdering av andelen til Norges Råfisklag i datterselskap og tilknyttede selskap.

Konsern				Norges Råfisklag							
Ek-and.1.1	Res.and.	Utb/ Salg	Ek 31.12	Selskap	Kostpris	Ek-and.1.1	Res.andel	Utb	Kjøp/Salg	Ek-and 3112	Eierandel
Datterselskap											
				Fiskernes Hus AS	2 500	37 602	5 099	0	0	42 701	100,0 %
				Marinvest AS	56 000	60 011	-868	0	0	59 143	100,0 %
				Fiskeribladet AS	1 180	1 594	0	0	-1 594	0	
				Sum datterselskap	59 680	99 206	4 232	0	-1 594	101 844	
Tilknyttede selskap											
4 297	1 145	-450	4 991	Kirkenesterminalen AS							42,9 %
8 407	1 218	0	9 625	ANS Sjøgata 41/43		504	73	0	0	577	6,0 %
12 703	2 363	-450	14 616	Sum tilknyttede selskap		504	73	0	0	577	

Note 7 Andre anleggsmiddelaksjer

Konsern					Norges Råfisklag				
Antall aksjer	Pålydende	Kostpris	Bokf. verdi	Selskaps navn:	Antall aksjer	Pålydende	Kostpris	Bokf. verdi	Eierand.
186 819	1 868	18 134	1 868	HRG	186 819	1 868	18 134	1 868	
74 620	3 731	4 352	4 352	Sparebanken Nord-Norge	74 620	3 731	4 352	4 352	
3 300	14	508	508	Lytix Biopharma AS	3 300	14	508	508	
2 500	250	1 000	1 000	Sinas AS	2 500	250	1 000	1 000	2,7 %
1 600	1 600	1 600	1 600	Fiskeribladet Fiskaren AS	1 600	1 600	1 600	1 600	32,0 %
1 000	1 000	1 000	1 000	Måsøy Næringsutvikling AS	1 000	1 000	1 000	1 000	15,3 %
150	150	150	150	Samvirkegården AS					25,0 %
583	233	376	376	Vadsø Fryselager AS					
100	100	100	100	Værøy Fryselager AS					
250	25	1 000	1 000	Calanus AS					
800	800	800	800	Norinnova Invest AS					
500	125	3 000	3 000	Praktisk Teknologi AS					
825	825	950	424	Kristiansund Fryseri AS					
20	100	100	100	Båtsfjord Sentralfryselager AS					
938	938	910	910	Hammerfest Fryseri AS					
930	93	1 353	1 353	Dualog AS					
458	458	6 119	6 119	Stella Polaris AS					
1 058	1 058	1 096	1 096	Kap Nord Fond AS					
1 000	1 000	1 001	1 001	Helgelandstorsk AS					
		296	35	Diverse andre selskap			296	35	
		43 845	26 792				26 890	10 363	

Det er kostnadsført kr 11 396 på disse verdipapirene. Beløpet fremkommer slik:

7 657	Nedskrivning av anleggsaksjer 1.1	5 131
11 396	Nedskrivning av aksjene i HRC	11 396
-2 000	Tilbakeførte nedskrivninger ved realisasjon	0
17 053	Nedskrivning av anleggsaksjer 31.12	16 527

Note 8 Bundne midler

Av de likvide midler er følgende bundet:	2008	2007
Bundet skattetrekk	1 515	1 592
Sum bundne midler	1 515	1 592

Norges Råfisklag har en trekkrettighet hos Fokus Bank for inntil 150 millioner som kan benyttes i tidsrom hvor likviditeten i laget er anstrengt.

Note 9 Tap på fordringer/utlån

Fordringer og utlån er vurdert til antatt virkelig verdi. Tapsføringen fremkommer slik:

Konsern			Norges Råfisklag		
Avsetning 01.01	Avsetning 31.12	Endring	Avsetning 01.01	Avsetning 31.12	Endring
1 114	1 114	0	1 114	1 114	0
378	378	0	378	378	0
		101			101
		101			101
		Netto tapsført i 2008			101

Note 10 Inventar, maskiner og eiendommer

Konsern			Norges Råfisklag		
Driftsløsøre	Eiendommer inkl.tomter		Driftsløsøre	Eiendommer inkl.tomter	
17 125	81 166	Kostpris pr 1.1.2008	17 125	597	
911	2 467	Tilgang 2008	785	32	
-2 444	0	Avgang 2008	-2 444	0	
15 592	83 633	Kostpris pr 31.12.08	15 466	629	
0	0	Tilbakeført avskrivning	0	0	
10 908	55 381	Akkumulerte avskrivninger	10 904	0	
4 684	28 252	Bokført verdi 31.12.08	4 562	629	
1 919	2 963	Årets ordinære avskrivninger	1 915	0	
10–30%	4–8%	Ordinære avskrivninger i %	0–30%	0%	

Eiendommer inklusive tomter er forretningseiendommer hvor fremkommet bokført verdi er anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle påkostninger. Levetid er beregnet til 25 år for anskaffelser og avskrives med 4 % lineære avskrivninger.

Ansk.kost	Akk.avskr.	Påkostning	Bokf.verdi	Forretningseiendom	Ansk.kost	Akk.avskr.	Kjøp	Bokf.verdi
21 339	19 807	0	1 532	Stortorget 2, Tromsø	0	0	0	0
5 964	4 433	0	1 531	Sjøgata 41/43, Tromsø	0	0	0	0
30 238	11 907	0	18 331	Sjøgata 39, Tromsø	0	0	0	0
23 029	19 234	2 435	6 230	Fiskergt. 22, Svolvær	0	0	0	0
80 569	55 381	2 435	27 624	Forretningseiendom	0	0	0	0
Fritidseiendom								
334	0	0	334	Hytteeiendom, Tromsø	334	0	0	334
263	0	32	295	Diverse tomter	263	0	32	295
597	0	32	629	Fritidseiendom	597	0	32	629
81 166	55 381	2 467	28 252	Eiendommer	597	0	32	629

Investering og salg av driftsmidler de siste 5 år

Konsern					Norges Råfisklag				
Driftsløsøre		Eiendommer		År	Driftsløsøre		Eiendommer		
Kjøp	Salg	Kjøp	Salg		Kjøp	Salg	Kjøp	Salg	
1 987	314	365	5	2004	1 987	314	365	5	
2 349	782	171	0	2005	2 349	782	171	0	
2 584	458	0	50 260	2006	2 584	356	0	50 260	
1 650	390	915	0	2007	1 499	390	15	0	
911	2 444	2 467	0	2008	785	2 444	32	0	

Note 11 Tilgode fiskekjøpere

Garantifondene	2008	2007
Depositum fra kjøperne	79 116	77 193
Felles garantifond	29 939	31 631
Sum garantifond	109 054	108 824

Garantifondet administreres av Norges Råfisklag, og er etablert som sikkerhet for oppgjør fra fiskekjøperne hvor avkastning av midlene tilfaller fondet. Avkastning av inntående depositum tilfaller fiskekjøperne. Utover garantifondene er det i tillegg stilt individuelle bankgarantier.

Note 12 Pantstillelser/Garantistillelser

Av konsernets gjeld er 9 018 sikret ved pant. Bokført verdi pr 31.12 av de eiendelene som er stillet som sikkerhet er 18 331. Norges Råfisklag har stillet garanti for følgende:

Solidaransvarsgaranti overfor deltakerne i ANS Sjøgata 41/43	3 690
Sum garantistillelser	3 690

Note 13 Konsernmellomværende

Følgende oppstilling viser mellomværende også mot tilknyttede selskap. Beløpene er i de respektive regnskaper bokført som andre fordringer under omløpsmidler.

	2008	2007
Fiskernes Hus AS	143	291
Marinvest AS	0	1
Sum til gode Norges Råfisklag	143	292

Note 14 Egenkapital

Egenkapitalen i laget består av innbetalt andelskapital på 11 tusen og resten opptjent egenkapital. Det er utstedt andelsbrev på fylkesfiskarlagene, Norges Kystfiskarlag, Norsk Sjømannsforbund samt Fiskebåtrederne Forbund basert på medlemstall i organisasjonene. De har andeler for hhv 5,5, 0,5, 1,5 og 3 tusen. Medlemstall i organisasjonene kan variere, og andelskapitalen varierer da tilsvarende. Følgende oppstilling viser spesifisering over egenkapitalen samt egenkapitalendringer.

	Andelskapital	FFV	Annen EK	Sum EK
Andelskapital (21 à 500)	11			11
Fond for vurderingsforskjeller		12 964		12 964
Annen egenkapital			464 699	464 699
Egenkapital 01.01	11	12 964	464 699	477 673
Årets resultat		3 821	-46 411	-42 591
Egenkapital 31.12	11	16 784	418 288	435 083

Fond for vurderingsforskjeller fremkommer slik:

	01.01	Tilført	31.12
Fiskernes Hus AS	8 542	5 099	13 641
Fiskeribladet AS	411	-411	0
Marinvest AS	4 011	-868	3 143
Sum	12 964	3 821	16 784

Note 15 Godtgjørelser og utlån

Norges Råfisklag hadde ved utgangen av inntektsåret 67 ansatte fordelt på 60 årsverk. Lønnskostnadene i laget kan spesifiseres som herunder:

Konsern		Norges Råfisklag		
2007	2008	2008	2007	
34 461	28 166	Lønnskostnader	27 341	26 279
2 668	2 346	Arbeidsgiveravgift	2 341	2 234
5 902	5 911	Pensjonskostnader	5 911	5 164
131	121	Øvrige personalkostnader	121	131
43 163	36 543	Sum lønnskostnader	35 713	33 807

Godtgjørelser gitt til administrerende direktør, valgte organ og revisjon har for 2008 vært som følger

	Lønn/Honorar	Pensjonskostnad	Annen godtgjør.
Administrerende direktør	1 130	141	8
Styre honorar	1 895	211	46
Kontrollnemndas honorar	213	33	14
Ekstern revisjon			375
- konsulenttjenester			159

Norges Råfisklag yter lån til lagets ansatte. Det er en forutsetning at lånet benyttes til boligformål og maksimalt lånebeløp er 100 % av lånetakst og ikke høyere enn 1.600.000 pr ansatt. Avdragstiden kan avtales individuelt, men kan ikke være lengre enn 30 år. Det forlanges pant i fast eiendom og rentebetingelsene er de samme for alle ansatte. For 2008 har rentesatsen utviklet seg fra 5,25 % i begynnelsen av året (0101-2802) til 6,25 % i siste del av året (0111-3112). Herunder følger en spesifisering over saldo på utlån.

	Antall	Gjenstående løpetid	Saldo
Administrerende direktør	1	24 år	1 152
Øvrige ansatte	41		21 844
Sum utlån ansatte	42		22 996

Note 16 Langsiktig gjeld

Langsiktig gjeld er netto inntrukne midler av overtredelser av saltvannsfisklovens og råfisklovens bestemmelser. Dette er lagets prisreguleringsfond og beløpet fremkommer som inntrukne midler som er betalt, mens ubetalte inntrukne midler ikke fremkommer i posten. Midlene administreres av laget og benyttes til å dekke kostnader ved kontrollaktivitet samt ordninger som understøtter lagets omsetning for eksempel føring av fisk. Regnskap over fondet rapporteres årlig til Fiskeridepartementet og er som følger for 2008:

	2008	2007
Inngående balanse 1.1	14 056	5 163
Netto inntrukne midler	2 155	12 859
Brukte midler diverse tilskudd	-966	-
Brukte midler kontrollaktivitet	-4 563	-3 966
Langsiktig gjeld 31.12	10 682	14 056

Kontantstrømanalyse

(tall i hele tusen)

Konsern			Norges Råfisklag	
2007	2008		2008	2007
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
4 655 512	4 439 148	Innbetalinger fra fiskekjøpere knyttet til oppgjør gjennom laget	4 439 148	4 655 512
19 906	28 622	Innbetalinger av renter fra plasseringer i verdipapirer, bankinnskudd, mv.	26 961	18 860
-21 950	-19 033	Utbetalinger i kortsikige plasseringer i aksjer og obligasjoner	-14 159	-21 950
32 456	13 907	Innbetalinger fra utleie av fast eiendom og andre driftsinntekter	28	24
10 038	-4 633	Inn-/utbetalinger(-) knyttet til kurstap og utbytte	-4 673	9 926
-4 467 589	-4 234 761	Utbetalinger til fiskere knyttet til oppgjør gjennom laget	-4 234 761	-4 467 589
-159 319	-160 186	Utbetalinger av offentlige avgifter knyttet til oppgjørsordningen	-160 186	-159 319
-44 032	-15 219	Utbetalinger knyttet til andre driftskostnader	-10 594	-31 474
-44 979	-39 188	Utbetalinger av lønn, pensjoner, arbeidsgiveravgift, skattetrekk mv	-38 366	-35 347
-9 082	-6 495	Utbetalinger av skatter	-4 515	-6 744
-7 589	-5 678	Utbetalinger knyttet til bidrag og bevilgninger	-5 678	-7 589
-729	-490	Utbetalinger knyttet til renter og bankomkostninger	-482	-693
-37 357	-4 006	Sum utbetalinger knyttet til operasjonelle aktiviteter	-7 277	-46 383
		Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
5 298	-1 928	Inn-/utbetalinger(-) knyttet til langsiktige i obligasjoner og utlån	-1 889	7 750
-2 389	-3 378	Utbetalinger knyttet til investeringer i eiendom, løsøre etc.	-817	-1 479
-1 343	10 254	Inn-/utbetalinger(-) i langsiktige investeringer i aksjer og andeler	-788	-1 411
1 566	4 948	Sum inn-/utbetalinger(-) knyttet til investeringsaktiviteter	-3 494	4 861
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
7 832	-4 435	Inn-/Utbetalinger(-) knyttet til langsiktig gjeld	-3 374	8 893
-685	-677	Utbetalinger av renter knyttet til pantelån		
7 147	-5 112	Sum inn-/utbetalinger(-) knyttet til finansieringsaktiviteter	-3 374	8 893
-28 644	-4 169	Netto endring i betalingsmidler	-14 146	-32 629
	-8 432	Avgang datterselskap Fiskeribladet AS (kontantbeholdning)		
90 882	62 239	Beholdning av betalingsmidler 01.01	34 443	67 072
62 239	49 638	Beholdning av betalingsmidler 31.12	20 298	34 443
		Avstemming av kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
	-38 852	Resultat før skatter	-41 049	
	-6 495	Periodens betalte skatter	-4 515	
	3 232	Gevinst ved salg av aksjer og andre anleggsmidler		
	10 396	Nedskrivning anleggsmiddelaksjer	11 396	
	4 882	Ordinære avskrivninger	1 915	
	-2 290	Resultatandel datterselskap og tilknyttet selskap	-4 232	
	33 511	Reduksjon i kortsiktige fordringer	32 856	
	-26 704	Reduksjon i kortsiktig gjeld	-26 489	
	20 378	Redusert kapitalbinding i kortsiktige verdipapirer	25 581	
	-2 842	Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	-2 842	
	101	Tap på fordringer	101	
	677	Rentekostnader pantelån klassifisert under finansieringsaktiviteter		
	-4 006	Sum utbetalinger fra operasjonelle aktiviteter	-7 277	

Revisors beretning

28

PricewaterhouseCoopers AS
Postboks 6128
NO-9291 Tromsø
Telefon 02316
Telefaks 23 16 10 00

Til representantskapet i Norges Råfisklag

Revisjonsberetning for 2008

Vi har revidert årsregnskapet for Norges Råfisklag for regnskapsåret 2008, som viser et underskudd på kr 42 591 millioner for morselskapet og et underskudd på kr 42 591 millioner for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, noteopplysninger og konsernregnskap. Regnskapslovens regler og norsk god regnskapsskikk er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av lagets styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av lagets og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2008 og av resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med norsk god regnskapsskikk
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av lagets regnskapsopplysninger i samsvar med norsk lov og god bokføringsskikk
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Tromsø, 3. april 2009

PricewaterhouseCoopers AS

Frode Kristian Danielsen
Statsautorisert revisor

Kontrollnemndas beretning

I beretningsåret 2008 har kontrollnemnda gjennomført nødvendige kontroller i henhold til instruks og egen vurdering. Det er gjennomført besøk og kontroller ved hovedkontoret og regionkontorene.

Kontrollnemnda har gjennomgått saksdokumenter og protokoller fra styret og arbeidsutvalget (AU). Styrets beretning for 2008 er gjennomgått. Nemnda har ikke funnet at noen av de aktuelle organer har fattet vedtak eller foretatt disposisjoner som er i strid med Norges Råfisklags vedtekter, forretningsregler eller vedtak fattet av representantskapet. Styret har fulgt opp representantskapets vedtak i aktuelle saker.

Nemnda har gjennomført statusmøter med Råfisklagets sentrale ledelse og regionledelsene. I tillegg er det gjennomført statusmøter vedrørende Råfisklagets heleide datterselskaper Fiskernes Hus AS og Marininvest AS. Det er også lagt vekt på å opprettholde en god dialog med de ansatte på det enkelte arbeidssted.

Etter det nemnda har erfart har både styret og administrasjonen utført et godt arbeid for fiskerne som omsetter sine fangster i Råfisklagets distrikt.

Heleide datterselskaper:

Fiskernes Hus AS – ingen merknader.

Marinvest AS – ingen merknader.

Tromsø 29. april 2009

Geir Roger Benonisen

Stig Myhre

Johnny Ingebrigtsen

Virksomhetsrapport

Viktige arter/produkter

Torsk	37	Taskekrabbe	54
Hyse	44	Vågekval	57
Sei	46	Krill fra Sørishavet	58
Reker	48	Rognkjeks	58
Blåkveite	50	Biprodukter	59
Diverse fiskeslag	51	Sjølproduksjon av tørrfisk	59
Kongekrabbe	53		

Hovedtall for omsetning

Omsetningen mellom fiskere og kjøpere i Norges Råfisklags distrikt hadde i 2008 en samlet verdi på 6.158 millioner kroner. Råfisklagets distrikt strekker seg fra og med Finnmark til og med Nordmøre. Omsetningen er avgrenset til torskefisk, skalldyr, bløtdyr og kval og inkluderer fangster både fra norske og utenlandske fiskefartøy. De utenlandske fartøyene er i all hovedsak russiske. Verdien på omsetningen i 2008 innebærer en nedgang med 428 millioner kroner eller 6,5 prosent sammenlignet med 2007. Separat for norske fiskere, var nedgangen på 292 millioner kroner eller knappe 6 prosent, mens nedgangen for utenlandske fiskere var på 136 millioner kroner eller 9 prosent.

I 2008 ble det gjennom Råfisklaget omsatt til sammen 579.000 tonn rund vekt fangst. Dette er en nedgang med 17.000 tonn eller 2,9 prosent sammenlignet med 2007. Av dette kvantumet sto norske fartøy for 458.000 tonn (7.000 tonn eller 1,5 prosent mindre enn i 2007), mens utenlandske fartøy sto for 121.000 tonn (10.000 tonn eller 7,6 prosent mindre enn i 2007).

De tre siste årene har fartøy hjemmehørende i Råfisklagets distrikt drevet fiske etter krill i Sørishavet. Fangstene produseres om bord og produktene blir landet i Sør-Amerika. Fangst og omsetning av slike skalldyr kommer inn under råfiskloven og fiskesalgslagene enerett til omsetning. De totale kvantumstallene for norske fartøy, som fremgår av tabell 7, må sees i lys av at det i 2006, 2007 og 2008 ble innmeldt henholdsvis 9.000, 53.000 og 63.000 tonn med krill fra Sørishavet. Krillfisket gjør forholdsmessig mindre utslag i førstehandsverdi, med

en beskjeden samlet verdi i 2006, 2007 og 2008 på henholdsvis 3, 17 og 20 millioner kroner.

De ti siste årene har det vært en stabil fordeling mellom hva norske og utenlandske fiskefartøy omsetter av fangst på første hånd i Råfisklagets distrikt. I perioden 1999–2002 lå fordelingen på ca. 70 prosent fra norske og 30 prosent fra utenlandske fartøy. Fordelingen de seks siste årene har ligget på ca. 80 prosent fra norske og 20 prosent fra utenlandske.

Av de samlede landingene av fangst fra norske og utenlandske fartøy, fortsatt avgrenset til landinger i Råfisklagets distrikt, var fordelingen ca. 60 prosent ferskt og 40 prosent ombordfryst i 2008. Dette er på samme nivå som de to foregående årene. Analyseres de norske landingene for seg, så var fordelingen 76 prosent ferskt og 24 prosent ombordfryst i 2008 – en identisk fordeling som i 2007. I 2006 var ferskandelen 73 prosent for de norske. Utenlandske fiskefartøy leverer derimot nesten utelukkende ombordfryste fangster, med en fryst andel på hele 99 prosent i 2008, mot 97 prosent i 2007 og 96 prosent i 2006.

Til sammen 166.000 sluttседler (enkeltfangster) ble meldt inn til Råfisklagets i 2008. Det var 4.695 ulike fiskefartøy som sto bak disse fangstene, hvorav 104 fartøy var utenlandske. På landsiden var 183 registrerte fiskekjøpere med anlegg i Råfisklagets distrikt i aktivt kjøp. Rene mottaksstasjoner er da ikke tatt med. Sammenlignet med 2007, viser status for 2008 ca. 10.000 færre enkeltfangster, 35 flere fiskefartøy og 17 færre kjøperanlegg. Det ble tre færre kjøperanlegg i Finnmark, fire færre i Troms, ni færre i Nordland og ett mindre på Nordmøre.

Tabell 6: Total omsetningsverdi med fordeling på norske og utenlandske fiskefartøy 1999–2008 (millioner kroner og prosent)

År	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Total verdi	6.560	6.208	6.280	5.792	4.352	4.851	5.167	5.872	6.586	6.158
Norske fartøy verdi	4.650	4.128	4.238	4.013	3.339	3.945	4.147	4.617	5.074	4.782
Utenlandske fartøy verdi	1.910	2.080	2.042	1.779	1.013	906	1.020	1.255	1.512	1.376
Norske fartøy (%)	71	66	67	69	77	81	80	79	77	78
Utenlandske fartøy (%)	29	34	33	31	23	19	20	21	23	22

Verditallene er i løpende millioner kroner. Tallene er ikke korrigert for inflasjon.

Tabell 7: Totalt omsatt kvantum med fordeling på norske og utenlandske fiskefartøy 1999–2008 (tonn rund vekt og prosent)

År	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Totalt omsatt kvantum	645.000	586.000	575.000	585.000	523.000	531.000	527.000	561.000*	596.000*	579.000*
Norske fartøy kvantum	463.000	402.000	399.000	415.000	416.000	433.000	422.000	445.000*	465.000*	458.000*
Utenlandske fartøy kvantum	182.000	184.000	176.000	170.000	107.000	98.000	105.000	116.000	131.000	121.000
Norske fartøy (%)	72	69	69	71	80	82	80	79	78	79
Utenlandske fartøy (%)	28	31	31	29	20	18	20	21	22	21

* Krill fisket i Sørishavet av fartøy hjemmehørende i Råfisklagets distrikt utgjorde henholdsvis 9.000, 53.000 og 63.000 tonn i 2006, 2007 og 2008.

I virksomhetsrapporten er i utgangspunktet alle kvantum oppgitt i rund vekt og ingen priser eller verdier er korrigert for inflasjon. Kvantums- og verditall er basert på norske og utenlandske landinger i Norges Råfisklags distrikt fra og med Finnmark til og med Nordmøre. Unntak fra dette er angitt.

Tall i virksomhetsrapporten kan bli justert fra en årsberetning til en annen. Dette har sammenheng med at det tar tid før endelige avstemte tall for omsetning og eksport foreligger. Det blir foretatt korreksjoner med tilbakevirkende kraft både av Statistisk Sentralbyrå/Eksportutvalget for fisk, Fiskeridirektoratet og Fiskesalgslagene. Av salgslagene blir det blant annet foretatt registreringer (korreksjoner) når lagrede ombordfrysede fangster i fiskers eie blir solgt til en kjøper.

Kvantums- og verdiutvikling

De samlede landingene av fisk i Råfisklagets distrikt ble fra 2007 til 2008 redusert med 36.800 tonn eller vel 7 prosent. Verdien av fiskelandingene gikk i samme periode ned med 532 millioner kroner eller nesten 9 prosent. Av dette sto omsetningen av torsk, sei og hyse alene for ca. 34.000 tonn og 471 millioner kroner av reduksjonene.

Fangstgruppen skalldyr og bløtdyr oppnådde fra 2007 til 2008 en økning med 20.000 tonn eller 24 prosent i kvantum og 102 millioner kroner eller 21 prosent i verdi. Forklaringen til økningen i kvantum er først og fremst økte landinger av reker, kongekrabbe og krill, mens det hovedsakelig er reker og kongekrabbe som har stått for økningen i verdi.

Fangstene av småkval gikk fra 2007 til 2008 ned med 65 tonn i kvantum og ca. 2 millioner kroner i verdi.

Omsetningen i 2008 fordelte seg slik på de ulike fangstgruppene (2007-tall i parentes):

Fisk	475.200 tonn (512.000)	5.445 mill. kr. (5.977)
Skalldyr/bløtdyr*	103.100 tonn (83.100)	589 mill. kr. (487)
Småkval	557 tonn (622)	18 mill. kr. (20)

* Krill fisket i Sørishavet av fartøy hjemmehørende i Råfisklagets distrikt utgjorde henholdsvis 9.000, 53.000 og 63.000 tonn i 2006, 2007 og 2008.

Biprodukter som gruppe endte med et samlet kvantum på 13.700 tonn i 2008, en nedgang med 1.600 tonn fra 2007. Verdien av biproduktene endte på 106 millioner kroner, en økning med 4 millioner kroner fra 2007. Forklaringene til dette ligger først og fremst i redusert kvantum og verdi av torskelever, torskerogn og hau, mens kvantum og verdi av rognkjeksrogn – egentlig et hovedprodukt, kompenserte med en betydelig oppgang.

Tabell 8: Kvantums-, verdi- og faktisk oppnådd prisendring for fisk, skalldyr/bløtdyr, kval og totalt for omsetningen i Norges Råfisklags distrikt 2007–2008 (prosent)

	Kvantums- endring (%)	Verdiend- ring (%)	Prisendring (%)
Fisk	- 7,2	- 8,9	- 1,8
Sjøtilvirket tørrfisk	+ 17,4	+ 31,7	+ 12,1
Skalldyr/bløtdyr*	+ 30,5	+ 21,1	- 7,3
Kval	- 10,5	- 11,3	- 1,0
Totalt for omsetningen*	- 5,0	- 6,6	- 1,7

* Eksklusive krill fra Sørishavet.

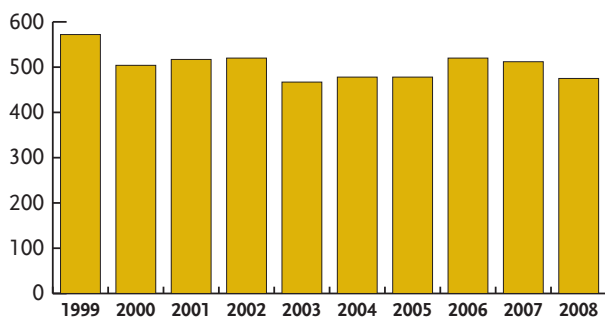

Diagram 4: Kvantumsutvikling fisk 1999–2008 (tusen tonn rund vekt)

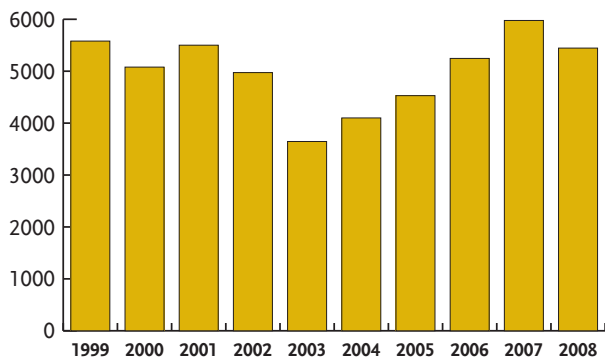

Diagram 5: Verdiutvikling fisk 1999–2008 (millioner kroner)

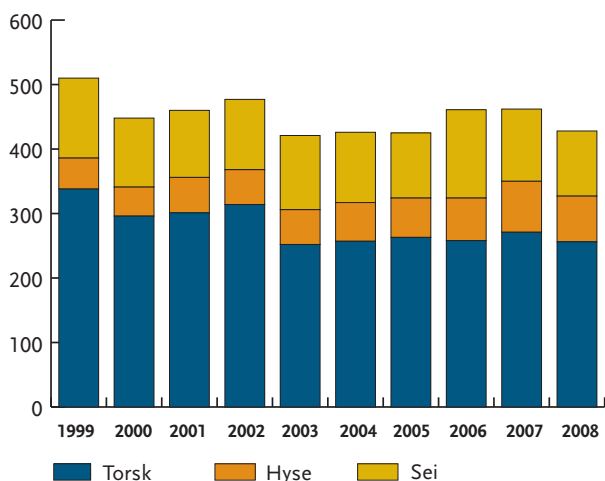

Diagram 6: Kvantumsutvikling torsk, hyse og sei 1999–2008 (tusen tonn rund vekt)

Tabell 9: Minstepriser for utvalgte fiskearter/vektklasser sløyd uten hode i januar 2007 og januar/desember 2008 (kroner pr. kg)

Fiskeslag/størrelse/kvalitet	Jan. 2007	Jan. 2008	Des. 2008
Torsk over 5,0 kg		25,00	22,50
Torsk over 2,5 kg*	21,50	22,00	19,00
Torsk 1,0–2,5 kg	18,50	19,00	16,00
Torsk under 1,0 kg	13,50	14,00	12,00
Hyse over 8 hg, snørefanget	12,50	12,75	10,50
Hyse over 8 hg	10,50	10,75	8,50
Hyse under 8 hg	6,50	6,50	5,25
Sei over 2,3 kg	8,00	7,50	7,00
Sei 1,2–2,3 kg	5,90	5,50	5,40
Sei under 1,2 kg	4,40	4,30	4,40
Kvitlange over 2,0 kg	10,00	10,00	9,50
Brosme over 2,0 kg	8,50	9,00	8,50
Flekksteinbit over 3,0 kg	12,00	12,00	12,00
Blåkveite over 2,0 kg	22,00	21,00	18,50
Blåkveite 1,0–2,0 kg (japankuttet)	20,30	19,10	15,80
Uer, rund over 7,0 hg	9,00	9,00	8,00

* Fra mai 2007 ble det opprettet egen minstepris for torsk over 5,0 kg. I denne tabellen er derfor minsteprisen for torsk over 2,5 kg for januar og desember 2008 begrenset til torsk 2,5–5,0 kg.

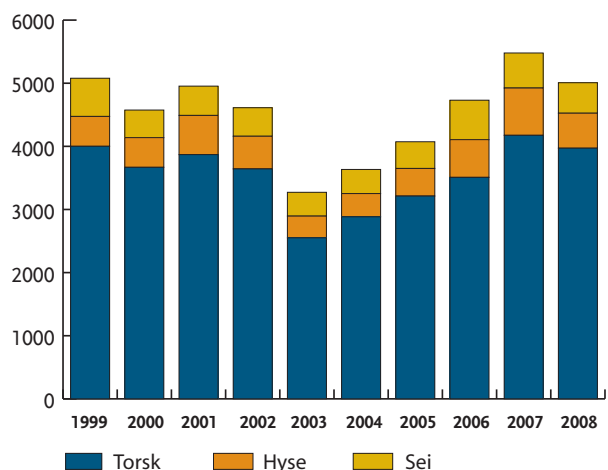

Diagram 7: Verdiutvikling torsk, hyse og sei 1999–2008 (millioner kroner)

Tabell 10: Distriktsvis kvantums- og verdiutvikling over landinger av fisk, eksklusive biprodukter 1999–2008 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Finnmark	- Kvantum fisk	208	195	188	171	164	174	172	179	194	185
	- Verdi fisk	1.969	2.001	2.040	1.681	1.284	1.449	1.629	1.825	2.226	2.052
Troms	- Kvantum fisk	176	134	153	152	116	115	129	145	140	127
	- Verdi fisk	1.737	1.343	1.594	1.402	874	1.018	1.244	1.486	1.698	1.537
Nordland	- Kvantum fisk	155	139	145	168	153	156	147	154	147	136
	- Verdi fisk	1.600	1.450	1.594	1.651	1.248	1.385	1.446	1.614	1.768	1.620
Trøndelag	- Kvantum fisk	12	13	11	10	14	14	13	16	11	10
	- Verdi fisk	90	100	100	86	97	101	86	123	111	98
Nordmøre	- Kvantum fisk	22	23	19	19	19	19	18	26	20	17
	- Verdi fisk	184	185	174	153	143	147	124	197	174	138

Omsetningsformer

Norges Råfisklag tilbyr fiskere og fiskekjøpere flere ulike salgssopplegg og måter å kjøpe fangster på. Alternativene er i utgangspunktet basert på frivillighet, men tar utgangspunkt i et etablert regelverk og et minsteprissystem som definerer laveste pris for god vare. I hovedsak kan fiskerne selv velge den salgsmåten de finner hensiktsmessig i forhold til egen drift. Fiskekjøperne har flere alternative måter å skaffe seg råstoff på, og det eksisterer ingen kjøplikt. De ulike formene for omsetning er:

Direkteavtaler mellom fiskere og fiskekjøpere

Dette er den største og viktigste omsetningsformen i Norges Råfisklags distrikt. Råfisklagets forretningsregler og prisbestemmelser danner et viktig fundament for denne frivillige omsetningsformen.

Direkteavtalene er en tradisjonsrik omsetningsform som er godt tilpasset strukturen på kysten. Omsetningsformen har klare fortrinn når nesten 4.700 fiskefartøy og ca. 260 kjøperanlegg og mottaksstasjoner skal samhandle. Lange avstander til alternative kjøpere utelukker ofte auksjon, samtidig som fiskernes tilhørighet naturlig nok gjør at de foretrekker å levere lokalt. Mange fiskere ønsker å ivareta gode forbindelser til faste kjøpere selv om det periodevis finnes alternative bedre betalende avtakere. Direkteavtaler mellom fiskere og fiskekjøpere vil fortsatt være en hovedomsetningsform, med et åpent og frivillig tilbud om ekstra service og bistand fra Råfisklaget.

Auksjon

Lagerauksjon er en frivillig omsetningstjeneste og -form som tilbys den delen av fiskeflåten som fryser fangstene ombord. Fangstene landes ofte ved nøytrale fryselagre der kvantum og størrelsessammensetning blir registrert. Dette danner grunnlaget for det tilbudet som sendes ut til kjøpere. Disse fangstene tilbys også kjøpere utenfor Råfisklagets distrikt, noe som bidrar til konkurranse om råstoffet og dermed bedre priser. Lagerauksjonene foregår både telefonisk og elektronisk.

Kjølauksjoner er et tilbud som mest har vært benyttet i Råfisklagets sørlige område. Dette er auksjoner hvor råstoffet blir utbudt til kjøpere mens fartøyet er på vei fra fangstfeltet. I Råfisklagets nordlige områder er dette tilbudet lite benyttet.

På grunn av at man i 2001 suspenderte minsteprisene for fryste råreker, foregår all slik omsetning gjennom obligatorisk auksjon, alternativt gjennom formelle langsiktige leveringsavtaler. Produktene fra vågekvalfangsten omsettes også gjennom obligatorisk auksjon.

Norges Råfisklag tilbyr også fiskeflåten å formidle salg av fangster, der fartøyet oppgir i hvilket område de ønsker å levere og Råfisklagets salgsmedarbeidere innhenter det beste tilbudet hos kjøpere i dette området. Fartøyet leverer da fangsten i henhold til de opplysningene som er gitt til den kjøperen som gir det beste tilbudet.

Kontraktsalg

Kontraktsalg er en salgssform hvor ombordfrys fangst landes ved nøytrale fryselagre etter egne avtaler (kontrakter) om pris etc. mellom leverende fartøy og kjøper.

Egenovertakelser

Egenovertakelse er en omsetningsform hvor et fartøy får godkjenning til å overta egen fangst for selv å selge fangsten videre i markedet. Slik omsetning skjer oftest i tilfeller hvor fangstene er bearbeidet til produkter ombord.

Utenlandske landinger

De utenlandske landingene var på topp i Norges Råfisklags distrikt rundt år 2000 med 184.000 tonn i kvantum og over 2 milliarder kroner i førstehåndsverdi. Landingene gikk gradvis tilbake til 98.000 tonn i 2004, for så de tre neste årene å øke gradvis opp til 131.000 tonn. Fra 2007 til 2008 ble det igjen en nedgang, med 10.000 tonn eller 7,6 prosent i kvantum og 136 millioner kroner eller 9 prosent i verdi. De utenlandske landingene utgjorde 121.000 tonn og nærmere 1,4 milliarder kroner i verdi i 2008.

Tabell 11: Fordeling på omsetningsformer i verdi 2001–2008 (millioner kroner)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Direkteavtaler mellom fiskere og kjøpere	3.283	2.990	2.386	2.760	2.867	3.131	3.615	3.514
Auksjon, formidling, kontraktsalg m.v.	754	878	783	940	1.104	1.281	1.281	1.087
Egenovertakelser	201	145	170	245	176	205	178	181
Sum norske fangster	4.238	4.013	3.339	3.945	4.147	4.617	5.074	4.782
Utenlandske fangster	2.042	1.779	1.013	906	1.020	1.255	1.512	1.376
Samlet omsetningsverdi	6.280	5.792	4.352	4.851	5.167	5.872	6.586	6.158

Tabell 12: Antall utenlandske fartøy som landet fangst 1999–2008, herunder antall sluttседler og fartøy med skalldyr

År	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Antall fartøy totalt	282	342	226	195	207	194	160	133	130	104
Antall sluttседler totalt	2.848	2.052	1.466	1.209	889	856	981	1.045	1.088	913
Antall fartøy med skalldyr	62	89	47	31	24	21	17	12	20	6

Tabell 13: Utenlandske landinger 1999–2008 (tonn rund vekt og millioner kroner)

År	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvantum	182.000	184.000	176.000	170.000	107.000	98.000	105.000	116.000	131.000	121.000
Verdi	1.910	2.080	2.042	1.779	1.013	906	1.020	1.255	1.512	1.376

Tabell 14: De viktigste arter landet av utenlandske fartøy 1999–2008 (tonn rund vekt)

År	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Torsk	134.000	127.000	131.000	129.000	80.000	68.000	73.000	79.000	87.000	83.000
Hyse	14.000	15.000	19.000	17.000	13.000	14.000	15.000	19.000	28.000	24.000
Sei	4.000	3.000	3.000	3.000	2.000	3.000	3.000	6.000	5.000	5.000
Reker	14.000	22.000	10.000	9.000	4.000	5.000	5.000	2.000	3.000	5.000

Tabell 15: Utvikling i kvantum for utenlandske landinger, totalt og for enkelte kategorier/anvendelser 2001–2008 (tonn rund vekt)

Utenlandske landinger	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Totalt kvantum	176.000	170.000	107.000	98.000	105.000	116.000	131.000	121.000
Fersk iset alle arter	25.000	19.000	5.000	4.000	3.000	4.000	3.000	1.000
Fersk iset torsk	22.000	17.000	4.000	3.000	2.000	3.000	2.000	800
Ombordfryst sløyd fisk	86.000	82.000	63.000	68.000	73.000	80.000	103.000	105.000
Ombordfryst sløyd torsk	69.000	66.000	50.000	51.000	56.000	59.000	72.000	68.000
Ombordfryst filet alle arter	46.000	49.000	31.000	16.000	17.000	23.000	15.000	19.000
Ombordfryst torskefilet	39.000	43.000	27.000	13.000	14.000	17.000	12.000	14.000
Saltfisk	1.400	1.900	0	400	300	0	0	0

Tabell 16: Distriktsvis fordeling av landinger av fisk fra utenlandske fartøy 2004–2008 (tonn rund vekt)

	Torsk					Hyse					Sei				
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008
Øst-Finnmark	38.800	39.700	39.300	44.500	40.100	6.700	8.400	9.900	14.200	11.600	1.000	700	1.000	1.100	1.400
Vest-Finnmark	15.000	16.900	19.200	20.200	18.800	3.800	3.100	5.000	6.300	6.100	1.000	700	1.000	1.300	1.100
Troms	10.500	12.700	13.100	16.700	16.800	2.100	2.400	2.500	5.100	4.300	1.100	1.200	1.300	2.500	2.300
Vesterålen	3.200	2.800	4.100	2.200	4.200	1.000	600	900	1.200	900	200	100	2.500	100	500
Nordmøre	400	1.500	3.600	3.000	3.000	30	100	800	800	800	≈0	≈0	100	100	100

Totalt 104 utenlandske fartøy landet fangst i Råfisklagets distrikt i 2008. Dette utgjorde 913 enkeltleveranser med fangst. Av disse fartøyene var det 6 som leverte skalldyr, registrert med 37 enkeltleveranser.

Andelsmessig holder **Øst-Finnmark** en sterk posisjon i forhold til landinger av fangst fra utenlandske fiskefartøy. Siden disse leveransene kom i gang tidlig på 90-tallet, har Øst-Finnmark årlig tatt i mot 30.000–50.000 tonn torsk fra denne flåtegruppen. I 2008 leverte utenlandske fiskere 40.100 tonn med torsk i Øst-Finnmark – 400 tonn ned fra 2007. Også for hyse har Øst-Finnmark en sterk posisjon. I 2008 leverte utenlandske fiskere 11.600 tonn med hyse – 2.600 tonn ned fra 2007.

Vest-Finnmark har vært et viktig område for landinger av utenlandske fangster. I toppårene 1997–98 ble det årlig landet over 35.000 tonn med torsk i Vest-fylket. I 2008

endte det på 18.800 tonn torsk og 6.100 tonn hyse. Dette er henholdsvis 1.400 og 200 tonn ned fra 2007.

Troms og Vesterålen har også vært betydelige landingsområder for utenlandsk fangst. Troms har i perioder årlig tatt i mot 45.000 til 50.000 tonn torsk. Vesterålen nådde en topp i 1997 med 27.000 tonn. I 2008 utgjorde landingene av torsk fra utenlandske fartøy 16.800 tonn i Troms og 4.200 tonn i Vesterålen.

Rekekvantumet fra utenlandske fartøy ble mer enn halvert i Råfisklagets distrikt fra 8.700 tonn i 2002 til knappe 3.800 tonn i 2003. Deretter fulgte 2004 med 5.400 tonn, 2005 med 4.800 tonn, 2006 med 2.000 tonn, 2007 med 3.500 tonn og nå sist i 2008 ble det en økning til 5.100 tonn med reker fra utenlandske fartøy.

Hoveddelen av de utenlandske leveransene kommer fra den russiske flåten.

Landing ved nøytrale fryselagre

De nøytrale fryselagre som er etablert langs kysten har stor betydning for de delene av fiskeflåten som fryser fangst om bord. Først og fremst er det norske trålere og autolinebåter som lossere fangst ved disse anleggene. Dette er ofte fisk som skal auksjoneres. Det landes også fisk ved de nøytrale anleggene som omsettes på kontrakt mellom selger og kjøper, fisk som går under forskrift om leveringsforpliktelser og fangst som skal egenovertas.

En god del av disse fangster går ut på auksjon gjennom Råfisklagets auksjonssystemer. Dette bidrar til økt konkurranse ved at flere kjøpere kan ta del i budgivning. Samtidig gir slike auksjoner kjøpere anledning til å by kun på de fiskeslag og størrelser de har behov for. Dette bidrar til mer skreddersydde innkjøp, samtidig som det bidrar til bedre priser til flåten.

I tillegg er de nøytrale fryselagrene en landingsplass for leveranse av fryst fisk fra utenlandske fartøy, som i vesentlig grad baserer sin omsetning på direkteavtaler med norske kjøpere.

Ved utgangen av 2008 var det 20 godkjente fryselagre i Råfisklagets distrikt – det samme antall som i 2007. Det er ikke alle havner som er like attraktive og sentrale for lossinger fra norske fartøy. Det er først og fremst Tromsø, med sin gode infrastruktur, samt havner som Senjahopen, Melbu, Myre og Sortland, hvor en stor del av hjemmeflåten lossere sine fangster, som foretrekkes. Fartøyene velger selv lossehavn. Når fartøyene ligger ved kai for lossing, foregår det også mannskapskifte, verkstedarbeid og andre nødvendige reparasjoner. Ved lossinger av fryst fisk fra utenlandske fartøy, er Kirkenes og Hammerfest de mest sentrale havnene.

Det er Råfisklagets regionkontor i Svolvær som forestår auksjon og salg av ombordfryst fisk. Etter lossing blir fangstene delt opp i pakker etter avtaler med rederne, og utbud sendes til et 70-talls kjøpere over hele landet. De

nøytrale fryselagrene er profesjonelle partnere i denne sammenheng. Det er tatt i bruk systemer for elektronisk overførsel av landingssedlene til Råfisklaget etter lossing. På denne måten er det skapt et profesjonelt miljø som gjør at fartøyene raskt kan bli losset, og er klare for nye turer på feltet. I løpet av 2009 skal det tas i bruk et egenutviklet internett-basert auksjonssystem som vil gjøre det enklere både for lagets salgspersonell og for kjøperne.

Mens det i 2007 var en svært positiv utvikling på auksjon av fryst fisk, gikk det i 2008 motsatt vei. Når 2008 oppsummeres, viser tallene en nedgang i omsatt kvantum med 11.000 tonn eller 12,7 prosent. Det ble omsatt vel 79.000 tonn rund vekt fangst, mot nærmere 90.000 tonn i 2007. I verdi sank denne auksjonsomsætningen fra 1.080 millioner kroner i 2007 til 844 millioner kroner i 2008 – en nedgang på hele 22 prosent. Det var trålfangst som representerte den største nedgangen, med hele 18 prosent i kvantum og 28 prosent i verdi.

Autolineflåten sto for en økning i kvantum på ca. 6 prosent. Dette kan forklares med at autolineflåten, som i vesentlig grad er hjemmehørende på Vestlandet, fant det attraktivt å losse i nord. Autolineflåten har også fått større kvoter, det er tidsbesparende å ikke måtte gå helt fra fiskefeltene i nord til Vestlandet for å losse, og høye drivstoffkostnader var også en medvirkende faktor.

Prisene på fryst fisk, i likhet med prisene på fisk som leveres fersk, gikk betydelig ned. Starten på året var veldig positiv, men ut over våren og sommeren sank prisene. Spesielt hyse gikk kraftig ned i pris. Det kan nevnes at prisen på hyse +8 hg fra trål i januar lå på ca. kr 16,50. I desember var samme vare omtrent ikke salgbar, og lå på en pris på ca. kr 11,00 – en nedgang på over 30 prosent. Også torsken gikk kraftig ned i pris. Torsk 1–2,5 kg gikk ned fra omkring kr 26,50 i gjennomsnitt i januar til vel kr 16,00 i desember. Dette innebar en nedgang i 2008 på nesten 40 prosent fra januar til desember. På slutten av

året fikk finanskrisen også innvirkning på eksporten av fryst fisk, noe som medførte at eksportørene fikk problemer. De utenlandske importører krevde stadig lengre kredittid, noe som resulterte i pengemangel og dermed liten mulighet til å kjøpe fangst via Råfisklagets auksjoner. Som følge av dette ble det liggende mer usolgt fisk på lager ved årsskiftet enn det som er vanlig.

Av auksjonskvantumet i 2008 ble ca. halvparten omsatt til kjøpere i lagets distrikt. Dette er samme andel som i perioden 2004–2007. Forøvrig er en stor del av de registrerte kjøperne på våre auksjoner, hjemmehørende på Vestlandet. Dette er kjøpere som i stor grad er klippfiskprodusenter og eksportbedrifter.

I 2008 ble det fra norske fiskefartøy landet til sammen 458.000 tonn rund vekt fangst i Norges Råfisklags distrikt. Ca. 108.000 tonn (23,5 prosent) av dette var ombordfrysede fangster. Sammenstilles disse opplysningene med tabell 17, og 97.300 tonn i samlet kvantum for norske fangster losset ved nøytrale fryselaagre, førstehåndssatt gjennom Råfisklaget, fremkommer det at ca. 90 prosent av de norske ombordfrysede fangstene tok veien om nøytrale fryselaagre i 2008. Tilsvarende prosentandel var det også i 2007.

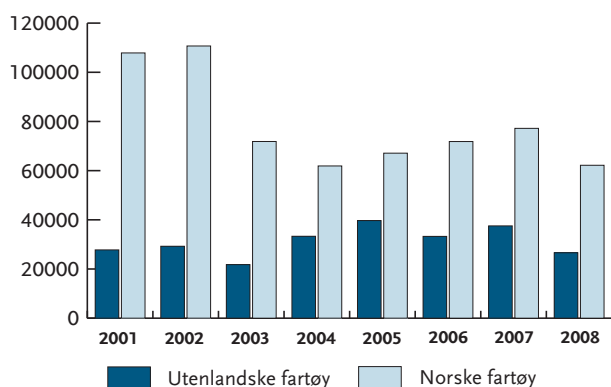

Diagram 8: Utviklingen i landet kvantum ombordfrysede torsk ved nøytrale fryselaagre fra norske og utenlandske fartøy 2001–2008 (tonn rund vekt)

Tabell 17: Fordeling av førstehåndssatte fangster gjennom Norges Råfisklag, losset ved nøytrale fryselaagre 2004–2008 (tonn rund vekt og tusen kroner)

		Norske					Utenlandske				
		2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008
Fisk – tilvirket:	- kvantum	7.700	8.400	5.200	10.000	9.800	15.500	16.900	22.600	15.400	18.700
	- verdi	70.500	90.200	63.000	137.100	114.100	154.400	165.200	235.400	196.500	218.300
Fisk – utilvirket:	- kvantum	65.300	77.100	52.000	76.200	68.700	67.400	71.400	76.300	96.500	91.600
	- verdi	640.100	844.700	677.000	1.005.300	798.500	606.600	699.000	824.100	1.100.100	984.700
Skalldyr:	- kvantum	30.600	32.400	25.700	16.000	18.800	3.300	500	2.600	3.900	1.400
	- verdi	340.100	291.100	268.900	216.900	233.400	52.400	34.500	80.700	86.600	20.700
Sum:	- kvantum	103.600	117.900	82.900	102.200	97.300	86.200	88.800	101.500	115.800	111.700
	- verdi	1.050.700	1.226.000	1.008.900	1.359.300	1.146.000	813.400	898.700	1.140.200	1.383.200	1.223.700

Vi gjør oppmerksom på at tallene i tabell 17 kan bli justert fra en årsberetning til en annen. Dette kan skje fordi det blir foretatt registreringer (korreksjoner) med tilbakevirkende kraft når lagrede ombordfrysede fangster i fiskers eie blir solgt til en kjøper.

Kjøpere

Over flere tiår har det vært en utvikling med en betydelig nedgang i antall aktører knyttet til førstehåndsomsetning av villfanget fisk og skalldyr i Norge. Både på sjø- og landsiden er det gjort store omstruktureringer. Det blir færre fiskere og fiskefartøy, men også færre kjøperanlegg og industribedrifter. En konsekvens av dette, på grunn av at kvotene og fangstnivået har vært relativt stabilt, er at færre og større enkeltleveranser blir omsatt til færre og større kjøpere.

Tall for Norges Råfisklags distrikt viser også en slik utvikling. I 2008 sammenlignet med 2007, endte det med 10.000 færre enkeltfangster – totalt 166.000, riktignok 35 flere fiskefartøy – totalt 4.695, men 75 færre enn i 2006, ca. 100 færre fiskere med fiske som hovedyrke – totalt 5.700 og 17 færre kjøperanlegg – totalt 183.

Det er viktig for avviklingen av sesonger og fiskerier at det er likeverdige forhold og en sunn og god konkurranse mellom aktører på sjø og land. Utviklingen i antall aktører, men også aktørenes bånd, avtaler og eierskap, er av stor betydning for gjennomføringen av omsetningen.

Av tabell 19, for de tre siste årene, fremgår det at vel 10 prosent av kjøperne i Råfisklagets distrikt sto for avtak av mer enn 50 prosent av totalverdien av det som ble omsatt på kysten. Et 20-talls kjøpere, var derfor svært sentrale for det samlede avtaket fra flåtesiden i Råfisklagets distrikt i 2008.

Når antall anlegg med produksjon går så mye ned som det har gjort de siste årene, blir mottaksstasjoner et stadig viktigere supplement for å opprettholde omsetningen på kysten. Ved slike strukturelle endringer, er det av stor betydning at de statlige bevilgningene og rammene til føring av fangst, opprettholdes og økes i takt med det økte behovet for føring fra rene mottaksanlegg til anlegg som driver produksjon.

I tillegg til foran nevnte kjøperanlegg, var det i Råfisklagets distrikt i 2008 totalt 54 aktive mottaksstasjoner for fisk. Disse førte fangst til i alt 33 kjøperanlegg med produksjon. Under taskekrabbefisket i 2008 var det i tillegg 25 mottaksstasjoner i aktivitet.

Tabell 18: Antall registrerte kjøperanlegg, fordelt distriktsvis pr. 31. desember 2007 og 2008

Distrikt	Kjøperanlegg	
	31.12.2007	31.12.2008
Øst-Finnmark	18	18
Vest-Finnmark	20	17
Troms	32	28
Vesterålen	14	13
Lofoten/Salten	73	65
Helgeland	6	6
Nord-Trøndelag	3	4
Sør-Trøndelag	17	16
Nordmøre	17	16
Totalt	200	183

De til enhver tid aktive fiskekjøpere og mottak i Råfisklagets distrikt framkommer geografisk fordelt av en oversikt på Råfisklagets hjemmeside – www.rafisklaget.no under valgene «Salg & omsetning», derunder fanekortet «Kjøpere og mottak».

Sjømateksport fra Norge

Hovedtall

Norge eksporterte sjømat i 2008 til en total verdi av 39 milliarder kroner. Dette er en økning med 2,2 milliarder kroner eller 6,2 prosent fra 2007. Det ble eksportert 2.330.853 tonn sjømat, nesten 8 prosent mer enn i 2007.

Ulike produkter av hvitfisk utgjorde over 9,8 milliarder kroner, eller 25 prosent av den totale sjømateksporten fra Norge i 2008. Av dette utgjorde konvensjonelle produkter 54 prosent, ulike fryste produkter 28 prosent og ferske produkter 17 prosent.

Mens sjømat totalt hadde en prismessig nedgang på 1,4 prosent, hadde hvitfisk en nedgang på 5,7 prosent. Dette må sees i forhold til at hvitfisk hadde en prisoppgang i 2007, mens sjømat totalt gikk ned.

Eksport av konvensjonelle fiskeprodukter

Konvensjonell sektor (klippfisk, saltfisk og tørrfisk) bidro i 2008 til den norske eksporten med ca. 5,3 milliarder kroner, 4,4 prosent mindre enn året før. Av dette utgjorde klippfisk en verdi på 3,1 milliarder kroner, 3,9 prosent mindre enn året før.

Tabell 19: Andel av kjøpere fordelt etter omsetning 2004–2008

Mottatt kvantum rund vekt	Prosentandel av kjøpere					Prosentandel av omsetningsverdi				
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008
0–600 tonn	59	56	54	53	49	11	8	6	5	6
601–1.500 tonn	20	19	19	19	19	18	14	12	10	10
1.501–2.500 tonn	9	7	8	7	10	16	9	10	7	10
2.501–3.500 tonn	4	7	5	8	6	10	14	9	12	10
3.501–4.500 tonn	2	3	4	4	4	8	7	10	7	8
over 4.500 tonn	6	8	10	9	12	37	49	53	59	56

Portugal er fremdeles Norges største klippfiskmarked med en eksportverdi på vel 1 milliard kroner. Til Brasil gikk totalverdien ned med 7,4 prosent fra 2007, og endte på 1 milliard kroner, som er samme nivå som 2006. Av dette økte klippfisk sei nok en gang, med 8 prosent i volum, samtidig som prisen holdt seg stabil.

Eksportverdien av saltfisk ble redusert med 4,7 prosent i 2008, etter en formidabel oppgang året før, og endte på nesten 1,5 milliarder. Det ble eksportert tørrfisk til en verdi av 670 millioner kroner. Dette er på samme nivå med året før.

Eksport av fersk og fryst hvitfisk

Eksporten av fersk og fryst hvitfisk fra Norge, hadde i 2008 en samlet verdi på 4,5 milliarder kroner. Dette er 8 prosent mindre enn året før. Volummessig var eksporten stabil på 202 tusen tonn.

Det ble i 2008 eksportert fryst filet av artene torsk, hyse, sei og uer til en verdi av 1,16 milliarder kroner. Dette er stabilt fra året før. Eksporten av ferske fileter gikk tilbake til 2006-nivå etter ekstra høyde i 2007. Eksporten av ferske fileter av villfanget torsk fulgte samme mønster, og gikk tilbake med 35 millioner kroner til 352 millioner kroner, litt over nivået fra 2006. Eksporten av ferske seifileter gikk tilbake med 28 prosent mens ferske hysefileter økte med 7 prosent.

Omsetning av viktige arter/produkter

Torsk (*Gadus morhua*)

Den norske torskeknoten nord for 62°N var på 195.413 tonn rund vekt i 2008 (202.413 tonn inklusive forskningskvote). Dette var ca. 2.000 tonn mer enn kvoten i 2007.

Torskeknoten ble i 2008 fordelt med 57.842 tonn til trålerne og 137.371 tonn til fartøy som drifter med konvensjonelle redskaper. Den videre oppsplitting av kvotene var slik:

Fartøygrupper:	Kvoter (tonn rund vekt):
Torsketrål	57.092
Seitrål	750
Sum trål	57.842
Konvensjonelle havfiskefartøy	17.597
Lukket gruppe	100.676
Åpen gruppe	12.510
Avsetning til bifangst	6.588
Sum konvensjonelle redskaper	137.371

I tillegg var det avsatt 200 tonn til bonus for levende-fangst (torsk omsatt levende ble kvoteavregnet med 80 prosent av landet kvantum).

Trålerne var regulert med fartøyskvoter med marginal overregulering. For tredje år på rad ble det avsatt et kvantum på 1.896 tonn av trålkvantumet til distriktskvote, men ordningen ble ikke gjennomført og avsatt kvantum ble 29. september fordelt med utvidede kvoter til trålerne.

Bifangstfisket gjaldt for konvensjonelle redskaper, lukket gruppe under 300 m³ lasteromsvolum og åpen gruppe, med tillatt 10 prosent bifangst torsk etter 1. september for fartøy som hadde fisket kvoten. Prosenten ble økt i flere etapper, og var fra 27. oktober 45 prosent.

Kvoten på 202.413 tonn ble overfisket med 7.500 tonn, ifølge tall fra Fiskeridirektoratet. Overfisket i 2008 var imidlertid lavere enn overfisket i 2007.

Omsetning i torskfisket

Omsetningen av torsk gjennom Norges Råfisklag utgjorde 256.000 tonn i 2008, hvorav 83.000 tonn kom fra utenlandske fartøy. Førstehåndsverdien av torsk var 3.971 millioner kroner. Kvantumsmessig var dette en

reduksjon på 15.000 tonn fra 2007, som skyldtes at både leveranser fra norske fartøy ble redusert fra 185.000 til 174.000 tonn, og at leveransene fra utenlandske båter gikk ned fra 87.000 til 83.000 tonn. Totalverdien av torskeleveransene ble redusert med 200 millioner kroner fra 2007. Verdimeessig utgjorde omsetningen av torsk 64 prosent av Råfisklagets totale omsetningsverdi i 2008, opp fra 63 prosent i 2007.

De første månedene av året ble det betalt priser på torsken som lå langt over fastsatte minstepriser. I ettertid ser man at det ikke var grunnlag for dette prisnivået, og den etterfølgende finanskrisen mot slutten av året ble dermed ekstra tyngende, i og med at produkter fra dyrt innkjøpt råstoff skulle ut i markedet til markant fallende priser.

Etter vintersesongen 2007 innførte Norges Råfisklag en ekstra prisklasse for stor torsk. Den nye inndelingen for torsk over 2,5 kg ble torsk 2,5–5 kg og torsk over 5 kg.

Minsteprisene for sløyd/hodekappet torsk holdt seg uendret på kr 25,-/22,-/19,-/14,- pr. kg på de fire størrelsene, fra mai 2007 til september 2008, men ble da redusert til 24,50/21,50/18,25/13,-.

Tabell 20: Den norske torskekvoten 2008 – landinger i tonn fordelt på fartøygrupper (kilde: Fiskeridirektoratet, foreløpige tall)

Fartøygrupper	Kvote	Fangst	Omsatt i NR's distrikt	Forskningsfangst	Restkvote
Trål:	57.842	62.272	38.691	4.708	278
Konvensjonelle fartøy:					
- Konv. fartøy over 28 m	17.597	17.444			153
- Lukket gruppe, 21–28 m	28.006	27.388			618
- Lukket gruppe, 15–21 m	18.053	19.917			-1.864
- Lukket gruppe, 11–15 m	28.141	31.529			-3.388
- Lukket gruppe, u/11 m	26.476	30.331			-3.855
- Åpen gruppe	12.510	18.550			-6.040
- Sum konvensjonelle fartøy	137.371	146.885	134.836	1.726	-7.788
Sum alle fartøy:	195.213	209.156	173.527	6.435	-7.510

* Kvote i lukket og åpen gruppe eksklusiv bifangstavsetningen, mens fangsttallene for disse gruppene inkluderer fangst tatt i bifangstfisket, hvor det var avsatt 6.588 tonn. Kvotebonus levendefangst (200 tonn avsatt) er holdt utenom.

Tabell 21: Kvantums- og verdiutvikling for torsk 1999–2008 (tonn rund vekt og millioner kroner)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvantum	337.618	296.168	301.060	313.887	252.218	256.980	262.852	258.110	271.283	256.487
Verdi	4.001	3.668	3.869	3.643	2.551	2.884	3.213	3.509	4.175	3.971

Tabell 22: Minsteprisutvikling for torsk vinter 2000–2008 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Torsk over 5,0 kg									25,00
Torsk over 2,5 kg*	19,00	20,00	19,00	15,00	17,00	18,25	19,25	21,50	22,00
Torsk 1,0 – 2,5 kg	15,60	15,60	15,60	13,00	14,00	15,00	16,25	18,50	19,00

* Fra mai 2007 ble det opprettet en egen minstepris for torsk over 5,0 kg. I denne tabellen er derfor minsteprisen for torsk over 2,5 kg fra og med 2008 begrenset til torsk 2,5–5,0 kg.

Regulering av råstoffmarkedet

Omsetningen av torsk forløp uten nevneverdige problemer, med unntak av en periode i april med kjøpestopp blant bedrifter på Helgeland og i Trøndelag på grunn av treg omsetning av ferskpakket torsk. Det ble derfor ikke iverksatt reguleringer av torskefisket av avtaksmessige årsaker.

De største torskefiskeriene foregår de fire første månedene av året. I 2007 og 2008 ble ca. 130.000 tonn av totalt

175–185.000 tonn omsatt under vinterfisket. Gjennomgangen nedenfor omhandler hovedsakelig kystflåten torskefiske i januar–april 2008, men det er også utvidet med tall for første halvår. Av foran nevnte 130.000 tonn torsk omsatt de fire første månedene av året, ble 110.000 tonn i 2008 omsatt fra fartøyer som drifter med konvensjonelle redskaper.

Tabell 23: Gjennomsnittlig oppnådde priser for fersk og ombordfryst torsk sløyd uten hode 2000–2008 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Torsk over 5,0 kg								28,12	27,13
Torsk over 2,5 kg *	21,09	22,50	19,15	16,17	18,37	19,94	21,54	24,51	24,59
Torsk 1,0–2,5 kg	17,77	18,03	16,19	14,64	16,02	17,33	19,82	22,04	21,38

* Fra mai 2007 ble det opprettet egen minstepris for torsk over 5,0 kg. Fra dette tidspunkt gjelder derfor denne gjennomsnittsprisen for torsk 2,5–5,0 kg.

Tabell 24: Distriktsvis omsetning av torsk 2004–2008 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008
Øst-Finnmark	59,7	63,1	57,2	64,5	58,2	631,0	729,0	736,1	915,8	819,6
Vest-Finnmark	45,5	48,7	51,0	54,3	52,2	497,9	568,3	677,7	820,8	809,1
Troms	60,0	66,8	64,5	72,2	70,1	698,0	839,2	914,3	1.153,1	1.099,7
Vesterålen	30,9	32,1	30,8	34,3	29,6	355,8	410,8	429,2	565,3	484,2
Lofoten/Salten	54,1	45,3	44,9	37,9	38,2	620,0	582,7	627,2	605,8	645,2
Helgeland	1,9	1,6	1,8	1,6	1,8	20,6	19,4	22,0	22,6	25,7
Nord-Trøndelag	1,5	1,4	1,6	1,3	1,5	16,4	15,6	19,6	19,0	20,7
Sør-Trøndelag	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	5,9	5,9	6,7	8,3	8,4
Nordmøre	2,7	3,3	5,8	4,5	4,3	38,0	42,2	76,2	64,5	58,9
SUM	256,9	262,8	258,1	271,2	256,5	2 883,6	3 213,1	3.509,0	4.175,2	3.971,5

Tabell 25: Landinger av torsk i kvantum og verdi 1990–2008 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

År	Torsk		Lofotskrei		Sum torsk/Lofotskrei		Herav utenlandsk	
	Tusen tonn	Mill. kr	Tusen tonn	Mill. kr	Tusen tonn	Mill. kr	Tusen tonn	Mill. kr
1990	95	748	23	205	118	953	14	109
1991	125	1.211	35	147	160	1.358	30	308
1992	206	1.630	46	429	252	2.059	79	614
1993	263	1.718	50	383	313	2.101	93	546
1994	332	2.237	62	456	394	2.693	107	653
1995	365	2.533	52	440	417	2.973	132	831
1996	358	2.214	52	393	410	2.607	118	635
1997	419	2.709	57	379	476	3.088	144	865
1998	324	3.149	53	497	376	3.646	114	1.078
1999	308	3.572	30	429	338	4.001	134	1.456
2000	268	3.228	28	440	296	3.668	127	1.501
2001	271	3.399	30	470	301	3.869	131	1.593
2002	270	3.053	44	590	314	3.643	129	1.423
2003	205	2.084	47	463	252	2.551	80	811
2004	212	2.378	45	506	257	2.884	68	700
2005	226	2.736	37	477	263	3.213	73	797
2006	221	2.966	37	543	258	3.509	79	960
2007	240	3.656	31	519	271	4.175	87	1.160
2008	225	3.412	31	559	256	3.971	83	1.101

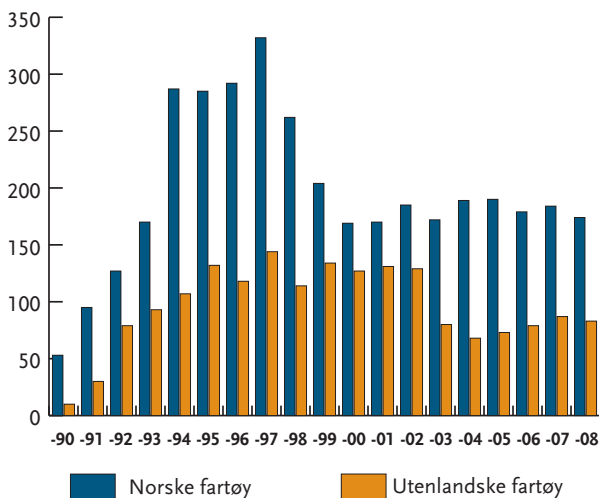

Diagram 9: Landinger av torsk fra norske og utenlandske fartøy 1990–2008 (tusen tonn rund vekt)

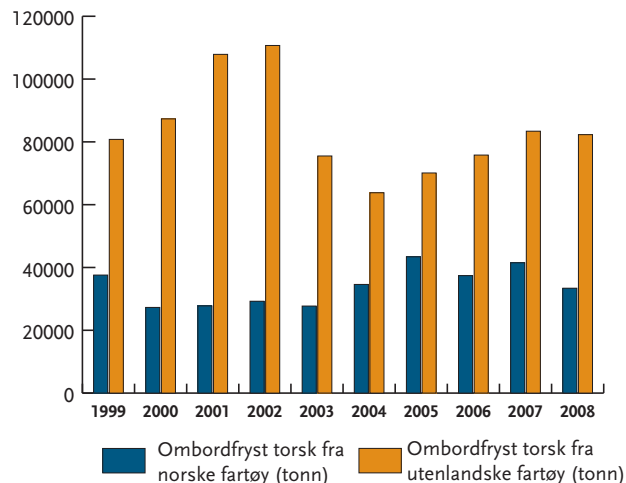

Diagram 10: Landinger av ombordfryst torsk fra norske og utenlandske fartøy 1999–2008 (tonn rund vekt)

Fisket i Vesterålen og Lofoten/Salten

I Vesterålen startet 2008 med gode seifangster, mens det derimot var lite torsk omsatt de første ukene. Delta-kelsen var forholdsvis beskjeden, ettersom de fleste større fartøyene deltok i sildefisket som foregikk vest for Andøya. I slutten av januar ble det etter hvert et større innslag av torsk i fangstene. I Lofoten ble det fisket godt på Moskenesstraumen, med snurrevadfangster opptil 15 tonn, hovedsakelig torsk. Det ble også landet gode linefangster med stort innslag av hyse, noe som medførte for store tilførsel til ferskmarkedene. Flere kjøpere stoppet mottaket.

Også i Vesterålen bedret fisket seg med betydelig mer torsk i fangstene. Det ble landet garnfangster på opptil 25 tonn, for det meste torsk. I Lofoten tok fisket med line seg opp. Fra Moskenesgrunnen kom det meldinger om fangster på opptil 6.000 kg skrei, noe som tilsvarer minst 200 kg på stampen. Det ble hevdet at skreien ikke hadde beitet på sild, og at det derfor var snakk om et nytt større innsig. Videre ble det fortalt at skreien sto uvanlig dypt. Dette kunne være de første positive tegn på at det begynte å skje noe også i Lofoten. Gammelkaran mente at når skreien sto så dypt, så kunne dette tolkes slik at den vil komme inn Djupfjorden og at dette igjen ville føre til at det kom fisk på Lofotens innerside.

I Vesterålen var det i første uke av februar gode garn- og snurrevadfangster med mye stor torsk. Stadig flere fartøy satte kursen mot Vesterålfeltene, hvor det gikk rykter om et godt fiske. Flere snurrevadbåter fisket i Vesterålen, men gikk til Lofoten med fangstene. Det ble betalt 27–28 kroner pr. kg for samfengt torsk, og opptil 30 kroner pr. kg som høyeste registrerte pris for samfengt. På yttersida av Lofoten, på fangstfeltet Hesteskoen på 12 mila ble det tatt gode fangster på line med opptil 200 kg torsk på stampen. Det ble også tatt gode fangster på fangstfeltet Ribban. Påfølgende uke ble det kuling og opptil storm i Lofoten og Vesterålen, og landligge.

I mars var det for det meste bare mindre garnbåter som var i fiske i Vesterålen. De største garnbåtene hadde stort sett gjort seg ferdig med torskekvoten. Snurrevadfartøyene fisket fortsatt godt, men størrelsen på torsken var betydelig mindre enn tidligere. Flere snurrevadbåter som hadde fisket i Vesterålen, var på fiske på yttersida av Lofoten. Det var store konsentrasjoner av hyse på enkelte fangstfelt. Markedssituasjonen for hyse var fortsatt ikke god, og fiskerne måtte derfor holde seg unna disse feltene. På innersida av Lofoten var det noen få båter som deltok. Der varierte fisket fra små fangster til brukbart enkelte dager.

I begynnelsen av april måned hadde aktiviteten i fisket i Vesterålen gått kraftig tilbake. De aller fleste var ferdige med torskekvoten, bortsett fra noen få linebåter som fortsatt fisket torsk. Det ble fisket godt på juksa på Sveinsgrunnen. I Lofoten hadde de aller fleste avsluttet fisket. Men i Lofoten, i motsetning til i Vesterålen, var det fortsatt brukbart med fisk på yttersida, samt ved Værøy og Røst.

I Vesterålen ble det i 2008 sett under ett, landet 29.560 tonn torsk, mot 34.295 tonn året før. I Lofoten/Salten ble det i 2008 landet 38.215 tonn, mot 37.892 året før.

I det tradisjonelle Lofotfisket ble det i 2008 landet 31.308 tonn skrei til en førstehåndsverdi på 559 millioner kroner. I 2007 ble det landet 30.611 tonn skrei til en førstehåndsverdi på 519 millioner kroner. Sesongfiskeriet i Lofoten og Vesterålen var dermed over for denne gang.

Torskefisket i Troms

Som overalt ellers i Råfisklagets distrikt dreier det meste av vinterfisket seg om torsken. I eggakanten utenfor Troms er andelen torsk enda mer framtrødende enn ellers langs kysten. De fire første månedene i 2008 ble 30.000 tonn torsk/hyse/sei levert fra kystflåten til kjøpere i Troms, og av det utgjorde torsken 27.000 tonn. Sett i sammenheng med hele Råfisklagets distrikt, der omsetningen fra kystflåten utgjorde 110.000 tonn torsk, utgjorde altså torskelandingene i Troms i perioden 25 prosent.

Tabell 26: Kvantums- og verdiutvikling for torsk i Vesterålen og Lofoten/Salten 1999–2008 (tonn rund vekt og millioner kroner)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvantum	84.080	70.373	72.532	90.800	89.392	85.036	77.405	75.761	72.187	67.775
Verdi	1.106	992	1.043	1.149	901	976	994	1.056	1.171	1.129

Tabell 27: Minsteprisutvikling for torsk vinter 2000–2008 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Torsk over 5,0 kg									25,00
Torsk over 2,5 kg *	19,00	20,00	19,00	15,00	17,00	18,25	19,25	21,50	22,00
Torsk 1,0–2,5 kg	15,60	15,60	15,60	13,00	14,00	15,00	16,25	18,50	19,00

* Fra mai 2007 ble det opprettet en egen minstepris for torsk over 5,0 kg. I denne tabellen er derfor minsteprisen for torsk over 2,5 kg fra og med 2008 begrenset til torsk 2,5–5,0 kg.

Tabell 28: Gjennomsnittlig oppnådde vinterpriser januar t.o.m. april for fersk torsk sløyd uten hode i Vesterålen og Lofoten/Salten 2000–2008 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Torsk over 5,0 kg									26,94
Torsk over 2,5 kg *	22,67	23,39	20,68	15,09	17,40	19,72	21,31	24,42	25,04
Torsk 1,0–2,5 kg	18,55	17,85	16,43	13,19	14,75	16,93	18,68	22,20	22,89

* Fra mai 2007 ble det opprettet egen minstepris for torsk over 5,0 kg. Fra dette tidspunkt gjelder derfor denne gjennomsnittsprisen for torsk 2,5–5,0 kg.

Tabell 29: Kvantum og verdi for hovedartene i Vesterålen og Lofoten/Salten 2008 (tonn rund vekt og millioner kroner)

	Vesterålen		Lofoten/Salten		Totalt	
	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi
2008						
Torsk	29.560	484	38.215	645	67.775	1.129
Hyse	11.084	97	6.236	51	17.320	148
Sei	16.636	96	13.362	69	29.998	165
Totalt	57.280	677	57.813	765	115.093	1.442

Tabell 30: Antall deltakende fartøy i Lofotfisket etter redskapsgruppe i perioden 2000–2008

Redskap	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Garn	770	672	753	836	799	618	550	505	433
Line	183	218	192	219	195	181	162	152	156
Juksa	435	476	515	500	473	426	362	290	286
Snurrevad	110	123	120	164	143	120	126	87	76
Sum	1.498	1.489	1.580	1.719	1.610	1.345	1.200	1.034	951

Tabell 31: Kvantum torsk/Lofotskrei til henging i Lofoten og gjennomsnittlig oppnådd pris for torsk/Lofotskrei til denne anvendelse 2000–2008 (tonn rund vekt og kroner pr. kg)

Anvendelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Henging	20.862	19.902	25.918	24.590	21.101	20.668	21.420	17.811	17.342
Gjennomsnittspris (kr pr. kg sløyd u/hode)	23,34	24,32	20,77	14,88	17,19	19,44	21,04	24,29	25,75

Mest kjent er garnfisket utenfor Senja. Av nevnte 27.000 tonn var 18.000 tonn tatt på garn, og av det igjen ca. halvparten levert til kjøpere på Senja. Ingen andre områder har så stor andel garnfangster som Troms. Neste redskapsgruppe på lista var snurrevad, med 4.500 tonn torsk omsatt i nevnte periode i fylket, mens line og juksa stod for 2.200 tonn hver.

Viknafisket

Viknafisket foregår i tiden februar og fram til slutten av april. Det er den minste flåten som deltar i dette fisket, for det meste en- og tomannssjarker fra Trøndelag og Nordmøre. De fleste drifter med garn. Vanligvis veksler båtene mellom å fiske i Vikna og på Røst eller i Vesterålen. I Vikna var det i 2008-sesongen to kjøpere med hovedanlegg i Rørvik og på Flerengstrand. I tillegg har kjøperne til sammen 5 mottaksstasjoner rundt om i Vikna. Totalt 180 båter leverte fangst i 2008, mot 225 båter i 2007.

I 2008 ble det under Viknafisket omsatt totalt 2.225 tonn rund vekt mot 1.929 tonn i 2007. Dette utgjør en økning i kvantum på 296 tonn eller 15 prosent. Førstehåndsverdien gikk opp fra 22,1 million kroner i 2007 til 26,1 millioner i 2008, en økning på 18 prosent. Av ilandbrakt kvantum under Viknafisket i 2008 utgjorde torsk 1.166 tonn mot 1.016 tonn torsk rund vekt i 2007. Verdien på torskekvan- tumet gikk opp fra 14,8 million kroner i 2007 til 16,6 million kroner i 2008, en verdiøkning på 12 prosent.

Vårtorskefisket i Finnmark

Kystflåten som driftet med konvensjonelle redskaper under vårtorskefisket utenfor Finnmark første halvår 2007, økte sitt kvantum kraftig fra året før, som imidlertid var et år under gjennomsnitt. I 2008 ble kvantumet igjen noe redusert. Fangstmengden torsk, hyse og sei i 2008 utgjorde 48.000 tonn, mot 56.000 tonn i 2007, og 42.000 tonn i 2006. Av kvantumet i 2008 utgjorde torsk 37.000 tonn, hyse 7.600 tonn og sei 3.000 tonn. Kvan- ta fra seinotflåten inngår ikke i tallene.

Leveransene under vårtorskefisket i 2008 hadde i likhet med året før et vestlig tyngdepunkt. I 2008 ble henholds- vis 29 prosent (10.800 tonn) og 71 prosent (26.200 tonn) av kvantumet levert i Øst- og Vest-Finnmark. Kvantumet torsk/hyse/sei levert av kystflåten i Øst-Finnmark i halvår ble redusert fra 21.500 tonn i 2007 til 15.600 tonn i 2008, mens Vest-Finnmark ble redusert fra 34.200 tonn i 2007 til 31.900 tonn i 2008.

Kvantumsreduksjonen fra 2007 til 2008 kom først og fremst på snurrevad og line. Snurrevad-leveransene gikk ned fra 23.000 til 19.900 tonn, og linefangstene fra 8.500 til 5.100 tonn, mens garnleveransene ble redusert fra 18.100 til 16.800 tonn. For juksaflåten var det bare små endringer (reduksjon fra 5.300 til 4.900 tonn). Alle kvanta gjelder i halvår totalt for torsk, hyse og sei.

Positiv prisutvikling gjorde at verdien av torsk, hyse og sei fra kystflåten i halvår 2008 ikke ble redusert i samme

grad som kvantumstallene skulle tilsi. Verdireduksjonen var fra 781 millioner kroner til 699 millioner kroner.

Som vanlig var det linefisket som dominerte i Øst-Finnmark de to første månedene av året, med omtrent like mye torsk og hyse. Lineflåten avsluttet sitt fiske i begynnelsen av mars, og startet igjen i begynnelsen av mai, de første ukene med størst innblanding av torsk, men fra juni tok hysa over. Lineflåtens totalkvantum i halvår levert Øst-Finnmark var 2.100 tonn torsk og 1.700 tonn hyse. Garnflåten kom skikkelig i gang med sitt fiske i østfylket og hadde sin topp i perioden når linefisket var fraværende, det vil si i uke 10–20, med en absolutt topp i uke 11 med 600 tonn torsk. Garnflåtens fiske i området besto nesten utelukkende av torsk, som utgjorde 3.700 tonn. Snurrevad- flåten som i perioden/området leverte 3.700 tonn torsk, 2.500 tonn hyse og 500 tonn sei, kom inn i fisket i midten av mars og fortsatte til slutten av mai. Denne flåten hadde en topp like etter påske, i uke 15 på torsken med 470 tonn, mens toppen på hysa kom noe seinere, med tilsvarende kvantum i uke 18. Som følge av treg hyseomsetning innførte Råfisklaget arbeidsutvalg regulering i form av ukekvoter for hyse tatt med konvensjonelle redskaper i mars, først i Troms-Lofoten, men fra 31. mars og i to uker ble området utvidet til også å gjelde Finnmark.

I Vest-Finnmark økte landingene fra kystflåten jevnt og trutt fram mot påske, med toppkvantum like før og etter påsken, med en topp i uke 11 med 3.200 tonn torsk fra den aktuelle flåten. Etter påske holdt torskefisket i Vest-Finnmark seg på ukekvanta fra 2.000 til 2.400 tonn i løpet av de tre første ukene, for så å avta. Garnfisket dominerte stort fram mot påske, med en topp på 1.900 tonn i hver av ukene 10 og 11, for deretter å avta til null i slutten av april. Fisket med snurrevad tok seg opp i ukene før påske og holdt seg på et høyt nivå i måneden etter påske, med toppkvanta på 1.100 tonn i uke 11 og 14. Juksafisket utviklet seg positivt etter påske og hadde en topp i uke 18 med 700 tonn torsk.

Markedet for torsk

Eksporten av torskeprodukter fra Norge gikk ned med 11.000 tonn fra 2007 til 2008, til et kvantum på 111.400 tonn. Totalverdien gikk tilbake med 681 millioner til vel 5,51 milliarder kroner. Gjennomsnittsprisen for alle torske- produkter var kr 49,50 i 2008, en nedgang på 2,2 prosent, etter en økning på hele 12,5 prosent året før.

Klippfisk, saltfisk og tørrfisk utgjorde 51 prosent av den samlede torskeeksporten, målt i produktvekt. 2007 var et veldig sterkt år for konvensjonell sektor, med økning på alle produkter. Dette gjør nedgangen i 2008 veldig synlig, men gjør ikke 2008 til et dårlig år totalt sett. Det ble eksportert vel 28.000 tonn klippfisk av torsk i 2008, en nedgang på 14 prosent. Prismessig hadde klippfisk en nedgang på 1,7 prosent etter en økning på 12 prosent året før. Eksportert volum saltfisk gikk ned med 5,6 prosent til vel 25 tusen tonn, fulgt av en prisnedgang på 1,2 prosent til kr 45,10 pr. kg. Det ble eksportert 3.300 tonn tørrfisk,

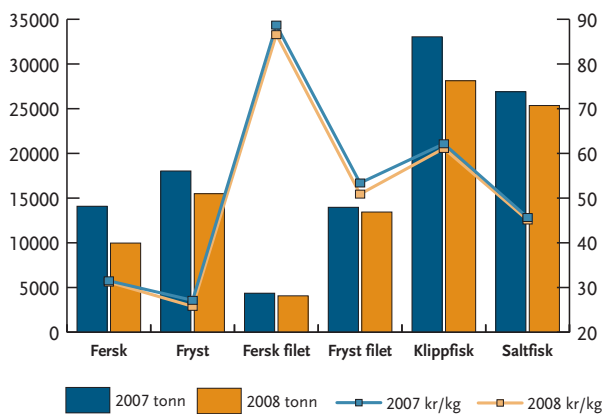

Diagram 11: Eksportutvikling hovedprodukter torsk 2007–2008 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Eksportutvalget for fisk, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)

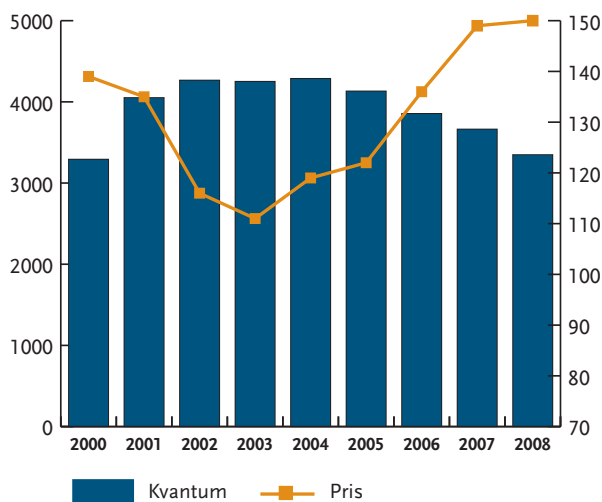

Diagram 12: Eksportutvikling tørrfisk torsk 2000–2008 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Eksportutvalget for fisk, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)

en nedgang på 8,6 prosent fra året før, mens prisen holdt seg stabil pris på kr 150,00 pr. kg.

Fryst torsk hadde fortsatt nedgang i eksportert volum i 2008. De fryste produktene utgjorde til sammen 26 prosent av den totale torskeeksporten, samme som året før. Eksportert mengde fryst hel torsk gikk tilbake med 14 prosent til vel 15.000 tonn, etter en økning året før. Ferske produkter av torsk hadde en nedgang på 10 prosent og utgjorde vel 18 prosent av den totale torskeeksporten. Eksportert volum fersk filet har gått tilbake med 6,7 prosent med en liten prisnedgang til kr 86,60.

Hyse (*Melanogrammus aeglefinus*)

Den norske hyskvoten nord for 62°N utgjorde 78.500 tonn i 2008, inklusiv 2.000 tonn til forsknings- og forvaltningsformål. Av dette ble 29.070 tonn avsatt til trålerne og 47.430 tonn eller 62 prosent til den konvensjonelle flåten. Kvoten til sistnevnte gruppe var igjen inndelt med 35.098

tonn til lukket gruppe med under 300 m³ lasteromsvolum og 8.538 tonn til havfiskefartøy. Åpen gruppe hadde et kvantum på 3.794 tonn.

750 tonn av trålerne kvote ble avsatt til seitrålerne, og resterende altså fordelt på torske-trålerne. Torske-trålerne kunne fra årets begynnelse fiske og lande innenfor en maksimalkvote på inntil 389 tonn hyse, hvorav 324 tonn var garanterte. Dette tilsvarte en overregulering på 20 prosent. For å sikre at totalkvoten for hyse skulle bli oppfisket, ble maksimalkvoten økt en gang og mot slutten av året opphevet, fremdeles med 324 tonn som garantert kvote. Trålerne fisket 28.395 tonn hyse i 2008, herav var 814 tonn tatt på forskningskvoten.

Havfiskefartøy som drifter med konvensjonelle redskaper med kvotefaktor 1,0 hadde i utgangspunktet en maksimalkvote på 131 tonn, hvorav 97 tonn var garanterte. På grunn av utviklingen i fisket til konvensjonelle kystfiskefartøy ble maksimalkvoten økt to ganger i løpet av høsten, for så 14. november å bli opphevet. 97 tonn var fremdeles garantert kvote. Gruppen fisket 16.071 tonn hyse, d.v.s. nesten dobbelt opp av gruppens kvote.

For fartøy i lukket gruppe som har mindre enn 300 m³ lasteromsvolum var det fritt hysfiske innenfor gruppekvoten, med garanterte kvoter «i bunn». Gruppen fisket 25.448 tonn av avsatt kvote på 35.098 tonn, det gjenstod dermed nesten 10.000 tonn av kvoten.

Fartøy i åpen gruppe hadde i 2008 fritt fiske etter hyse. Pr. uke 52 var det landet 2.412 tonn, det gjenstod således nær 1.400 tonn av gruppekvoten.

Det fremgår av tabell 35 at den norske totalkvoten av hyse nord for 62°N ikke ble oppfisket, det ble en rest på vel 5.000 tonn.

Omsetningen av hyse i Norges Råfisklags distrikt utgjorde 71.290 tonn i 2008. Dette var 7.700 tonn mindre enn året før. Reduksjonen kom både for leveranser fra norske og utenlandske fartøyer. Fra norske fartøyer ble landingene redusert fra 49.900 tonn til 48.400 tonn, mens landingene fra utenlandske fartøyer ble redusert fra 27.700 tonn i 2007 til 23.700 tonn i 2008.

Som følge av store landinger tidlig på året, fattet Råfisklagets arbeidsutvalg følgende reguleringsvedtak som ble kunngjort 11.03.2008 (deler av vedtaket refereres):

«P.g.a. begrenset mottak og av kvalitetshensyn innføres regulering av hysfisket, jfr. råfisklovens § 5, for fartøy som drifter med konvensjonelle redskaper for levering av fersk hyse i Troms, Vesterålen og Lofoten. Følgende kvoter innføres for landinger i perioden torsdag 13. mars 2008 kl 00.00 til søndag 23. mars 2008 kl 24.00:

Fartøy over 21 meter	10 tonn rundvekt hyse
Fartøy 15–21 meter	7,5 tonn rundvekt hyse
Fartøy under 15 meter	5 tonn rundvekt hyse

AU presiserer at grunnlaget for kvotene er leveringsdato for fangst, og faktisk fartøylengde.

Tilsvarende kvoter og reguleringsområde videreføres som ukekvote fra mandag 24.mars 2008 kl 00.00. Reguleringsområde og kvoter vil fortløpende bli vurdert.»

Ukekvotene ble økt med 100 prosent med virkning fra 27. mars, og reguleringsområdet ble fra uke 14 (31.03.2008) utvidet til også å omfatte leveranser i Finnmark.

8. april (uke 15) vedtok arbeidsutvalget oppheving av hysereguleringene.

Minsteprisene for hyse ble redusert tre ganger i løpet av 2008. Vinterprisene for snørefanget hyse over 8 hg var kr 12,75 pr. kg sløyd uten hode, og ble redusert med 50 øre pr. kg i mai, ytterligere 75 øre pr. kg i september og i desember ble minsteprisen redusert ytterligere med kr 1,- pr. kg. Tilsvarende ble minsteprisen for hyse over 8 hg tatt på

andre redskaper redusert fra kr 10,75 pr. kg til 10,25 i mai, 9,25 i september og i desember til kr 8,50 pr. kg. Hyse under 8 hg fikk redusert minstepris fra kr 6,50 pr. kg, til 5,75 i mai, og videre til 5,25 i september og desember.

Det tradisjonelle fløylinefisket etter hyse i Øst-Finnmark har de senere årene vært sterkt hindret av stengte felt på grunn av store innslag av hyse under minstemålet. Gjeldende minstemål for hyse er 44 cm nord for 64°N med adgang til å ha inntil 15 prosent i antall under minstemål i de enkelte fangster. For å stimulere til et hyselindefiske ble innblandingen av hyse under minstemålet i fisket med line i området, som i 2007, økt fra 15 prosent til 30 prosent. Større innblanding av småhyse de to årene enn «normalt» har imidlertid gitt ordningen liten effekt. Linefanget hyse i området i perioden juli–september som

Tabell 32: Kvantums- og verdiutvikling for hyse 1999–2008 (tonn og millioner kroner)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvantum	47.825	45.208	55.260	53.678	53.905	59.812	61.098	66.100	79.005	71.290
Verdi	473	470	621	517	344	368	437	597	749	554

Tabell 33: Minsteprisutvikling for hyse vinter 2000–2008 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hyse over 8 hg, snørefanget	13,90	15,50	15,50	11,00	8,50	9,50	10,50	12,50	12,75
Hyse over 8 hg	12,60	14,30	14,30	10,00	7,50	7,75	8,25	10,50	10,75

Tabell 34: Gjennomsnittlig oppnådd pris for fersk og ombordfryst hyse sløyd uten hode 2000–2008 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hyse over 8 hg	15,19	16,34	14,54	9,67	9,49	11,56	14,84	15,29	12,29

Tabell 35: Den norske hyskvoten 2008 – landinger i tonn fordelt på fartøygrupper (Kilde: Fiskeridirektoratet, foreløpige tall)

Fartøygrupper	Kvote	Fangst	Landet i NR's distrikt	Forskningsfangst	Restkvote
Trål:	29.070	28.395	16.495	814	1.489
Konvensjonelle fartøy:					
- Havfiskfartøy	8.538	16.071			
- Konvensjonelle u/300 m ³ l.r.v.	35.098	25.448			
- Åpen gruppe	3.794	2.412			
- Sum åpen gruppe og konvensjonelle under 28 m	47.430	43.931	31.921	149	3.648
Sum alle fartøy:	76.500	72.326	48.416	963	5.137

Tabell 36: Distriktsvis omsetning av hyse 2004–2008 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008
Øst-Finnmark	18,5	21,7	18,8	24,1	20,7	105,7	140,3	147,3	200,5	146,3
Vest-Finnmark	10,3	8,4	10,5	11,7	12,8	57,6	52,4	79,8	88,4	88,5
Troms	16,5	15,8	20,4	22,3	18,2	114,1	131,3	227,1	249,3	156,1
Vesterålen	8,5	8,4	8,7	12,0	11,1	55,7	68,6	86,0	133,7	96,5
Lofoten/Salten	5,0	6,0	5,6	6,8	6,2	28,1	38,6	40,6	59,5	50,5
Øvrige områder	1,0	0,9	2,1	2,1	2,3	6,9	5,6	16,6	18,0	16,4
Sum	59,8	61,1	66,1	79,0	71,3	368,1	436,8	597,4	749,4	554,3

er den tradisjonelle perioden for fløylinefisket, har tvert om blitt redusert siden 2006.

Markedet for hyse

Eksporten av hyseprodukter gikk tilbake med nesten 10 prosent fra 2007 til 2008, til vel 40 tusen tonn. Gjennomsnittlig eksportpris gikk ned med 11 prosent til kr 19,91 pr. kg. Tilbakegang på pris fikk innvirkning i alle produktgruppene av hyse, bortsett fra hysefilet. Den største volumnedgangen hadde fersk hyse med 24 prosent til 10.500 tonn, etter en tilsvarende økning året før. Etter en prisnedgang for fersk hyse på 10,5 prosent og fryst hyse på hele 22 prosent, endte fersk og fryst ganske likt i pris på vel 15 kroner. Eksportert volum fersk hysefilet økte, etter en tilbakegang året før, og prisen holdt seg stabil på kr 59,94 pr. kg.

Sei (*Pollachius virens*)

Den norske seikvoten nord for 62° N var 226.150 tonn i 2008, inklusiv 350 tonn avsatt som agnkvote og 800 tonn til forsknings- og undervisningsformål. Av totalkvoten i 2008 ble 56.250 tonn avsatt til not, 83.250 tonn til trål og 85.500 tonn til fartøy som drifter med konvensjonelle redskaper.

For fartøy under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskaper, ble det fra årets begynnelse gitt fritt fiske under ei gruppekvote på 64.125 tonn. Pr. uke 52 var det registrert fanget 36.586 tonn, 4.500 tonn lavere enn fjorårets kvantum. Fartøy som hadde adgang til å delta i fisket etter sei i åpen gruppe hadde ei kvote på 11.970 tonn. Ved årets slutt hadde denne gruppen fisket 7.172 tonn

Seifisket med garn for konvensjonelle havfiskefartøy på eller over 28 meter har vært adgangsbegrenset siden 1998. I 2008 ble gruppekvoten satt til 9.405 tonn, herav ble 750 tonn avsatt til dekning av bifangst. Det ble fastsatt en maksimalkvote på 500 tonn pr. fartøy med kvotefaktor 1,0, men denne ble opphevet 13. april. I tillegg kunne fartøy uten deltakeradgang fiske sei som bifangst. Det var ved årets slutt fisket 10.260 tonn, et kvantum som er 2.800 tonn over fjorårets.

Av trålerne kvote på 83.250 tonn var det avsatt 1.000 tonn til dekning av bifangst av sei i industrifisket. Trålkvoten var for øvrig fordelt med 66.600 tonn til torske-trålerne og 15.650 tonn til fartøy med tillatelse til seitrål. Ifølge tall fra Fiskeridirektoratet var 72.404 tonn trålsei tatt nord for 62° N i 2008.

Av notkvoten ble 39.405 tonn fisket.

Totalt ble dermed bare 166.000 tonn av kvoten på 226.150 tonn tatt i 2008. En ny regel om kvoteoverføring på inntil 10 prosent av gruppekvotene fra 2008 til 2009 ble ikke benyttet ved inngangen til 2009, til tross for at alle gruppene hadde rest på mer enn 10 prosent.

Omsetning

Totalt ble det i 2008 gjennom Norges Råfisklag omsatt 101.494 tonn sei rund vekt, inkludert 5.485 tonn fra utenlandske fartøy. Samlet verdi av sei i 2008 var 483 millioner kroner – en nedgang i verdi på 72 millioner fra 2007.

Sammenlignet med 2006 var det snakk om en reduksjon på vel 35.000 tonn og 142 millioner kroner i verdi.

Seinot

Reguleringsregimet i seinotfisket startet med maksimalkvoter. Etter flere økninger ble maksimalkvotene opphevet fra 10. september.

I 2008 var det til sammen 60 fartøy som hadde fangst i Norges Råfisklag sitt distrikt. De første notfartøyene startet det ordinære fisket på Møre, med første innmelding den 5. april.

Seinotfisket i nord startet forsiktig i slutten av april, den første fangsten ble meldt inn den 28. april. I løpet av mai tok fisket seg opp, det kom også flere fartøy til slik at kvantumet endte på ca. 3.000 tonn den måneden.

Stort sett hele seinotsesongen stod seien dypt, slik at den var vanskelig å fange. På våren var det litt bedre tilgjengelighet, men etter hvert begynte det å blåse «nord-aust» som vedvarte det meste av sommeren og gjorde at tilgjengeligheten ble dårligere. Det var sporadisk gode fangster utover sommeren. Fisket foregikk for det meste på Sleppen og Råsa, mens på de tradisjonelle feltene som

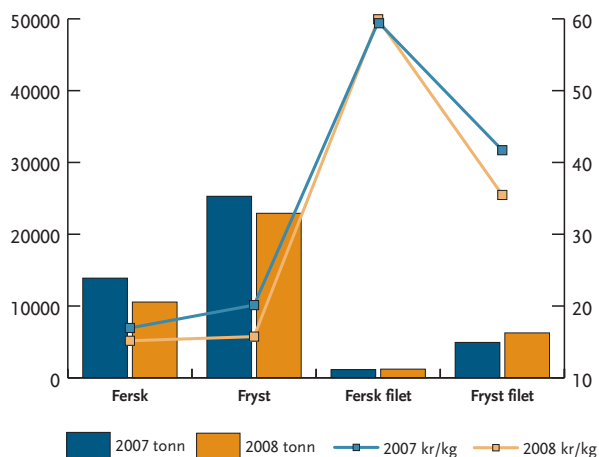

Diagram 13: Eksportutvikling hovedprodukter hyse 2007–2008 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Eksportutvalget for fisk, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)

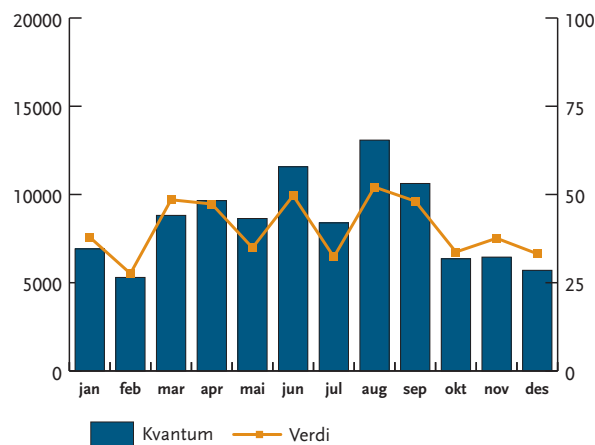

Diagram 14: Omsetning av sei i kvantum og verdi, månedsfordelt 2008 (tonn rund vekt og millioner kroner)

Tabell 37: Kvantums- og verdiutvikling for sei 1999–2008 (tonn rund vekt og millioner kroner)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvantum	123.956	106.521	103.836	109.093	115.400	109.172	101.103	137.019	111.538	101.494
Verdi	605	437	464	452	377	382	423	625	555	483

Tabell 38: Minsteprisutvikling for sei vinter 2000–2008 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Over 2,3 kg	6,40	6,40	6,20	5,20	5,00	5,00	7,50	8,00	7,50
1,2–2,3 kg	5,35	5,20	5,20	4,30	4,30	4,30	5,20	5,90	5,50

Tabell 39: Gjennomsnittlige oppnådde priser for fersk og ombordfryst sei sløyd uten hode 2000–2008 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Sei over 2,3 kg	6,54	6,55	6,28	5,27	5,39	6,74	8,90	8,42	7,72
Sei 1,2–2,3 kg	5,56	5,93	5,74	4,87	5,22	6,32	7,12	7,07	7,35

Tabell 40: Distriktsvis omsetning av sei i kvantum og verdi 2004–2008 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008
Øst-Finnmark	3,9	4,0	5,1	5,8	4,4	12,8	15,4	23,2	26,3	20,5
Vest-Finnmark	27,8	17,2	28,8	25,8	30,0	81,9	53,9	100,9	109,2	106,9
Troms	29,4	36,7	50,9	33,6	27,2	103,7	157,1	220,8	162,2	143,7
Vesterålen	14,3	16,4	19,9	18,9	16,6	60,0	83,7	114,4	109,7	96,5
Lofoten/Salten	21,0	15,1	18,6	16,3	13,4	76,8	65,0	101,9	91,5	69,1
Øvrige områder	12,8	11,7	13,7	11,1	9,9	47,0	48,1	64,2	56,0	46,1
Sum	109,2	101,1	137,0	111,5	101,5	382,2	423,2	625,4	554,9	482,8

Tarran, Kveitgrunnen og Nyskallen var det dårlig. På de fjordene som vanligvis har vært gode seifjorder, her kan nevnes Kvænangen, Lyngen, Ullsfjorden samt Vågsfjorden, ble det fanget lite og ingenting av notsei.

Årets låssetting gikk tregt, det var et fåtall fartøy som drev dette fisket. Den første seien som ble låssatt ble innmeldt den 12. september. Det meste av låssatt kvantum kom fra Vågsfjord/Astafjord området. Seien i dette området var svært stor, mye lå i snitt på 50–60 cm.

På kjøpersiden har antall fiskebruk som har kjøpt notsei blitt redusert, det var 27 fiskebruk i kjøp mot 40 kjøpere i 2007. Denne reduksjonen kan komme av at fisket var mest konsentrert i Vest-Finnmark. De fleste av fiskebrukene klarte å avvikle ferien uten å stoppe produksjonen.

I 2008 var det ikke tatt notsei på Varangerfjorden. Fartøy som leverte i Murmansk fikk uforholdsmessig lang vei å gå, da all fisk til Murmansk ble tatt i området Sonen-Reian. Fra dette området tar det ett døgn til Murmansk. Det ble ført 621 tonn til Murmansk av fire fartøy som totalt gjorde seks turer.

Seinotfisket i sør begynte den 5. april (uke 14). Den første fangsten på 6 tonn ble tatt i området Frohavet på Trøndelag og omsatt på Smøla. I midten av april kom det flere båter til og totalt var det 18 båter som var inne i seinotfisket. Fisket ble avsluttet den 26. august.

Det meste av seien i sør ble tatt ved Griptarran på Nordmøre. Fangstområdet strakte seg fra Griptarran i

sør til Folla i nord. Det var bare noen få fangster som ble satt i lås i løpet av sesongen. Mesteparten av fangstene ble sløyd om bord av notfartøylene. Den første fangsten ble låssatt den 29. april. Fisket tok seg opp i midten av mai, noe som også førte til at enkelte båter begynte å levere rund sei.

På slutten av mai ble det bestilt et russisk fabrikkskip som skulle legges ved Edøy på Nordmøre. Utviklingen i fisket førte imidlertid til at behovet for kjøperfartøy minket, og sesongen ble derfor avviklet uten bruk av kjøperfartøy i 2008.

Norges Råfisklag hadde totalt 5 kjøpere av notsei i region Sør. Den største av disse ligger på Smøla, og tok i mot ca. 70 prosent av kvantumet.

Totalt i Råfisklagets distrikt ble det omsatt 32.300 tonn notfanget sei i 2008 til verdi 101 millioner kroner. 4.100 tonn var omsatt til kjøpere i området Helgeland–Nordmøre, og av resterende 28.200 tonn ble 22.300 tonn levert til kjøpere i Vest-Finnmark. Kvantumsmessig er dette en sesong på det jevne. Men for ett av de deltakende 60 fartøylene ble det satt rekord i oppfisket kvantum. «Einar Erlend» N-45-ME slettet sin gamle rekord på 4.200 tonn notfanget sei tatt under 2007-sesongen, og oppnådde hele 5.554 tonn i 2008. Resultatet var satt sammen av 71 leveranser til kjøpere i Vest-Finnmark og Nord-Troms, fra 11. mai til 6. oktober.

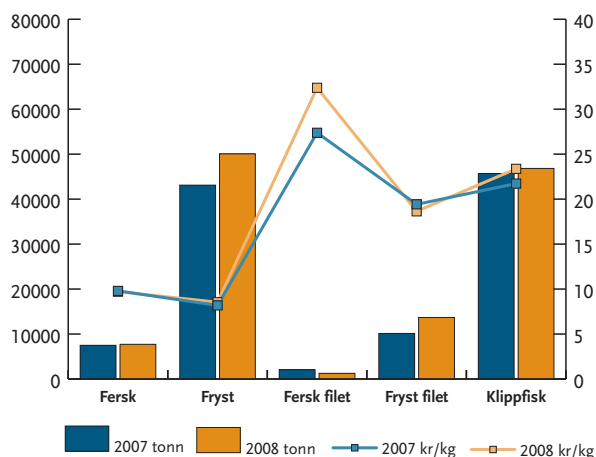

Diagram 15: Eksportutvikling hovedprodukter sei 2007–2008 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Eksportutvalget for fisk, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)

Markedet for sei

Seieksporten økte med 11 prosent i 2008 til 124 tusen tonn, etter en tilsvarende nedgang i 2007. Gjennomsnittsprisen fortsatte økningen, med vel 3 prosent til kr 16,19 pr. kg. Produkter av fryst sei utgjorde 52 prosent av den totale seieksporten i 2008, en økning fra de to foregående

årene. Alle fryste produkter av sei økte i volum. Det største produktet i 2007, fryst hel sei, økte med 16,2 prosent til vel 50.000 tonn, og hadde en økning i pris til kr 8,54 pr. kilo. Alle produkter av fersk sei utgjorde vel 7 prosent av den totale seieksporten. Eksportert volum fersk hel sei økte med 3 prosent med en marginal prisnedgang. Året før ble eksportert volum fersk sei halvert og prisen kraftig økt grunnet nedgang i leveranser til russiske kjøpefartøy. Konvensjonell sektors andel av total eksportverdi for sei gikk litt ned, til vel 40 prosent. Eksportert volum konvensjonelle produkter av sei økte imidlertid med vel 3 prosent. Klippfisk sei fortsatte den økende trend, med 2,5 prosent, til vel 46 tusen tonn. Eksporten av saltfisk sei var stabil fra året før, på vel 2 tusen tonn. Både klippfisk og saltfisk sei hentet inn nesten hele prisnedgangen fra året før. Klippfisk endte på kr 23,37 pr. kg, saltfisk på kr 14,49 pr. kg.

Reker (*Pandalus borealis*)

Det ble fisket og omsatt i Norge av norske og utenlandske fartøy til sammen 40.300 tonn reker i 2008. Av dette ble det i Norges Råfisklags distrikt omsatt ca. 29.100 tonn, inklusive 5.100 tonn fra utenlandske fartøy. Dette er en oppgang med 8.200 tonn fra 20.900 tonn i 2007.

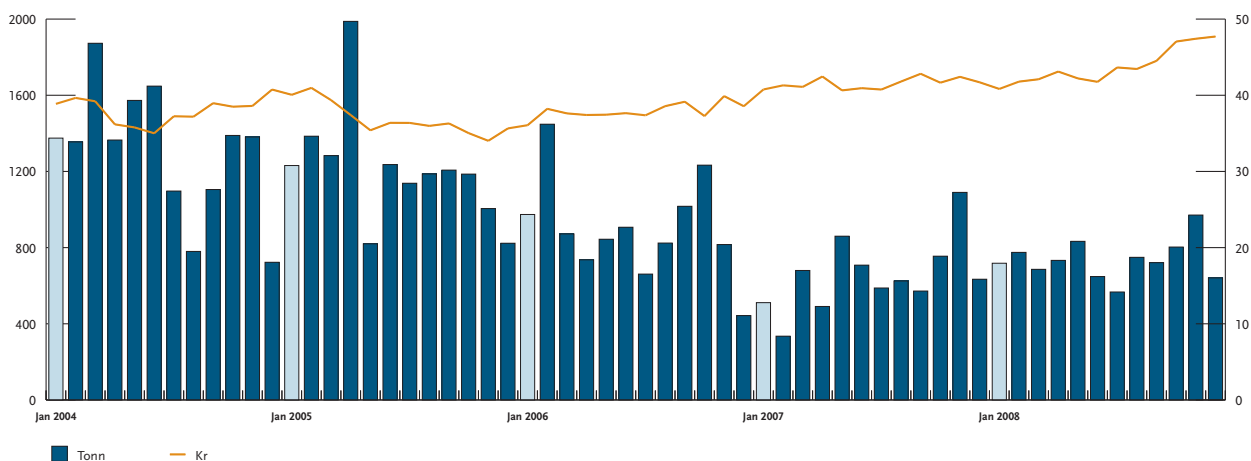

Diagram 16: Norsk eksport av fryste pillede reker pr. måned. Kvantum og gjennomsnittspriser FOB 2004–2008 (tonn og kroner pr. kg)

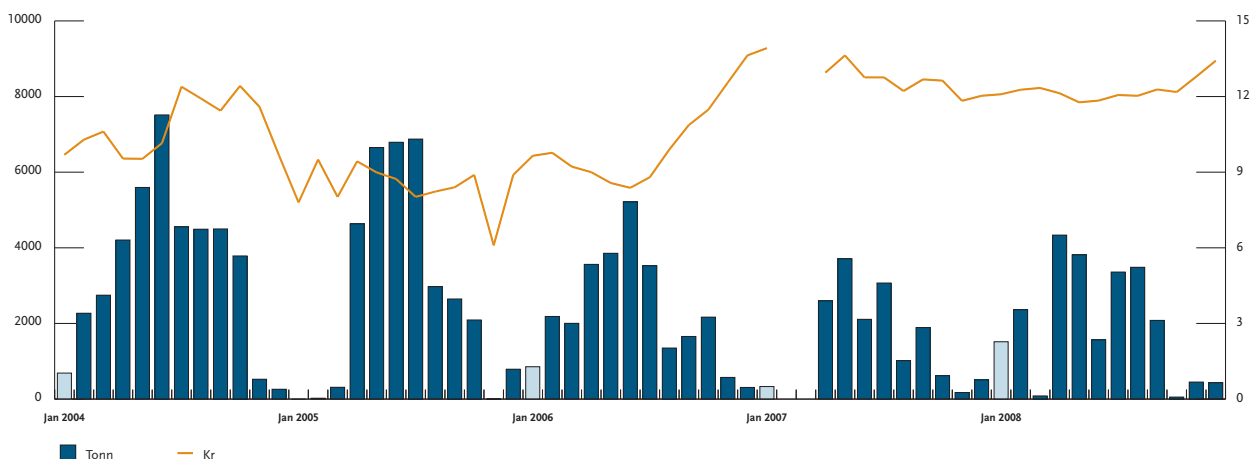

Diagram 17: Fryste reker til pilling pr. måned. Kvantum og gjennomsnittspriser 2004–2008 (tonn og kroner pr. kg)

Foto: Bjarne Riesto, www.riesto.no

I Råfisklagets distrikt var det 69 ulike fartøy, fordelt på 19 frysetrålere og 50 ferskrekefartøy, som landet reker i 2008. Dette var en oppgang med 3 frysetrålere fra 2007.

Hovedsesongen var perioden fra april til september, hvor det ble landet 22.500 tonn.

Prisene varierte over året fra kr 11,25 til 12,85 pr. kg. Gjennomsnittsprisen på reker til pilling var kr 12,09 pr. kg. Dette er en nedgang med kr 0,49 pr. kg fra 2007.

Ombordfrysede reker fra norske fartøy ble også i 2008 omsatt gjennom obligatoriske auksjoner, innført i 2001. Det ble gjennomført 59 slike auksjoner i 2008. Fangstene ble solgt til 4 forskjellige kjøpere. Av disse var det to kjøpere som produserte størsteparten av kvantumet. En kjøper videresolgte direkte til Island.

Kvantumet av ferske reker til pilling, totalt i Norges Råfisklags distrikt, gikk opp fra 165 tonn i 2007 til 168 tonn i 2008. Bare et fåtall fartøy startet ferskrekefiske i 2008.

Norges Råfisklags arbeidsutvalget vedtok i 2008 å øke minsteprisen for kokte reker til konsum. Ny minstepris ble kr 52,00/42,00 pr. kg, henholdsvis sommer/vinter.

Eksport – ferdigvaremarkedet/Informasjonsutvalget for reker

Prisutviklingen for frysede pillede reker målt som gjennomsnittlig eksportverdi økte med kr 1,05 eller 2,5 prosent i forhold til 2007. Samtidig økte eksporten av frysede pillede reker med 1025 tonn til totalt 8847 tonn til samlet eksportverdi kr 388 millioner. Det var eksporten til Storbritannia, Finland og Frankrike som hadde størst økning, men fortsatt er den tollfrie importkvoten til EU ikke fullt utnyttet. For ombordfrysede kokte skallreker er det en negativ prisutvikling som særlig er relatert til svakere etterspørsel fra Russland og Ukraina.

Gjennom Informasjonsutvalget for reker har det totalt blitt brukt kr 1,05 millioner til markedstiltak i 2008. Aktivitetene gjennomføres av produsentene/eksportørene med støtte fra IFR eller som samarbeidsprosjekter med næringsaktørene og Eksportutvalget for fisk. Dette er typisk butikkdemonstrasjoner og B2B-produktpresentasjoner for profesjonelle innkjøpere/beslutningstakere både gjennomført som stand på messer eller som særskilte rekemøter/-seminarer.

Hovedaktivitetene har vært som følger:

- Utvikling av miljødokumentasjon for norsk rekefiske for bruk i miljøsertifisering. Gjennomført miljøsertifisering av rekefiskerier og alle større produsenter/eksportører av pillede reker.
- Markedsovervåking og rapportering til rekefiskere, fiskesalgs- og faglag, finansinstitusjoner og markedsaktører.
- PR-aktivitet og mediekontakt vedrørende produksjon og markedsforhold for kaldtvannsreker.
- Støtte til eksportørenes salgs- og markedsaktiviteter, herunder utvikling, produksjon og distribusjon av diverse salgssøttemateriell.

Tabell 41: Deltakelse i rekefiske fordelt etter fartøyets registreringssted 2004–2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Finnmark	7	3	4	3	3
Troms	41	25	19	19	22
Nordland	35	33	24	22	27
Trøndelag	8	6	6	7	6
Møre	22	21	14	12	11
I alt	113	88	67	63	69

Tabell 42: Norske og utenlandske landinger av reker fordelt på fangstfelt i 2007 og 2008 (kvantum i tonn)

	2007		2008	
	Norske	Utenlandske	Norske	Utenlandske
Kyst øvrig	1.672	1.200	708	1.237
Barentshavet	1.332		3.481	525
Gåsbanken	943			
Hopen	5.195	1.163	4.459	1.664
Svalbard	7.759	1.025	15.369	1.689
Canada				
Grønland	640	94	4	
Totalt	17.541	3.482	24.021	5.115

- Planlegging og gjennomføring av rekeseminarer og produktpresentasjoner sammen med produsenter, eksportører og utvalgte kundegrupper.
- Kontakt og samarbeid med fiskerorganisasjoner i andre produsentland rundt Nord-Atlanteren om markedsovervåking og rapportering.

I samarbeid med fiskerorganisasjonene på Grønland og New-Ffoundland er det utgitt en tertialrapport om rekemarkedet som bl.a. skal være et hjelpemiddel for prisforhandlinger med kjøperne i rekepilleindustrien. Denne rapporten utarbeides av FAO Globefish.

Behovet for validert miljødokumentasjon for reker fisket i Barentshavet/Svalbardsonen ble forsterket i 2008 pga. pågående miljøsertifiseringsprosesser i Canada og Grønland. I samråd med miljøarbeidsgruppa i EFF ble det derfor gjennomført miljøsertifiseringer for det norske rekefiske i ICES I og II etter standardene til KRAV og Friend of the Sea. Det ble samtidig startet forberedelser til samme prosesser for utvikling og bruk av Norsk Miljødokumentasjon med validering fra uavhengig 3.-part.

Blåkveite (*Reinhardtius hippoglossoides*)

Det framgår av tabell 44 at omsetningen av blåkveite gjennom Norges Råfisklag er halvert i kvantum i løpet av de 10 siste årene. Rundt regnet halvparten av omsatt kvantum kommer fra direktefiske for kystflåten, som også har hatt samme negative utvikling som det totale kvantumet de 10 siste årene. I 2008 ble vel 900 tonn blåkveite levert av

Tabell 43: Norsk eksport av reker. Gjennomsnittlig eksportverdi pr. kg 2000–2008 (kroner) (Kilde: Eksportutvalget for fisk)

Produkt/marked	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Fryste pillede reker	48,21	42,89	38,05	37,06	37,82	37,05	37,91	41,59	43,89
Pillede reker i lake	70,11	66,63	58,91	55,49	61,68	61,23	59,06	59,44	61,61
Fryste kokte reker m/skall/Danmark	25,54	25,57	23,47	29,20	31,88	31,36	31,05	36,59	30,88
Ferske kokte reker m/skall/Sverige	56,51	53,46	53,15	46,80	42,90	53,01	54,70	49,97	50,32

Tabell 44: Kvantums- og verdiutvikling for blåkveite 1999–2008 (tonn og millioner kroner)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvantum	12.153	10.473	11.392	6.808	8.023	10.482	10.361	7.939	7.345	5.943
Verdi	154	166	184	79	109	173	174	147	117	96

Tabell 45: Minsteprisutvikling for blåkveite vinter 2000–2008 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Blåkveite over 2,0 kg	16,00	18,50	18,00	16,25	16,25	19,00	20,00	22,00	21,00

Tabell 46: Gjennomsnittlig oppnådd pris for fersk og ombordfrost blåkveite sløyd uten hode 2000–2008 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Blåkveite over 2,0 kg	19,90	20,46	16,55	17,51	20,81	21,42	23,32	21,75	18,75

utenlandske fartøy. Av de ca. 5.100 resterende tonnene, sto norske trålere for 2.200 tonn. 2.900 tonn ble tatt på konvensjonelle redskaper, fordelt med 2.200 tonn på line og 700 tonn på garn. 2.200 tonn ble tatt under direktefisket for kystflåten. Dette innebar en nedgang fra 3.400 tonn året før og 4.300 tonn i 2006.

Direktefisket etter blåkveite var som vanlig forbeholdt fartøy under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskaper, og var videre begrenset til et fiske sør for 71°30'N. Direktefisket var i 2008 tillatt i perioden 26. mai til 29. juni, men ble forlenget til 6. juli. I et område utenfor Lofoten, der det ble gjennomført seismiske undersøkelser i den ordinære fangstperioden, var fisket åpent i perioden 4. til 23. august. Fisket skjedde innenfor de samme maksimalkvoter som tidligere, på 10, 12 eller 14 tonn avhengig av fartøylengde. Som tidligere, måtte delta-kende fartøy være skriftlig påmeldt til Norges Råfisklag eller Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag før fisket startet.

I 2008 var 461 fartøy påmeldt til Norges Råfisklag, men herav deltok bare 267 fartøy. I første periode deltok 247 fartøy som til sammen leverte 2.000 tonn til verdi 28,0 millioner kroner. I andre periode deltok 40 fartøy som til sammen leverte 200 tonn til verdi 2,9 millioner kroner. Både deltakelse og kvantum er dermed kraftig redusert de siste årene. Deltakelsen er gått ned fra 555 fartøy i 2006 til 426 fartøy i 2007 og altså bare 267 fartøy i 2008.

Fisket varierte mye i 2008. Som vanlig gjorde flere av linebåtene som driftet på Tromsøflaket seg fort ferdig med kvoten. Også enkelte garnbåter gjorde kort prosess,

for eksempel i Mulegga, mens andre måtte bruke hele perioden. Andre igjen avsluttet uten å ha nådd kvotetaket. Store deler av første periode var preget av nordøst-kuling med vanskelige driftsforhold, noe som også medvirket til at fangstperioden ble forlenget med en uke.

Gjennomsnittsprisen for sløyd og hodekappet blåkveite, omsatt under direktefisket, var i 2005 kr 20,58 pr. kg. Denne prisen økte med kr 2,30 til kr 22,88 pr. kg i gjennomsnitt i 2006. Situasjonen foran direktefisket i 2007 var derimot svekket med store lager av fryst blåkveite. Dette gjorde sitt til at minsteprisene ble redusert i forkant av sesongen med kr 1,- pr. kg for de to største størrelsene. Gjennomsnittsprisen under direktefisket i 2007 endte på kr 20,10 pr. kg. Den negative utviklingen fortsatte under 2008-sesongen, da gjennomsnittsprisen endte på kr 16,67 pr. kg for sløyd og hodekappet blåkveite. Dette tilsvarer en prisreduksjon på 17 prosent fra 2007. Minsteprisene ble også kraftig redusert foran 2008-sesongen for størrelsen over 2 kg, fra kr 21,- til 18,50 pr. kg.

Diverse fiskeslag

Kvitlaks (*Argentina silus*)

Fisket etter kvitlaks nord for 62°N ble i 2008 regulert etter de samme bestemmelsene som i 2007. Det ble satt en totalkvote på 12.000 tonn og en båtkvotepå inntil 600 tonn. Fisket ble periodisert med første periode fra 20. februar til 17. mai på 9.600 tonn og andre periode fra 18. mai på 2.400 tonn. Omsetningen av kvitlaks i Norges Råfisklags distrikt utgjør ca. 90 prosent av det som totalt blir landet i Norge. Hovedsesongen for fisket etter

kvitlaks er våren (mars–mai) utenfor kysten av Trøndelag og Helgeland.

Kvantumet i 2008 omsatt gjennom Norges Råfisklag kom på 10.633 tonn (eks kolmule) mot 10.294 tonn i 2007, en økning på 3,3 prosent. Verdien gikk opp fra 37,7 million kroner i 2007 til 38,1 million kroner i 2008, en verdiøkning 1,5 prosent.

Kvitlaksen sorteres i størrelse over og under 300 gram, og minsteprisene på begge størrelsene ble videreført fra 2007 på henholdsvis 3,60 og 2,70 pr. kg. Gjennomsnittsprisen i 2008 endte på kr 3,59 pr. kg, mot kr 3,67 pr. kg i 2007.

I 2008 deltok 16 fartøy, mot 15 fartøy i 2007. I Råfisklagets distrikt var det fire kjøpere fra Lødingen i nord til Smøla i sør. Kvitlaksen blir i all hovedsak omsatt som rundfrost vare og den går til eksport. Ca. 10 prosent blir produsert til fiskefarse og blir omsatt til fiskematproduksjon.

Breiflabb (*Lophius piscatorius*)

Fisket etter breiflabb utgjør en viktig del av inntektsgrunnlaget for mange som driver kystnært fiske. Tallene viser at det i 2008 ble landet 3.056 tonn med breiflabb til en verdi av 66 millioner kroner. De tilsvarende tall for

Tabell 47: Kvantums- og verdiutvikling for kvitlaks, breiflabb og noen andre fiskeslag 1999–2008 (tonn og millioner kroner)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvitlaks, kvantum	5.846	4.479	7.344	5.837	7.475	10.806	15.401	18.711	10.294	10.633
Kvitlaks, verdi	18	13	27	20	23	30	40	52	38	38
Breiflabb, kvantum	671	1.441	2.173	1.285	1.432	1.933	1.888	3.121	3.408	3.056
Breiflabb, verdi	13	36	62	33	32	44	43	74	82	66
Uer, kvantum	15.437	13.892	11.981	8.591	6.867	6.254	6.293	6.248	7.190	6.206
Uer, verdi	100	93	84	58	46	47	53	56	54	50
Lange, kvantum	6.283	5.097	4.112	4.726	5.385	5.309	3.593	4.234	4.675	4.721
Lange, verdi	66	57	59	58	55	61	35	45	46	42
Brosme, kvantum	9.967	8.866	7.605	6.758	6.203	5.511	3.732	4.794	5.431	5.505
Brosme, verdi	74	62	59	51	41	35	22	32	40	38
Steinbit, kvantum	4.306	2.452	1.758	1.951	1.609	1.870	2.006	2.430	3.270	2.566
Steinbit, verdi	25	14	12	13	10	13	14	18	28	21

Tabell 48: Minsteprisutvikling vinter og årlig gjennomsnittlig pris for kvitlaks, breiflabb og noen andre fiskeslag 2000–2008 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvitlaks samfengt til konsum, minstepris	2,60	3,00							
Kvitlaks over 400 gr til konsum, minstepris			3,50	3,25	3,25	3,55	3,55	3,60	3,60
Kvitlaks under 400 gr til konsum, minstepris			3,00	2,75	2,75	2,50	2,60	2,70	2,70
Kvitlaks alle størrelser, gj.snitt oppnådd	2,93	3,70	3,45	3,09	2,88	2,70	2,80	3,67	3,59
Breiflabb-haler over 1,0 kg, minstepris	42,00	50,00	60,00	60,00	58,00	58,00	58,00	58,00	58,00
Breiflabb-haler under 1,0 kg, minstepris	32,00	40,00	45,00	45,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00
Breiflabb-haler over 1,0 kg, gj.snitt oppnådd	65,90	73,06	70,93	60,99	61,57	62,87	63,93	64,95	61,90
Breiflabb-haler under 1,0 kg, gj.snitt oppnådd	40,60	46,73	48,06	45,48	44,56	40,73	42,55	44,87	46,64
Uer, rund minst 7 hg, minstepris	6,80	6,80	6,80	6,30	6,50	7,50	8,00	9,00	9,00
Uer, rund alle størrelser, gj.snitt oppnådd	7,24	7,73	7,27	6,85	7,87	9,06	10,03	8,98	9,17
Kvitlange over 2,0 kg, minstepris	12,50	13,50	15,50	11,50	11,00	9,50	9,00	10,00	10,00
Kvitlange 0,7–2,0 kg, minstepris	8,75	9,25	10,50	8,50	8,00	7,00	6,50	7,25	7,25
Kvitlange over 2,0 kg, gj.msnitt oppnådd	16,06	20,69	18,26	15,39	16,87	13,92	15,18	13,86	12,48
Kvitlange 0,7–2,0 kg, gj.snitt oppnådd	15,60	19,02	14,38	11,84	12,85	11,87	12,94	14,35	12,35
Brosme over 2,0 kg, minstepris	9,70	10,20	9,25	8,60	8,60	8,40	7,75	8,50	9,00
Brosme 1,0–2,0 kg, minstepris	7,70	7,95	7,25	6,50	6,50	6,30	5,75	6,50	7,00
Brosme over 2,0 kg, gj.snitt oppnådd	10,52	11,76	11,19	9,62	10,16	8,29	9,09	9,90	10,17
Brosme 1,0–2,0 kg, gj.snitt oppnådd	9,61	10,74	10,71	9,56	8,63	8,33	9,75	10,76	9,58
Flekksteinbit over 3,0 kg, minstepris	9,50	9,50	10,00	10,00	10,00	12,00	12,00	12,00	12,00
Gråsteinbit over 1,0 kg, minstepris	7,00	7,00	9,00	9,00	9,00	11,00	11,00	11,00	11,00
Flekksteinbit over 3,0 kg, gj.snitt oppnådd	10,90	12,17	12,15	12,17	12,63	13,08	15,42	15,55	14,61
Gråsteinbit over 1,0 kg, gj.snitt oppnådd	8,12	8,43	9,64	9,50	10,67	11,13	11,56	10,82	10,83

2007 var 3.408 tonn til en verdi av 82 millioner kroner. Utviklingen i breiflabbfisket har variert mye de siste 15–20 årene. På begynnelsen av 90-tallet var det et meget godt fiske på Nordmøre og i Trøndelag, men dette gikk kraftig tilbake. I 1997 ble det kun landet 205 tonn breiflabb i hele Råfisklagets distrikt.

Hoveddelen av breiflabben blir landet fra Lofoten og sørover, med området Lofoten/Salten som det største i 2008 med samlede landinger på 708 tonn. Deretter følger Sør-Trøndelag med 638 tonn.

Prisutvalg

Stadig oftere de siste årene har kjøpersiden rapportert om så store svingninger i ferskmarkedene at de i perioder ikke har oppnådd regningsvarende drift ut fra de avtalte minstepriser. Tendensen har vært at slike svingninger kommer hyppigere. I samarbeid med Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (FHL) og Norske Sjømatbedrifters Landsforening (NSL) har Råfisklaget derfor i korte perioder suspendert eller midlertidig satt ned minsteprisen for en del arter, som først og fremst går til fersk anvendelse.

Ved prisdrøftelsene i desember 2008, ble det som en prøveordning vedtatt å sette ned et utvalg som skal følge utviklingen i ferskmarkedene for fiskeslagene breiflabb, lyr, lysing, uer og kveite. Minsteprisene for disse fiskeslagene skal fortsatt drøftes og avgjøres på vanlig måte under de ordinære prisforhandlingene. Men i periodene mellom forhandlingene, skal utvalget drøfte justeringer i minsteprisene når vanskelige markedsforhold tilsier at dette er nødvendig. Utvalget består av Jorulf Straume fra FHL, Jurgen Meinert fra NSL og Jan Erik Strøm fra Norges Råfisklag.

Kongekrabbe (*Paralithodes camtschaticus*)

Kongekrabben inntok en posisjon som den 5. viktigste arten i verdi og den 10. viktigste arten i kvantum i Råfisklagets omsetning i 2008. Et omfattende fiske både i Øst- og Vest-Finnmark, førte til at det ble landet hele 5.245 tonn med kongekrabbe til en samlet verdi på 142 millioner kroner i 2008. Sammenlignet med 2007, innebærer dette en samlet verdiøkning på 45 prosent og en kvantumsøkning på hele 220 prosent.

Kvotebelagt fiske i Øst-Finnmark

I 2008 ble det gjennomført store endringer i reguleringen av kongekrabbefisket i Øst-Finnmark. Det frie fisket i vest økte i omfang, og områdene mellom det kvoteregulerte fisket og det frie fisket fikk klare grenser.

I vest gikk grensen gjennom Magerøysundet, ut fra Magerøya langs Ø 26°00'00.00" og nordover til N 71°15'00.00", videre østover langs N 71°15'00.00" til Ø 28°36'53.00", videre langs yttergrensen av sjøterritoriet til sjøgrensen mot Russland og langs denne til land.

I tillegg var det et område med fritt fiske innerst i Porsangerfjorden – innenfor en linje fra Bringnes til Ytre Leirpollen.

Deltakeradgangen i det kvoteregulerte fisket i øst ble endret ved at det ble innført en åpen gruppe der fartøy under 11 meter som var utstyrt og bemannet, samt registrert i Øst-Finnmark, herunder kommunene Nordkapp og Porsanger, fikk automatisk adgang.

Kvotene ble også endret ved at disse ikke lenger ble satt i antall, men i tonn. I tillegg ble det også satt bifangstkvoter på skadde hannkrabber og hunnkrabber. Kvoten ble satt til 1.925 tonn hannkrabber, 235 tonn hunnkrabber og 450 tonn skadde hannkrabber. Av dette kvantumet ble det avsatt 24.000 krabber til forskningsformål, 3 000 hannkrabber til fritidsfiske og 2.000 hannkrabber til turistfiske.

Fartøykvotene for 2008 ble satt til 5,54 tonn lytefri hannkrabbe for fartøy med eier på blad B i fiskerimanntallet. Ved en eventuell stopp i fisket kunne det fortsatt fiskes innenfor en garantert kvote på 4,44 tonn.

For fartøy med eier på blad A i fiskerimanntallet, ble kvotene satt til 2,77 tonn lytefri hannkrabbe. Ved en eventuell stopp i fisket kunne det fortsatt fiskes innenfor en garantert kvote på 2,22 tonn.

Ved fiske etter rognkjeks og torsk med garn eller bunnline med fartøy registrert i merkeregistret, hvor eier og hovedsmann er ført i fiskerimanntallet, ble det gitt adgang til å ha bifangst av kongekrabbe.

Fra norske fartøy som deltok i det kvotebelagte fisket som startet 8. september, og som varte til 31. mars 2009, ble det frem til 31. desember 2008 landet 2.050 tonn utilvirket fersk kongekrabbe. For hele beretningsåret ble det landet 2 124 tonn utilvirket fersk kvotebelagt kongekrabbe til en verdi av 73,5 millioner kroner. I dette kvantumet inngår et kvantum på 74 tonn som er en del av det kvotebelagte fisket for 2007 der fangstperioden varte ut januar 2008.

Kongekrabbefisket vest for 26°Ø

Det uregulerte fisket vest for 26°Ø fikk i 2008 et kraftig oppsving. I forskrift av 17.07.2008, ble området for det uregulerte fisket utvidet til å gjelde området utenfor

Tabell 49: Kvantums- og verdiutvikling for kongekrabbe 1999–2008 (tonn og millioner kroner)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvantum	124	202	211	478	652	1.218	1.466	1.571	1.733	1.627	5.245
Verdi	5	10	23	40	67	93	100	100	119	98	142

12 nautiske mil utenfor Øst-Finnmark, samt et område innerst i Porsangerfjorden. I begynnelsen av året var det som tidligere år fri prisdannelse på kongekrabben fanget i vest, men i forbindelse med prisforhandlingene før fisket i det kvoteregulerte området, ble det også fastsatt minstepriser i det uregulerte fisket. Disse prisene var de samme i både det regulerte fisket og i det uregulerte fisket for hannkrabbe over 2,5 kg og hunnkrabbe. I det uregulerte fisket vest for 26°Ø var det utkastforbud, og av den grunn ble all krabbe ført i land, og det ble derfor fri prisdannelse for hannkrabbe under 2,5 kg i dette fisket. I det uregulerte fisket ble det i 2008 landet 2.981 tonn kongekrabbe til en verdi av 59,3 millioner.

Marked

Gjennomsnittsverdi pr. kg fryst kongekrabbe i eksportstatistikken falt fra kr 113,51 i 2007 til kr 103,56 i 2008. Årsaken til dette var sannsynligvis et betydelig større volum krabbe fra desimeringsfisket med en dårligere

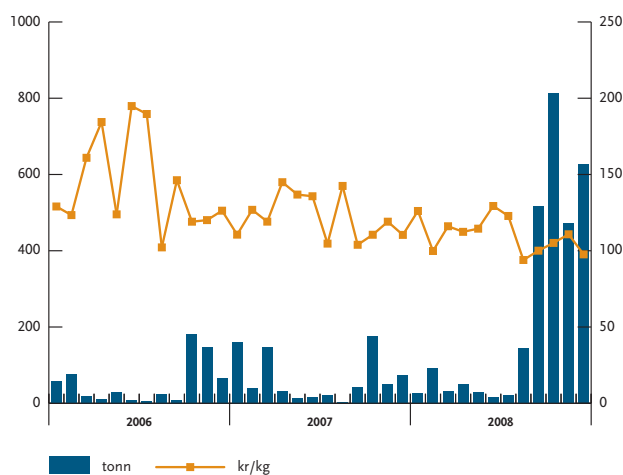

Diagram 18: Eksport av fryst kongekrabbe pr. måned i kvantum og med oppnådd pris pr. kg 2006–2008 (tonn og kroner)

kvalitet, samt en lavere andel stor krabbe i det regulerte fisket i øst. Eksportert volum fryst kongekrabbe økte fra 784 tonn i 2007 til hele 2.838 tonn i 2008, det vil si 262 prosent økning. Den generelle prisutviklingen i hovedmarkedene i USA og Japan var for øvrig preget av reduserte tilførsler og prisstigning blant annet på grunn av forbedret kontroll med kongekrabbefisket i russisk sone i Stillehavet. Sammen med en gunstig valutautvikling bidro dette sterkt til at norske produsenter og eksportører kunne produsere og markedsføre et betydelig økt kvantum uten større problemer eller prisfall. Japan er det klart viktigste markedet for norsk eksport av fryst kongekrabbe. Til Japan økte volumet fra 127 tonn i 2007 til 1.449 tonn i 2008. Gjennomsnittsverdi for Japan økte fra kr 95,59 i 2007 til kr 100,42 i 2008.

Fra og med 27. oktober ble det også innført minstepriser for hannkrabbe under 2,5 kg, men over minstemålet i det regulerte fisket. Prisen ble satt til 27,50 for hel krabbe, og 14,00 for skadd.

I det frie fisket i Vest-Finnmark var det fri prisdannelse for hannkrabber under 2,5 kg.

Taskekrabbe (*Cancer pagurus*)

Taskekrabbefisket i 2008 ble kraftig redusert sammenlignet med rekordåret 2007. Kjøperne møtte en vesentlig sterkere konkurranse ved eksport til EU. Dette førte til at de fikk problemer med salget og de måtte innføre båtkvoter og kvoter pr. fisker for å begrense fisket. Omsetningen på ferskmarkedet innenlands og eksporten av fersk krabbe til Sverige gikk imidlertid bra.

Taskekrabbefisket foregår fra Nordmøre i sør til Bodø i nord, og kvantumet i 2008 endte på 4.383 tonn. Sammenlignet ned rekordåret 2007, innebærer dette en reduksjon i kvantum på 38 prosent. Førstehåndsverdien i 2008 endte på 33 millioner kroner, mot 56 millioner kroner i 2007, det vil si en reduksjon i førstehåndsverdi på 41 prosent. Det skal da legges til at omsetningen i 2007 var rekord

Tabell 50: Minsteprisutvikling for kongekrabbe landet under kvotebelagt kongekrabbefiske i Øst-Finnmark 2000–2008, og fra og med 2008 også i det frie fisket i Vest-Finnmark (kroner pr. kg)

Art	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
									Hannkr. over 3,7 kg: 52,00
									Hannkr. under 3,7 kg: 37,00
						Over 3,7 kg: 52,00	Over 3,7 kg: 56,00		Hunnkr. alle str: 10,00
Kongekrabbe	70,00	80,00	78,00	74,50/ 69,50	69,50/ 61,00	58,50/Suspendert	Under 3,7 kg: 44,00	Under 3,7 kg: 44,00	Skadd hannkr. over 3,7 kg: 35,00
									Skadd hannkr. 2,5–3,7 kg: 20,00

Tabell 51: Gjennomsnittlig oppnådd pris for kongekrabbe i Finnmark 2000–2008 (kroner pr. kg)

Art	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kongekrabbe Øst-Finnmark fra kvoteregulert fiske	108,98	79,16	76,24	71,54	63,19	58,30	49,42	51,34	34,00*
Kongekrabbe Vest-Finnmark fra fritt fiske								20,42	19,89

* Gjennomsnittsprisen i 2008 inkluderer hannkrabber, hunnkrabber og skadd krabbe

Tabell 52: Kvantums- og verdiutvikling for taskekrabbe 1999–2008 (tonn og millioner kroner)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvantum	2.003	2.188	2.715	3.313	3.782	4.034	4.473	5.083	7.024	4.383
Verdi	12	15	20	25	29	30	33	39	56	33

Tabell 53: Kvantums- og verdiutvikling for taskekrabbe fordelt på de viktigste fangstområder 2004–2008 (tonn og tusen kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008
Salten/Lofoten	391	652	926	1.493	882	2.970	4.884	7.047	11.696	6.483
Helgeland	1.112	1.180	1.384	1.983	1.077	8.031	8.488	10.484	15.470	7.761
Nord-Trøndelag	289	416	409	802	124	2.025	2.795	2.922	6.148	763
Sør-Trøndelag	2.016	1.949	2.020	2.317	2.016	15.412	15.186	16.049	19.144	15.385
Nordmøre	225	276	343	428	284	1.657	2.027	2.591	3.305	2.103

Tabell 54: Minsteprisutvikling for taskekrabbe 2000–2008 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Taskekrabbe til konsum	12,50	13,70	14,00	14,00					
Taskekrabbe til fabrikk	5,60	6,10	6,50	6,40					
Taskekrabbe til konsum (samfengt)	6,00	6,50	7,00	6,90					
Taskekrabbe samfengt, konsum					7,50	7,65	8,00	8,35	7,80
Taskekrabbe samfengt, fabrikkproduksjon					7,00	7,00	7,35	7,65	7,25

Tabell 55: Gjennomsnittlig oppnådd pris for taskekrabbe 2000–2008 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Taskekrabbe, alle anvendelser	6,64	7,29	7,45	7,54	7,44	7,47	7,69	7,94	7,42

etter at taskekrabben ble underlagt salgslagets omsetning i 1973. Ser vi bort fra rekordåret 2007, så var omsetningen i 2008 mer sammenlignbar med omsetningen i årene 2003–2006.

Av tabell 53 fremgår det at landet kvantum taskekrabbe i 2008 ble redusert i alle områder sammenlignet med sesongen 2007. Reduksjonen i verdi var størst i Nord-Trøndelag med hele 85 prosent. Salten/Lofoten og Helgeland, som har hatt de største økningene de 2 foregående årene opplevde også en markant nedgang i verdi i 2008 på henholdsvis 41 prosent og 46 prosent.

Deltakelsen i taskekrabbefisket har økt betydelig de siste årene, fra 177 båter og 228 fiskere i 2000 til 472 båter og 566 fiskere i 2007. Økningen fra 2006 til 2007 utgjorde 121 båter eller 34 prosent. I 2008 ble det en reduksjon i deltakelsen, nesten tilsvarende økningen året før i antall båter, til 349 båter og 413 fiskere.

Antallet krabbekjøpere har vært stabilt de siste årene. I 2008 var det totalt 9 kjøpere. En på Nordmøre, 6 kjøpere i Sør-Trøndelag, en kjøper i Nord-Trøndelag og en kjøper i Salten. I tillegg til disse kjøperne var det 25 mottaksstasjoner som tok i mot taskekrabbe. Den største kjøperen, som ligger i Sør-Trøndelag, tar i mot ca. 60–70 prosent av all taskekrabbe som blir omsatt i Råfisklagets distrikt.

Taskekrabbefisket foregår i et stort distrikt med en spredt mottaksstruktur og en sentralisert produksjon. Dette gjør næringen svært avhengig av føringsmidler. Det gikk med 1,7 millioner kroner til føring av taskekrabbe i 2008, mot 2,9 millioner kroner i 2007. Føringsmidlene ble delvis finansiert av inntrukne egenandeler på 25 øre pr. kg fra fiskere som leverte til mottaksstasjoner. Resterende behov ble dekket opp med offentlige midler.

Minsteprisene i 2008 var kr 7,80 pr. kg for samfengt krabbe til konsum, en reduksjon på 55 øre pr. kg fra 2007. Minsteprisen for samfengt krabbe til fabrikkproduksjon var kr 7,25 pr. kg, en reduksjon på 40 øre pr. kg fra 2007.

Etterspørselen etter taskekrabbe har vært stigende de siste årene, både i Norge og i eksportmarkedene. Men fra og med våren 2008, fikk man utfordringer spesielt ved eksport. Eksporten i 2008 endte på totalt 1.114 tonn, mot 1.923 tonn i 2007, en reduksjon på 42 prosent. Eksportverdien gikk ned fra 87,7 millioner i 2007 til 49,8 millioner i 2008, en nedgang på 43 prosent. Eksporten av levende krabbe til Sverige hadde en nedgang fra 191 tonn i 2007 til 162 tonn i 2008. Verdien gikk ned fra 8,6 til 7,5 millioner kroner, en nedgang på 13 prosent.

Tabell 56: Kvantums- og verdiutvikling for vågekvalkjøtt og –spekk/finner 1999–2008

Norges Råfisklag:	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvantum kjøtt (tonn)	697	607	692	725	753	615	743	620	622	557
Kvantum spekk (tonn)	148	77	250	51	3	0	0	9	0	0
Sum kvantum (tonn)	845	684	942	776	756	615	743	629	622	557
Verdi kjøtt (tusen kr)	19.775	18.454	21.170	22.178	22.148	18.117	21.604	18.787	19.790	17.545
Verdi spekk (tusen kr)	445	211	1.479	5	3	0	0	45	0	3
Sum verdi (tusen kr)	20.220	18.665	22.649	22.183	22.151	18.117	21.604	18.832	19.790	17.548
Nasjonal kvote (stk)	753	655	549	671	711	670	796	1.052	1.052	1.052
Nasjonal fangst (stk)	589	487	552	634	647	543	639	545	593	535
Landinger Norges Råfisklag (stk)	491	419	459	538	544	483	573	495	499	445

Tabell 57: Minsteprisutvikling for kvalkjøtt sesongen 2000–2008 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvalkjøtt til konsum	27,50	30,00	29,00	29,25	29,00	29,00	30,00/29,00*	29,50	32,00/30,00**

* Minsteprisen for kvalkjøtt ble i 2006 satt til kr 30,00 t.o.m. 7. mai og kr 29,00 f.o.m. 8. mai og ut sesongen.

** Minsteprisen for kvalkjøtt ble i 2008 satt til kr 32,00 t.o.m. 1. juli og kr 30,00 f.o.m. 2. juni og ut sesongen.

Tabell 58: Nasjonale tall for fangst og omsetning av vågekvalkjøtt og –spekk/finner 1999–2008

Norge totalt:	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nasjonal kvote (stk)	753	655	549	671	711	670	796	1.052	1.052	1.052
Nasjonal fangst (stk)	589	487	552	634	647	543	639	545	593	535
Fartøy i fangst (stk)	34	32	34	35	34	34	32	28	29	28
Kvantum kjøtt (tonn)	839	713	837	911	894	704	834	690	763	698
Gjennomsnittspris kjøtt pr. kg	28,39	30,10	30,74	30,31	29,40	29,41	29,05	30,11	31,60	32,06
Kvantum spekk (tonn)	157	92	304	63	3	0	0	9	0	0,238
Gjennomsnittspris spekk pr. kg (kr)	2,92	2,37	5,52	0,10	0,98	0	0	5,00	0	13,05
Av forannevnte kvantum kjøtt ble det omsatt gjennom Norges Råfisklag (tonn)	697	607	692	725	753	615	743	620	622	557

Gjennomsnittlig eksportpris for levende krabbe til Sverige gikk imidlertid opp fra kr 45,23 pr. kg i 2007 til kr 46,59 pr. kg i 2008.

Gjennomsnittsprisen for fryste krabbeprodukter gikk ned fra kr 45,26 pr. kg i 2007 til kr 44,54 pr. kg i 2008. Eksporten av tilberedt/konservert krabbe gikk opp fra 83 tonn til 179 tonn i 2008. Gjennomsnittsprisen gikk også her opp, fra kr 29,10 pr. kg i 2007 til kr 43,69 pr. kg i 2008.

Vågekval (*Balaenoptera acutorostrata*)

Den norske vågekvalkvoten i 2008 utgjorde 1.052 kval som fordelte seg til følgende fangstfelt: Norsk økonomisk sone, fiskevernsonen ved Svalbard og internasjonalt farvann – 900 kval, herav kunne inntil 155 kval fanges langs norskekysten i EW området. I fiskerisonen ved Jan Mayen kunne det fanges inntil 152 kval. I alt hadde 30 fangstskuter konsesjon og 28 fartøy tok del i fangsten. I Råfisklagets distrikt var det 10 kjøpere som kjøpte fra 5 – 106 tonn kvalkjøtt. Kjøpere som tidligere kjøpte ca. 200 tonn, har redusert kvantumet til 100 tonn eller mindre. Omsetningen ble vanskelig med færre kjøpere

med redusert innkjøp og som ikke ønsket å produsere for lager. Råfisklaget bestemte på dette grunnlaget å iverksette kvote pr. fangsttur for hvert enkelt fartøy. Fartøy som leverte til eget anlegg for kjøp av egen fangst var unntatt fra regulering.

Fangsten startet 1. april. I mai måned ble det omsatt to store fangster fra Nordsjøen og en stor fangst fra Svalbard. Ved kysten var det 10 små fangster. Det var gode fangstforhold ved Bjørnøya og Svalbard. Allerede 12. juni ble fangsten stoppet i ES området da kvoten på 226 kval var fanget. Det ble nå større press på fangsten langs kysten, kystkvoten på 155 kval var fanget 30. juli og fangsten ble stoppet i denne sonen. Siden fangsten var stoppet på de to viktigste fangstfeltene, kurset et fartøy til Jan Mayen og fanget 30 kval på 3 uker under vanskelige forhold med mye kuling og storm. Fire fartøyer var i Øst Finnmark og østre del av Barentshavet og fanget 22 kval med begrensning i kvantum som kunne omsettes.

Kvalitetsboken for behandling av kvalkjøtt har gitt resultater. Mattilsynet og lagets kontrollører merker bedring i kvalitet og behandling av kvalkjøttet.

Tabell 59: Kvantums- og verdiutvikling for rognkjeksrogn 2000–2008 (tusen liter og tusen kroner)

	2000		2001		2002		2003		2004	
	Utilvirket	Tilvirket	Utilvirket	Tilvirket	Utilvirket	Tilvirket	Utilvirket	Tilvirket	Utilvirket	Tilvirket
Øst-Finnmark	106,7		219,2		182,8		109,8	0,5	67,2	
Vest-Finnmark	36,4	10,1	111,5	15,1	155,6	13,7	109,2	18,4	91,6	51,5
Troms	126,6	0,4	270,2	4,7	395,5	4,9	274,2	12,7	268,5	10,1
Vesterålen	36,2		63,0		58,9		59,0		53,3	3,5
Lofoten	20,8	13,7	18,5	70,1	20,4	51,9	19,7	79,3	28,1	53,3
Kvantum	326,7	24,2	682,4	89,9	813,2	70,5	571,9	110,9	508,7	118,4
Verdi	8.596	947	18.580	3.708	23.754	3.239	18.665	6.444	18.636	7.861
Omregnet til tønner	2.513	230			6.255	672	4.399	1.056	3.913	1.128
Sum omregnet tønner		2.743				6.927		5.455		5.041
Sum kvantum		350,9		772,3		883,7		682,8		627,1
Sum verdi		9.542		22.287		26.993		25.109		26.497
	Liter	Tønne	Liter	Tønne	Liter	Tønne	Liter	Tønne	Liter	Tønne
Gjennomsnittspris	26,31	4.117	27,23	4.332	29,21	4.820	32,64	6.102	36,63	6.969

Markedsrådet for hval

I 2008 ble det inntrukket 50 øre fra fanger og 50 øre fra kjøper for hvert kilo kvalkjøtt som ble omsatt i Norges Råfisklags distrikt. Disse midlene bidro sammen med midler fra fangere utenfor Råfisklagets distrikt til en frivillig felles ordning for innenlands generisk markedsføring av kvalkjøtt.

Krill fra Sørishavet

De tre siste årene har fartøy hjemmehørende i Råfisklagets distrikt drevet fiske etter krill i Sørishavet. Fangst og omsetning av slike skalldyr kommer inn under råfiskloven og fiskesalgslagenes enerett til omsetning.

Krill er et rekelignende krepsdyr som går til produksjon av mel og olje om bord i fiskefartøylene. Produktene blir landet i Sør-Amerika. Krillen brukes blant annet til fiskefôr og som ingrediens i kosttilskudd, kosmetikk og medisiner.

Totalt ble det til Råfisklaget i 2008 innmeldt 63.000 tonn med slik krill til en verdi av 20 millioner kroner. I 2006 og 2007 utgjorde innmeldingene henholdsvis 9.000 og 53.000 tonn til verdi 3 og 17 millioner kroner.

Rognkjeks (*Cyclopterus lumpus*)

Omsetningen av rognkjeksrogn kommer fra et fiske i området fra Finnmark til Lofoten. Fisket foregår fra midten av mars, med tidligst oppstart i vest og med avslutning i månedsskiftet juni/juli i Øst-Finnmark. Markedet etterspør årlig rognkjeksrogn tilsvarende i overkant av 30.000 tønner á 105 kg saltet rognkjeksrogn, hvor Norge står for 10–15 prosent av fangsten. Island og Grønland har årlige fangster som normalt svinger mellom 8. og 12.000 tønner, mens New Foundland's rognkjeksfiske har variert mye de siste årene, fra vel 15.000 tønner i 2004 til bare 2.300 tønner i 2008.

Det norske fisket har fra 1997 til 2004 vært regulert med kvoter på 2.000 liter pr. fartøy. Denne kvoten ble i 2005 redusert til 1.800 liter, men ble i 2006 igjen oppjus-

tert til 2.000 kg, og ble da for første gang regnet i kg i stedet for liter. 2.000 kg var kvoten også i 2007, men denne ble økt til 2.500 kg i 2008.

Gjennomsnittlig oppnådd pris til fisker for rognkjeksrogn økte hvert år fra 2000 og fram til 2004. I 2000 ble gjennomsnittsprisen for rårogn kr 26,31 pr. liter. Den gikk opp til 36,63 pr. liter i 2004, men i 2005 ble den redusert til kr 32,14 pr. liter og gikk i 2006 ytterligere ned til kr 26,77 pr. kg. I 2007 var gjennomsnittsprisen for rårogn helt nede i kr 25,05 pr. kg, det vil si at praktisk talt alt ble omsatt til minsteprisen som var kr 25,- pr. kg. Prisen tok seg noe opp i 2008, til et gjennomsnitt på like i overkant av kr 27,- pr. kg utilvirket rogn, da med en minstepris på kr 26,75 pr. kg. Oppnådd gjennomsnittspris på sjølprodusert rognkjeksrogn gikk ned fra en toppnotering på nær kr 7.000,- pr. tønne i 2004 til kr 5.000,- pr. tønne i 2005 og videre til kr 3.560,- pr. tønne i 2006, men tok seg opp til kr 3.800,- i 2007 og kr 4.300,- i 2008. Minsteprisen for sjølprodusert rogn var kr 3.750,- pr. tønne i 2008.

I 2004 ble det totalt fisket rognkjeks for produksjon av 45.000 tønner, noe som førte til store lager ved inngangen til 2005-sesongen. Dette førte til usikkerhet i markedet. Norge, Island, Grønland og Newfoundland ble enige om å begrense fangsten for produksjon av 28.000 tønner i de tre etterfølgende årene. Resultatet endte på dette nivået i 2005 og 2006, men produksjonen falt helt ned til 22.000 tønner i 2007, først og fremst på grunn av svikt i fiskeriene ved Newfoundland. I 2008 ble fangsten omregnet til 28.000 tønner.

De dårlige markedsforholdene har ført til reduksjon i Råfisklagets minstepriser for rognkjeksrogn i 2005–2007, men foran 2008-sesongen ble minsteprisene økt noe fra året før, til kr 26,75 pr. kg utilvirket rogn, og kr 3.750,- pr. tønne tilvirket rogn. Det framgår av tabellene nedenfor at fangsten økte kraftig fra 2007 til 2008, omregnet i tønner fra 2.500 til 5.300. Deltakelsen i fisket tok seg også opp, fra 231 båter i 2007 til 366 båter i 2008.

2005		2006		2007		2008		
Utlivirket	Tilvirket	Utlivirket	Tilvirket	Utlivirket	Tilvirket	Utlivirket	Tilvirket	
47,7		36,4		9,3		59,2		Øst-Finnmark
64,1	17,5	54,0	2,8	31,4	1,4	118,8	15,3	Vest-Finnmark
211,1	22,6	191,1	24,7	209,9	13,1	365,7	28,3	Troms
44,1	2,6	5,8	0,8	46,4	1,4	60,7	0,3	Vesterålen
12,1	20,6	12,8	16,8	6,0	5,7	20,6	8,9	Lofoten
379,1	63,3	300,1	45,1	303,0	21,5	624,9	52,8	Kvantum
12.183	3.010	8.033	1.523	7.592	779	16.877	2.171	Verdi
2.916	602	2.308	429	2.331	205	4.807	503	Omregnet til tønner
	3.518		2.737		2.536		5.309	Sum omregnet tønner
	442,4		345,2		324,5		677,7	Sum kvantum
	15.193		9.556		8.370		19.048	Sum verdi
Liter	Tønne	Kg	Tønne	Kg	Tønne	Kg	Tønne	
32,14	5.001	26,77	3.561	25,05	3.802	27,01	4.319	Gjennomsnittspris

Tabell 6o: Kvantums- og prisutvikling for torskelever 1999–2008 (tonn og kroner)

Kvantum og pris	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvantum torskeler totalt	3.776	3.579	4.597	6.255	5.328	3.592	4.454	5.600	6.063	5.357
Gjennomsnittspris torskeler pr. kg	2,96	2,81	3,47	2,81	2,08	1,69	3,52	4,30	4,68	3,95
Minstepris torskeler pr. kg (vinter)	2,75	2,50	2,50	2,50	2,00	1,00	3,00	4,00	4,50	3,50
Kvantum torskeler på auksjon			250	331	221	110	218	161	250	224
Gjennomsnittspris torskeler pr. kg på auksjon			8,25	4,27	3,89	9,11	10,04	7,41	9,68	12,04

Tabell 6i: Kvantums- og prisutvikling for torskerogn 1999–2008 (tonn og kroner)

Kvantum og pris	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvantum torskerogn totalt	2.400	2.284	2.668	3.464	3.255	3.298	3.081	3.360	3.833	3.859
Gjennomsnittspris torskerogn pr. kg	11,65	12,09	18,47	20,40	9,64	8,53	10,26	11,08	12,19	12,74
Minstepris torskerogn pr. kg (vinter)	11,75	12,00	13,00	19,50	10,00	8,50	10,00	11,00	12,00	13,00
Kvantum torskerogn på auksjon			154	204	94	86	108	78	103	110
Gjennomsnittspris torskerogn pr. kg på auksjon			53,69	32,54	11,11	14,40	15,08	17,93	22,74	20,50

Biprodukter

Hermetikkindustrien og trandamperiene viste stor interesse for torskeler også i 2008. Interessen for fryst lever var stabil.

Kvantumsmessig ble 2008 et bra år. Eksportert kvantum i 2008 var likt i kvantum og verdi med eksporten i 2007.

Sjølproduksjon av tørrfisk

Kjøpere og eksportører viste i 2008 stor interesse for sjølproduisert tørrfisk, som i mange tilfeller ble hentet direkte fra fiskehull. Dette gjaldt spesielt sei, som ga et godt utbytte til fisker, da fisken ikke var helt tørr ved innhenting. Kjøper dekker alle omkostninger med innhenting av tørrfisk. Det var satt av kroner 100.000,- til føring av tørrfisk fra fisker til kjøper.

Tabell 6z: Sjølproduksjon av tørrfisk 2007 og 2008 (tonn og kroner)

Kvantum og pris	2007	2008
Kvantum torsk totalt	952	1.220
Gjennomsnittspris torsk pr. kg	15,10	16,46
Kvantum sei totalt	574	537
Gjennomsnittspris sei pr. kg	6,57	6,72
Annen fisk totalt	57	102
Gjennomsnittspris annen fisk pr. kg	8,21	6,81
Antall involverte yrkes- og fritidsfiskere	474	561

Kontrollordninger

Salgslagets kontrollplikt og kontrollansvar er nedfelt i råfisklovens § 7, Lov om saltvannsfiske § 45 a jfr. §§ 7 og 11 i samme lov, forskrift om salgslagenes kontrollplikt og Norges Råfisklags egne forretningsregler. Kontrollen omfatter henholdsvis innkjøps-/salgskontroll hos registrerte kjøpere i Råfisklagets distrikt, kvote-/bifangstkontroll samt kontroll med salgslagets egne bestemmelser.

I beretningsåret utgjorde kontrollavdelingen 7 årsverk. Det benyttes også personellressurser fra IT og økonomiavdelingen til blant annet kvotekontroll. I tillegg til dette brukes det personellressurser ved regionkontorene. Totalt ble det benyttet ca. 9 årsverk til kontrollvirksomhet i 2008.

Kontrollavdelingen i Tromsø

Viktige oppgaver i den sentrale kontrollavdelingen er vanlig ressurskontroll, veiledning og kvalitetsfremmende tiltak. Avdelingen har også ansvaret for gjennomføring av kvotekontroll for alle fartøy registrert i Råfisklagets distrikt. All saksbehandling i forbindelse med kvotekontroll gjøres ved kontoret i Tromsø.

Ved gjennomføring av ressurskontroll er det blant annet viktig å påse at landet fangst blir korrekt registrert på slutt-seddel. Det utføres også større omsetningskontroller, hvor man ser på bedriftenes kjøp og salg av fisk.

Avdelingen er mye involvert i forskjellige prosjekter for bedring av kvaliteten på fisk og fiskevarer som omsettes i lagets distrikt.

Kontrollavdelingen tilbyr også tjenester i form av tineprøver av ombordfryste reker og ombordfryst fisk, sistnevnte etter avtale med Råfisklagets auksjonsavdeling i Svolvev.

Beretningsperioden

I beretningsperioden har kontrollavdelingen hatt et nært og godt samarbeid med flere andre kontrollinstanser. Den har faste samarbeidskontroller med Fiskeridirektoratet, Kystvakta og Justervesenet og har felles utveksling av nødvendig informasjon for å kunne utføre kontrollvirksomheten på en beste mulig måte.

I ressurskontrollen brukes et system for strategisk risikovurdering. Dette blir gjort i samarbeid med Fiskeridirektoratet og baseres på felles prinsipper. Gjennom dette systemet er det utarbeidet en felles nasjonal plan for strategisk risikovurdering av ressurskontrollen.

Ellen Margrete Kalvenes, vinner av NM i sjømat for fiskediskansatte 2008.

Kontrollavdelingen har i 2008 brukt ekstra ressurser på arbeid som har som mål å heve kvaliteten på fisk som landes og omsettes gjennom Råfisklaget. Avdelingen har vært involvert i flere prosjekter blant annet Skreikampanjen, prosjekt snurrevad, prosjekt seinotfiske og generell kvalitetsinformasjon til næringsaktørene i form av kurs og møter.

Ellers har avdelingen arbeidet med generell ressurskontroll. Her har man fulgt de vanlige fiskerisesongene fra nord til sør. Et viktig fokus har vært rett bruk av slutt-seddel både med hensyn til krav til utfylling og innsending, men også at det er korrekte opplysninger på seddelen.

Styrets markedsmidler

Styret setter årlig av bevilgninger til markedstiltak. Markedsbevilgningene håndteres administrativt, men styrets arbeidsutvalg bidrar til overordnede prioriteringer og får referert bevilgninger og avslag. Bevilgningene brukes til markedsføring, kvalitetstiltak og produktutvikling med sikte på å fremme salget og øke verdien av produkter av hvitfisk og andre arter som Råfisklaget har omsetningsretten til. Profilering av Norges Råfisklag er også en del av utvalgets arbeidsområder.

Tabell 63: Kontrollomfang i perioden 2000–2008

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kontrollrunder	127	69	186	196	262	143	156	173	200
Tineprøver Fisk	64	37	33	14	5	0	1	0	0
Tineprøver Reker	35	137	140	65	62	62	41	25	27
Omsetningskontroller	7	7	3	7	3	5	7	2	3

Av saker som ble støttet i 2008 kan nevnes:

- Markedsprosjekter sammen med sjømatleverandører i forbrukermarkedet
- Markedsprosjekter for taskekrabbe i Russland og Sverige
- Markedsprosjekt for hyse i Storbritannia
- Profilering av sjømat på arrangementer rettet mot ungdom.
- Bedriftsrettet forskningsprosjekt saltfisk Spania
- Verdikjedeprojekt saltfisk fra fisker til marked
- Arktisk kokk med hval og klippfisk sei på menyen
- NM for fiskediskansatte
- Kåring av årets beste klippfisk
- Det norske måltid – kåring av beste produkter
- Film om klippfisk ved klippfiskmuseet

Råfisklagets medvirkning i markedsutvalgets prosjekter bidrar til et nært samarbeid med bedrifter og organisasjoner i næringen. På svært mange områder har alle aktørene i verdikjeden felles visjoner og mål. Det er viktig for Råfisklaget å arbeide med markedsprosjekter. Det totalbeløp som bevilges hvert år, er beskjedent i den store sammenhengen, men kan ha stor betydning for gjennomføringen av enkeltprosjekter. I tillegg er virksomheten med på å sette fokus på markedsarbeid, og det bidrar til markedskunnskap internt i salgslaget. Råfisklaget viser ansvar for hele verdikjeden.

Økonomi

Oppgjør gjennom laget

Det har i 2008 vært foretatt oppgjør for fangster til en verdi av omlag 4,8 milliarder kroner til norske fiskere som har levert fangst i Norges Råfisklags distrikt. Totalt ble det foretatt ca. 200.000 oppgjør.

Med innsendte sluttседler som grunnlag, garanterer Norges Råfisklag oppgjør for alle leveranser fra norske fiskere. Oppgjørstiden til fisker er 15 dager etter at fangsten er levert. Dette bidrar til å sikre økonomi og likviditet for fiskerne, og reduserer behovet for å ta ut forskudd på fangstoppgjør hos fiskekjøper.

Oppgjørsordningen for fiskerne har høy prioritet i Norges Råfisklag. Det satses store ressurser på å opprettholde nøyaktighet, punktlighet og service for fiskerne gjennom denne rutinen. Oppgjørsordningen er en unik tjeneste. Kommer fiskekjøperen i økonomiske vanskeligheter, unngår fiskerne gjennom oppgjørsordningen risikoen for å bli påført et økonomisk tap. Dette viser hvilket økonomisk sikkerhetssystem fiskerne har gjennom Norges Råfisklag. Sammen med Råfisklagskortet er denne tjenesten i dag det beste og mest fleksible oppgjørssystemet for norske fiskere.

Gjennom oppgjørsordningen sikres fiskerne like leveringsvilkår og kjøperne like konkurransevilkår. Som det eneste salgslaget i Norge er det adgang til å få utbetalt forskudd i form av kontanter, varer og lignende direkte fra fiskekjøperen, som kan trekke inntil 25 prosent av sluttседdelens verdi til dekning av sitt tilgodehavende. En annen

løsning er at kjøperen sender inn transporterklæring for mellomværendet – underskrevet av fisker – til Råfisklaget som da overfører betaling til kjøper etter hvert som sluttседlene kommer inn. Dette sikrer kjøperen betaling for et eventuelt tilgodehavende uansett hvor fangsten leveres.

Når det gjelder forskuddsbehovet som fiskerne har under fisket, så tilbyr Råfisklaget en unik løsning til de fiskerne som har Råfisklagskortet. Denne fungerer slik at straks sluttседdelen er registrert og godkjent hos Råfisklaget utløses det automatisk en kredittramme på fiskers konto tilsvarende oppgjøret. Denne rammen kan disponeres fram til oppgjøret overføres til konto 15 dager etter sluttседeldato. Ved bruk av denne løsningen må fiskeren betale renter for de dagene kreditten benyttes, men det er likevel et godt og rimelig tilbud. Dette tilbudet gir fiskeren mulighet til å disponere fangstens verdi kun 3 dager etter at fangsten er levert!

Som en tilleggstjeneste under oppgjørsordningen er det utviklet et opplegg med betalingsformidling der fisker selv kan bestemme at oppgjøret skal fordeles til ulike kontoer og betalingsmottakere. Eksempel på dette er at noen fiskere overfører et fast beløp til egen skattetrekk-skonto etter bortfall av ordningen med sikringstrekk. Mange fiskere inngår avtaler med leverandører av redskap, bunkers, proviant, etc., om at betaling kan foretas ved trekk i oppgjøret fra Råfisklaget. Dette gir fiskeren større kredittmulighet i driftssituasjonen.

For å redusere bilags- og transaksjonsmengden produserer Råfisklaget en ukentlig samleavregning som kan benyttes som regnskapsbilag, og en ukentlig samlekvittering for banktransaksjonene.

Råfisklaget har satset på å utvikle elektroniske løsninger for effektivt å kunne håndtere den store informasjonsmengden som er knyttet til omsetningen, og denne satsingen har gitt store gevinster samtidig som det er etablert en teknologisk plattform for fremtiden med mulighet for utvikling av nye tjenester og effektive rutiner.

Råfisklagets har over flere år stimulert kjøperne gjennom et økonomisk bidrag til installasjon av elektroniske systemer for behandling og overføring av sluttседler, og ved utgangen av 2008 ble nesten alt av sluttседdelmassen innsendt elektronisk. Målsettingen er at samtlige sedler kommer inn over nettet.

Råfisklaget tilbyr kjøperne en løsning med E-faktura. Dette er blitt godt mottatt, og ved utgangen av 2008 benyttet ca. 80 prosent av kjøperne denne løsningen der data fra faktura overføres elektronisk og kan, noe avhengig av den tekniske løsningen, oppdatere kjøperens systemer automatisk.

Strukturavgift

I henhold til forskrift datert 30. juni 2004 om strukturavgift og strukturfond for kapasitetstilpasning av fiskeflåten har Fiskeri- og kystdepartementet med hjemmel i Lov om saltvannsfiske pålagt salgslagene å kreve inn strukturavgiften.

Strukturavgiften fastsettes av Stortinget. Avgiftssatsen for perioden 1. januar til 30. juni 2008 var 0,18 prosent av brutto fangstverdi fratrukket lagsavgift til salgslaget (trekkgrunnlag I).

Innkrevning av strukturavgift opphørte 30.06.2008.

Kontrollavgift

Stortinget godkjente i desember 2004 innføring av særskilt kontrollavgift for alle leveranser av fisk, fiskeprodukter, med videre. Fiskeri- og kystdepartementet fastsatte gjennom forskrift at innkreving av avgiften skulle iverksettes fra 1. januar 2005, og at salgslagene skulle foreta innkrevningen gjennom trekk i fiskers avregning for førstehåndsomsatte fangster.

Avgiftssatsen for perioden 1. januar til 31. desember 2008 var 0,2 prosent av trekkgrunnlag 1 på avregningen, og avgiften innbetales terminvis til Fiskeridirektoratet.

Matproduksjonsavgift

Råfisklaget og de øvrige fiskesalgslagene i Norge har i oppgave å innkreve matproduksjonsavgift fra kjøpere til Mattilsynet. Avgiften innkreves av produkter til konsum med en sats på kr 14,60 pr. tonn levert (rund vekt).

Matproduksjonsavgiften ble iverksatt fra 1. januar 2004.

Eiendomsdrift

Gjennom sitt heleide datterselskap Fiskernes Hus AS forvaltes sentrale eiendommer i Tromsø og Svolvær. I Tromsø eies bygningene Sjøgata 41/43, Stortorget 2 og Sjøgata 39, som fremstår som et samlet kvartal på ca. 7.000 kvm. Lokalene leies ut til en rekke virksomheter, og der også Råfisklaget har sitt hovedkontor.

I Svolvær eies bygget Fiskergata 22 på ca. 4.500 kvm. Leietakere er i stor grad offentlig virksomhet, og lagets regionkontor har sine lokaler der.

Eiendommene forvaltes godt, og kontinuerlig vedlikehold gjør at bygningene fremstår som attraktive, moderne og konkurransedyktige på markedet. Fiskernes Hus AS ønsker å være en langsiktig og seriøs eiendomsforvalter.

Fiskernes Hus AS har 25 prosent eierandel i Samvirkegården i Tromsø. Sammen med den andre eieren, Coop Nord (75 prosent), er det startet et utviklingsprosjekt der planen er å oppføre et nytt bygg på et av de mest sentrale og attraktive områdene i Tromsø sentrum. Dersom alt går etter planen, vil det nye bygget kunne stå ferdig i 2011. Norge Råfisklag har bidratt og deltatt aktivt i planarbeidet for etablering av et nasjonalt kyst- og sjømatcenter i bygget.

Kapitalforvaltning

Styret har godkjent lagets strategi og retningslinjer for kapitalforvaltningen der det er definert hvilke rammer og risiko porteføljen skal følge. Et mål for forvaltningen er å oppnå god avkastning gjennom moderat risiko. Dette oppnås ved å sette sammen porteføljen i ulike aktivaklas-

ser og bruk av flere forvaltere, og det søkes å benytte instrumenter som svinger ulikt.

Den aktive porteføljen – handelsporteføljen – er definert som langsiktig likviditet. Utenom denne er kortsiktig likviditet og strategiske plasseringer i form av anleggsaksjer.

Den aktive kapitalforvaltningen foretas av tre eksterne forvaltere i tillegg til egen forvaltning av en mindre andel av porteføljen. Alle forvalterne følger samme retningslinjer, og resultatene blir kontinuerlig sammenlignet. Dersom en forvalter oppnår svakere resultater over tid, vil denne bli skiftet ut med annen forvalter.

Til hvert styremøte fremlegges rapport om kapitalforvaltningen med oversikt over resultat og rammer, samtidig som det gis en vurdering av utsiktene fremover på finansmarkedet.

Informasjonsteknologi

I 2008 ble det lagt ned mye arbeid i to store oppgaver innen elektronisk auksjon og automatisk tilskuddsbehandling. Vi har videre medvirket i de nasjonale prosjektene eSporing og EU fangstsertifikat samt effektivisering av datautveksling mellom fiskesalgslagene og Fiskeridirektoratet. På den tekniske infrastrukturen ble det i 2008 fokusert på forbedringer i sikkerhetssystemene og internetttilgangen.

Elektronisk auksjon

Etter en lang utviklings- og testperiode var vi ved utgangen av året klar til å vise fram Råfisklagets nye auksjonssystem – NR Auksjon til de første fiskekjøperne. Vi synes selv systemet har blitt både funksjonelt og effektivt, og håper at dette skal bli et godt verktøy i fiskeomsetningen framover.

NR AUKSJON

eSporing

Vi har sammen med representanter fra de øvrige primærnæringene ivaretatt fiskerienes rolle i dette svært omfattende nasjonale prosjektet. Så langt har arbeidet fokusert på kravinnsamling til et nasjonalt system for elektronisk kjedesporing i alle matvarenæringene.

EU fangstsertifikat

Arbeidet ble initiert etter at EU varslet krav om dokumentasjon for alle fiskeprodukter fra Norge og inn til EU. Det foreligger enighet om at det norske sluttsettelsesystemet med tilhørende kontrollregime utgjør et godt utgangspunkt for slik dokumentasjon. Salgslagene skal sammen med Fiskeridirektoratet planlegge og realisere et system for mest mulig elektronisk produksjon og formidling av sertifikater for fiskeleveranser til EU-markedet.

Teknisk infrastruktur

I internettets tidsalder med dertil hørende utfordringer på virus, søppelpost, innbrudd osv. valgte vi i 2008 å styrke våre systemer på dette ytterligere. Pga økt trafikk

Foto: Lisbeth Drotz

til våre egne internettjenester (www.rafisklaget.no og den kommende NR Auksjon) har vi også oppgradert kapasiteten på internettforbindelsen.

Distribusjon av produkt- og prislister

Fra høsten 2008 ble produkt- og prislister tilgjengelig fra www.rafisklaget.no. Det forenkler tilgangen til prislister for fiskekjøperne etter prisendringer.

For øvrig har vårt nettsted – www.rafisklaget.no vært under utvikling og forebedring gjennom hele året. Nettstedet har status som sentral informasjonskanal til våre kunder og dette er gjenspeilet i en egen redaksjon som ivaretar utviklingen.

Råfisklagskortet

Råfisklagskortet er et internasjonalt betalingskort som gjennom en moderne og avansert funksjonalitet og flere gode rabattavtaler, gjør at Råfisklaget kan tilby fiskerne et komplett oppgjørstilbud.

Når sluttseddel er innsendt og godkjent, utløses automatisk en kreditt på Råfisklagskontoen tilsvarende utbetalingsbeløpet. Denne kreditt kan fisker disponere mot en rentegodtgjørelse. Fiskeren vil dermed ha verdien på sluttseddelen tilgjengelig nesten 14 dager før endelig oppgjør finner sted.

Det ble i 2008 inngått en avtale på marint førstehjelpsutstyr med Norsk Folkehjelp. Avtalen gir inntil 30 prosent rabatt, og ble tilgjengelig for Råfisklagskortkundene fra 01.01.09.

Markedsrenten var ustabil i 2008. En økning på begynnelsen av året resulterte i et «overskudd» av renter på Råfisklagskontoen. Da finanskrisen slo til i 2. halvår, med hurtig fallende markedsrenter, ble dette overskuddet tilbakeført til Råfisklagskortkundene i form av høye renter på innskudd. Ved starten av 2008 var rentesatsen 4,75 prosent og ved utgangen helt opp i 7 prosent, noe som ga fiskerne en rente helt oppe i norgestoppen i denne perioden.

Årsgebyr på kort og månedsgebyr på nettbank skulle fjernes 01.01.08. Dette var ikke helt enkelt å få til i de forskjellige systemene, noe som medførte gjentatte manuelle tilbakeføringer på de forskjellige konti. Ved utgangen av året var oppdateringene gjennomført.

Etter anbudsrunde til forskjellige banker, ble avtalen med Fokus Bank som hovedbankforbindelse fornyet. I den nye avtalen ble gebyrer ved bruk av nettbank fjernet og gebyret ved bruk av kontofontjenesten halvert.

Saldo på Råfisklagskontoene var kr 333 millioner pr. 31.12.2008. Gjennomsnittlig saldo på ca. 362 millioner i løpet av året. Antall konti var ca. 2.200, av disse var 257 nye av året. En del konti ble avsluttet som følge av at innehaverne gikk over i andre yrker, ble pensjonerte eller hadde relasjoner i andre banker hvor de pliktet å få oppgjøret inn til denne banken.

Valg og oppnevninger til tillitsverv

I henhold til gitte fullmakter har styret i beretningsåret 2008 foretatt valg og oppnevninger til tillitsverv i selskaper og utvalg hvor Norges Råfisklag har representasjonsrett. En oversikt over Råfisklagets representasjon i styre, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringen er satt opp bak i beretningen.

Statistikk

Ingen priser eller verdier for ulike år er korrigert for inflasjon.

Tabell 64: Totalomsetning Norges Råfisklags distrikt i kvantum rund vekt og verdi 2000–2008 (tonn og 1000 kr)

Varesort	2000		2001		2002		2003		2004	
	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr
Torsk	296.168	3.668.469	301.060	3.869.025	313.887	3.643.233	252.218	2.550.933	256.980	2.883.549
Hyse	45.208	469.769	55.260	621.460	53.678	516.550	53.905	343.763	59.812	368.113
Sei	106.521	436.981	103.836	463.807	109.093	451.624	115.400	377.194	109.172	382.051
Lange	5.097	56.832	4.112	58.550	4.726	57.784	5.385	55.467	5.309	61.020
Brosme	8.866	62.066	7.605	59.164	6.758	51.154	6.203	41.219	5.511	35.433
Lyr	1.547	11.403	1.188	8.835	1.440	11.103	1.615	12.706	1.529	12.913
Bleike	26	203	24	227	26	177	16	88	10	58
Kveite	401	15.367	377	15.341	415	16.886	465	18.405	559	22.157
Blåkveite	10.473	166.471	11.392	184.014	6.808	79.447	8.023	108.672	10.482	173.318
Flyndre	2.077	17.426	1.188	10.491	1.110	10.240	1.621	15.695	1.465	15.523
Skate	60	141	90	168	113	226	58	134	68	165
Steinbit	2.452	14.032	1.758	11.950	1.951	12.703	1.609	9.936	1.870	12.503
Breiflabb	1.441	36.234	2.173	61.960	1.285	33.017	1.432	32.169	1.933	43.888
Uer	13.892	93.000	11.981	84.485	8.591	57.582	6.867	45.823	6.254	46.545
Isgalt	52	253	46	172	17	50	22	82	69	270
Kvitlaks	4.479	13.120	7.344	27.143	5.837	19.696	7.475	22.974	10.806	29.678
Piggvar	1	41	3	64	1	30	2	49	3	72
Piggå	765	5.079	397	3.154	326	2.493	411	3.127	387	3.268
Ål	5	128	9	256	8	219	6	168	4	108
Diverse fisk	4.470	12.140	7.061	20.817	4.265	9.119	4.030	7.094	6.174	9.757
Fisk i alt	504.000	5.079.155	516.905	5.501.082	520.335	4.973.330	466.764	3.645.699	478.396	4.100.389
Biprodukter	10.759	64.949	11.853	107.423	14.392	134.555	12.203	80.051	10.436	74.535
Skalldyr og bløtdyr	81.330	1.045.451	56.296	648.535	63.469	661.656	55.524	604.333	51.061	658.355
Småkval (vågekval)	684	18.665	942	22.649	776	22.183	756	22.151	615	18.116
Total omsetning	6.208.220	6.279.690	5.791.723	5.791.723	5.791.723	5.791.723	4.352.234	4.352.234	4.851.396	4.851.396

Inkludert i tallene over:

Sjøtilvirket tørrfisk	2.320	22.037	2.429	23.689	2.090	19.037	2.842	23.736	2.406	23.468
Sjøtilvirket saltfisk	3.496	31.958	1.511	14.765	1.937	20.185	47	461	378	3.998

* Krill fisket i Sørishavet av fartøy hjemmehørende i Råfisklagets distrikt utgjorde av skalldyr og bløtdyr henholdsvis 9.000, 53.000 og 63.000 tonn til verdi 3, 17 og 20 millioner kroner i årene 2006, 2007 og 2008.

Tabell 65: Minstepriser for utvalgte fiskesorter sløyd uten hode 2000–2008 (kroner pr. kg)

Sortering	2000				2001				2002				2003				2004			
	Vint.	Vår	Som.	Høst	Vint.	Vår	Som.	Høst	Vint.	Vår	Som.	Høst	Vint.	Vår	Som.	Høst	Vint.	Vår	Som.	Høst
Torsk	over 5 kg																			
Torsk	over 2,5 kg*																			
Torsk	19,00	19,00	19,00	19,00	20,00	20,00	20,00	20,00	19,00	17,25	17,25	16,00	15,00	15,00	15,00	15,00	17,00	17,00	17,00	17,00
Torsk	15,60	15,60	15,60	15,60	15,60	15,60	15,60	15,60	15,60	14,75	14,75	13,50	13,00	13,00	13,00	13,00	14,00	14,00	14,00	14,00
Hyse	over 8 hg																			
Hyse	12,60	12,60	13,00	13,40	14,30	14,30	14,30	14,30	14,30	13,50	13,50	11,25	10,00	8,00	8,00	8,00	7,50	7,50	7,50	7,75
Sei	over 2,3 kg																			
Sei	1,2–2,3 kg																			
Sei	6,40	6,40	6,00	6,20	6,40	6,40	5,90	6,00	6,20	6,00	6,00	5,60	5,20	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Sei	5,35	5,35	5,00	5,00	5,20	5,20	4,70	4,80	5,20	5,00	5,00	4,70	4,30	4,30	4,30	4,30	4,30	4,30	4,30	4,30
Brosme	over 2,0 kg																			
Brosme	9,50	9,50	9,50	9,50	10,00	10,00	9,50	9,50	10,50	10,50	10,50	9,25	8,60	8,60	8,60	8,60	8,60	8,40	8,40	8,40

* Fra mai 2007 ble det opprettet egen minstepris for torsk over 5,0 kg. I denne tabellen er derfor minsteprisen for torsk over 2,5 kg fra og med vår 2007 begrenset til torsk 2,5–5,0 kg.

Tabell 66: Totalomsetning 1940–2008 (Kvantum er oppgitt i sløyd/hodekappet vekt og i verditallene er pristilskudd som ble gitt før 1994 inkludert)

	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949
Kvantum tonn	208.141	203.368	181.752	144.451	149.952	111.861	226.004	303.505	248.103	237.769
Verdi 1000 kr	29.527	59.410	60.820	54.491	57.983	45.774	77.199	116.961	102.144	107.327
	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
Kvantum tonn	261.045	297.534	301.299	279.541	247.434	286.916	346.492	278.645	318.946	341.413
Verdi 1000 kr	125.656	180.709	192.021	178.802	173.556	213.641	239.725	215.494	247.452	273.215
	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
Kvantum tonn	315.484	330.191	306.506	324.486	310.337	360.782	383.017	341.307	351.677	384.675
Verdi 1000 kr	267.257	297.981	275.018	295.158	290.757	391.963	426.017	387.485	408.878	419.671
	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Kvantum tonn	406.245	412.057	425.131	387.232	371.311	336.073	383.579	410.303	378.704	377.650
Verdi 1000 kr	484.040	637.643	695.534	742.950	973.655	814.717	1.168.632	1.408.011	1.382.418	1.444.953
	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Kvantum tonn	348.926	391.888	403.551	373.718	378.615	348.597	315.285	344.107	318.025	279.965
Verdi 1000 kr	1.625.268	1.977.684	1.987.888	2.032.106	2.138.646	2.285.741	2.672.478	3.082.595	2.504.406	2.223.209
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Kvantum tonn	236.361	278.751	336.632	387.268	446.273	456.286	445.620	541.376	497.111	467.795
Verdi 1000 kr	2.366.686	3.082.242	3.421.003	3.445.158	4.081.976	4.594.394	4.193.683	4.850.308	6.065.452	6.559.644
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Kvantum tonn	433.842	421.796	432.419	386.968	386.068	385.991	410.745*	400.946*	402.503*	
Verdi 1000 kr	6.208.220	6.279.506	5.791.724	4.352.234	4.851.396	5.167.364	5.871.815*	6.586.280*	6.158.480*	

* Krill fisket i Sørishavet av fartøy hjemmehørende i Råfisklagets distrikt utgjorde av skalldyr og bløtdyr henholdsvis 9.000, 53.000 og 63.000 tonn til verdi 3, 17 og 20 millioner kroner i årene 2006, 2007 og 2008.

Tabell 67: Gjennomsnittlig oppnådde priser for alle størrelser av fersk og ombordfryst torsk, hyse og sei sløyd uten hode 2000–2008 (kroner pr. kg)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Torsk	18,54	19,52	17,43	15,01	16,86	18,42	20,52	23,07	23,18
Hyse	14,26	15,63	13,54	8,66	8,60	10,40	13,46	13,29	10,33
Sei	5,99	6,28	5,99	5,03	5,26	6,47	8,01	7,63	7,44

Norges Råfisklags informasjonsmagasin kom ut i fire utgaver i 2008.

Representanter fra Norges Råfisklag i styrer, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringen pr. 31.12.2008

Styrer

Fiskeribladet/Fiskaren AS:

Alf-Erik Veipe
Vara Knut Werner Hansen

Fiskernes Hus AS:

Tommy Nygård, styreleder
Lena Pettersen, daglig leder
Alf-Erik Veipe
Kurt Ludvigsen
Brita Åsheim Rasmussen

Kystens Hus AS:

Trygve Myrvang, leder
Alf-Erik Veipe

Marinvest AS:

Einar Frismo, styreleder
Hilmar Blikø, nestleder
Benedicte Nielsen
1. vara Svein Ove Haugland
2. vara Kurt Ludvigsen

Måsøy Næringsutvikling AS:

Tommy Nygård

Nofima AS:

Trygve Myrvang

Samvirkegården AS:

Alf-Erik Veipe
Vara Tommy Nygård

Sjøgata 41/43 ANS:

Alf-Erik Veipe, styreleder
Kurt Ludvigsen
Lena Pettersen

Støttefondene for mottaksstasjoner:

Finnmark: Willy Andreassen
Troms: Robert Hansen
Nordland: Jan Andersen
Trøndelag: Hilmar Blikø

Råd/utvalg

Arbeidsmiljøutvalget:

Alf-Erik Veipe
Lena Pettersen
Tove Isaksen
Kjell-Arne Pedersen

Eksportutvalget for fisk:

Medlemmer av markedsgrupper:
Norge: Tor-Edgar Ripman
Konvensjonell sektor: Lise Mangseth
Torskfisker: Benedicte Nielsen
Reker: Tor-Edgar Ripman

Fiskernes Ulykkeskasse:

Ingvald Olsen (samarbeidsutvalget)
Hilmar Blikø (styret)

Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd:

Robert Hansen
Vara Hilmar Blikø
Trygve Myrvang
Vara Svein Ove Haugland

Informasjonsutvalget for reker:

Trygve Myrvang, leder
Jan Roger Lerbukt

Kontrollkomiteen for garantiordningen:

Alf-Erik Veipe
Vara Svein Ove Haugland

Krabbeutvalget:

Idar Gustad
Hilmar Blikø
Ingvald Olsen

Norges Råfisklags Pensjonskasse:

Robert Hansen, styreleder
Alf-Erik Veipe, daglig leder
Vara Ole G. Koch
Vara Eldbjørg Olsen

Norges Råfisklags Hjelpesfond:

Thor E. Kalsaas, leder
Arvid Ahlquist
Werner Kiil
1. vara Jan Engen
2. vara Alf Arne Hansen
3. vara Marit Ovesen

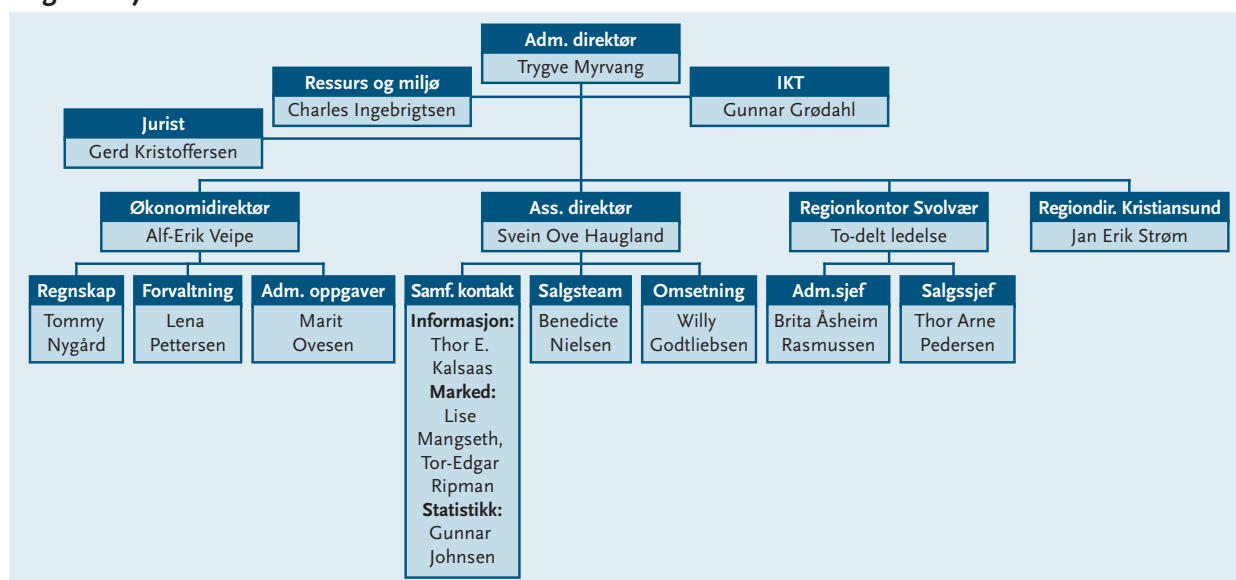
Markedsrådet for hval:

Lise Mangseth
Vara Hermod Larsen

Samvirkeutvalget:

Gerd Kristoffersen

Organisasjonskart

2008

Norges Råfisklag er et av seks fiskesalgslag som i medhold av råfiskloven organiserer førstehåndsomsetning av fisk i Norge. Fem av salgslagene, med Norges Råfisklag som det største, ivaretar omsetningen av torskefisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Langs norskekysten fra grensen mot Russland i nordøst har salgslagene geografisk ansvar i følgende rekkefølge; Norges Råfisklag, Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag, Vest-Norges Fiskesalslag, Rogaland Fiskesalgslag og Skagerakfisk. Omsetningen av pelagiske fiskearter (sild, makrell, lodde mv.) er samlet under det landsdekkende Norges Sildesalgslag.

Norges Råfisklags distrikt strekker seg fra og med Finnmark til og med Nordmøre. Salgslaget har hovedkontor i Tromsø og regionkontorer i Kristiansund og Svolvær. I 2008 ble det i Norges Råfisklags distrikt omsatt 579.000 tonn fangst (rund vekt) til en samlet verdi på 6,2 milliarder kroner.

POSTBOKS 6162
9291 TROMSØ
TELEFON 77 66 01 00
TELEFAX 77 68 69 89
FIRMAPOST@RAFISKLAGET.NO
ORGANISASJONSNUMMER 938 469 148

www.rafisklaget.no